

Készítette Zsombó
Nagyközség
Önkormányzatának
megbízásából az
ENV-INFO Kft., Szeged

**ZSOMBÓ NAGYKÖZSÉG LOCAL AGENDA
21 FELÜLVIZSGÁLAT
2014. július**

TARTALOMJEGYZÉK

I. ELŐSZÓ	4
1.1. A Local Agenda 21 program	5
1.2. A helyi önkormányzat szerepe a folyamatban	7
II. HELYZETELEMZÉS FELÜLVIZSGÁLATA	8
2.1 Az érintett földrajzi terület bemutatása	11
2.1.1 Zsombó elhelyezkedése, földrajzi lehatárolása	11
2.1.2 Infrastruktúra, intézményi ellátottság	12
2.1.2.1 Infrastruktúra	12
2.1.2.2 Intézmények, civil szervezetek, társulások	15
2.2 Zsombó természeti környezetében történt változások	18
2.2.1 Levegő.....	18
2.2.2 Felszíni és felszín alatti vizek	20
2.2.3 Élővilág.....	20
2.2.4 Épített környezet.....	20
2.3 Zsombó társadalmi adataiban történt változások	20
2.3.1 Népeség, demográfiai trendek, társadalom összetétele.....	20
2.3.2 Az egészségügyi ellátás bemutatása	24
2.4 Zsombó gazdasági környezetében történt változások	27
2.4.1 Vállalkozások adatai	27
2.4.2 Gazdasági aktivitás.....	28
2.4.3 Foglalkoztatottság	31
III. HELYZETÉRTÉKELÉS	33
3.1 A kérdőívek kiértékelése, eredmények összehasonlítása	33
3.1.1 A lakossági kérdőívek	33
3.1.2 Az oktatási kérdőívek.....	61
3.2 A kérdőívek felülvizsgálatának összefoglaló értékelése	72
3.3 SWOT analízis	76
IV. STRATÉGIA FELÜLVIZSGÁLATA	80
V. MEGVALÓSÍTÁS FELÜLVIZSGÁLATA	84
5.1 Társadalmi pillér.....	84
5.2 Környezeti pillér	91
5.3 Gazdasági pillér.....	95
VI. MONITORING FELÜLVIZSGÁLATA	97
6.1 Cselekvési terv.....	97
6.2 Indikátorok.....	98
6.3 Kommunikáció	106
FORRÁSOK	107
MELLÉKLETEK	107

Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának 1. felülvizsgálata, Zsombó

**Elfogadta
Zsombó Nagyközség Önkormányzatának
Képviselő Testülete**

_____ számú határozatával.

Gyuris Zsolt polgármester

A program elkészüléséhez adatot bocsátott a készítők rendelkezésre:

- Zsombó Nagyközség Önkormányzata részéről:
 - Zsombó Nagyközség Polgármestere
 - Zsombó Nagyközség Jegyzője
 - Zsombó Nagyközség Képviselő Testületének tagjai
 - Zsombó Nagyközség Polgármesteri Hivatala
- Zsombó Nagyközség intézményei részéről:
 - József Attila Községi Ház és Könyvtár igazgatója és munkaszervezete.

A település lakosainak szíves közreműködésének köszönhetően a zsombói lakosoktól 104, míg a diákoktól 69 darab kitöltött kérdőívet vehettünk át.

**Közreműködésüket és segítőkész hozzáállásukat ezúton is köszönjük!
ENV-INFO Kft.**

„A fenntartható fejlődés a társadalmi haladás - méltányos életkörülmények, szociális jólét - elérése, megtartása érdekében a gazdasági fejlődés biztosítását és a környezeti feltételek megőrzését jelenti. A méltányos életkörülmények, a megfelelő életminőség, jólét biztosítását kifejező célkitűzés mindenre - a jövő nemzedékekre is - vonatkozik. A fenntartható fejlődés tehát elismeri és céljának tekinti az egymást követő nemzedékek megfelelő életminőséghez való egyenlő jogának biztosítását, s az ezzel összefüggésben álló köteleességek teljesítését.”

Magyar UNESCO Bizottság

I. ELŐSZÓ

Zsombó Nagyközség Önkormányzata megbízásából első ízben 2011-ben készítette el a település Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Programját az ENV-INFO Kft. Az Önkormányzat vezetői tevékenységük során az elmúlt 3 évben figyelembe vették a kapott eredményeket, s intézkedésük sikerességét és hatásait a korábbi LA21 dokumentum jelen felülvizsgálata hivatott bemutatni.

Az ENV-INFO Kft. a program elkészítésére vonatkozó útmutatók alapján 2011-ben készített el két kérdőívet, melynek kiértékelése alapján a település különböző jellemzőiről kaphattunk részletes képet. Ezek az adatok érintették a település környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági jellemzőit, csakúgy, mint a települési lakosok Zsombóról alkotott véleményét. Így, a kérdőívek segítségével lehetőségünk nyílt olyan, hosszú távú fenntarthatósági célokat megfogalmazni, melyek elsődleges célja elősegíteni Zsombó település gazdasági, környezeti és társadalmi jellemzőinek pozitív irányba való fejlődését, s így a település fenntartható fejlődését.

A Local Agenda 21 felülvizsgálatakor – az összehasonlíthatóság érdekében – ismét a korábbi kérdőívek kerültek ki a lakosság és a diákok számára, így pontos képet kaphatunk az elmúlt időszakban a település megítélésében bekövetkezett változásokról.

Zsombó Nagyközség Local Agenda 21 Tervének szerkezete

A szerkezetet az ICLEI szervezet készítette, amely az LA-21-et készítő közösségeket koordinálja:

- Partnerségi kapcsolatok
- Közösségközpontú problémaelemzés
- Közösségi prioritások kijelölése (A szolgáltatási igények és problémák felfedése és rangsorolása közösségi konzultációkon keresztül.)
- Helyzetfelmérés, auditálás:
 - Helyzetelemzés (Zsombó település és a Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Terv - LA21 program bemutatása, tekintettel a természeti, környezeti, földrajzi, történeti, infrastrukturális, társadalmi, valamint gazdasági jellemzőkre egyaránt.)
 - Helyzetértékelés (A településen adatgyűjtés céljából kitöltetett kérdőívek vizsgálata, a kapott adatok értékelése, SWOT analízis és táblázatok, diagramok elkészítése a kapott adatok alapján.)
- Stratégiai akciótervezés:
 - Stratégia készítése (Jelen rész vonatkozik a települési fenntarthatósági célok

konkrétumainak vizsgálatára, mivel a kapott adatok alapján sikerrel fogalmazódtak meg a fejlesztési prioritások, és kialakulhatott azok sorrendisége. E tények ismeretében a várható hatások átfogó vizsgálata is megtörtént. Munkánk során egyeztetéseket végeztünk a települési önkormányzattal annak feltárására, hogy az egyes területeken milyen, a települési elképzelésekkel összhangban álló prioritások, majd programok elkészítésére kerülhet sor.)

■ **Megvalósítás és monitoring:**

- Megvalósítás (Megtörtént a fenntartható fejlődés céljaival és alappilléreivel összhangban lévő, a települési célok megvalósítására irányuló programok és alprogramok elkészítése.)
- Monitoring (A terv szerkezetileg végső eleme, melyben a fenti folyamatok során meghatározott fejlesztések alapján további 20 év időtartamra jelölünk ki célokat és indikátorokat.)

■ **Értékelés (audit) és visszacsatolás:**

- Értékelés (Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése, majd a szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat, tervezési folyamat megismétlése meghatározott időközönként.)

1.1. A Local Agenda 21 program

A "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nyolcvanas évek elején jelent meg a nemzetközi szakirodalomban.

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit.

A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnöknő vezetett. E huszonkét tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is. A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a

gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: **"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".**

1.1/1. ábra: A fenntartható fejlődés pillérei

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pilléreken és mindhármát együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: "A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."

A Local Agenda 21 meghatározása és kapcsolódása a fenntartható fejlődéshez:

A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok,

közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.-tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

1.2. A helyi önkormányzat szerepe a folyamatban

A Zsombó Nagyközség Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Terv elkészítése során kiemelt, alapvető jelentőséggel bírt a készítőik és a helyi önkormányzat közötti jó együttműködés. Az önkormányzat az adatok biztosításán túl teret adott a lakosság különböző csoportjaik között végzett felmérésünknek, mely jelen dokumentum szerves részét képezi, és jelentősen befolyásolta végkövetkeztetéseinket.

A terv készítői és az önkormányzat, valamint annak intézményei és munkatársai között az együttműködés zavartalan és partnerközpontú volt, támogatásuk nagyban elősegítette a települési LA21 elkészítését.

II. HELYZETELEMZÉS FELÜLVIZSGÁLATA

A Zsombón **2011-2013. időszakban történt fejlesztések** alapvetően befolyásolják a település jelenlegi állapotát, és így a lakosság településről alkotott véleményét is. A meghirdetett és jelen dokumentumban értékelésre kerülő lakossági és oktatási kérdőívekben kapott válaszok is csak ezek tükrében vizsgálhatók.

II./1 táblázat: A fejlesztések összefoglaló táblázata¹:

2011.	
Bóbita Bölcsőde Fejlesztés	Lezárult.
Zsombó pályázatával 149.822.403 Ft-os, vissza nem térítendő támogatásban részesült (az önerő 18.898.964 Ft volt). A projekt tartalmazta Zsombó, Béke utca 4-6. szám alatti ingatlanon egy 30 férőhelyes bölcsőde megépítését, és a működés megkezdéséhez szükséges eszközökkel történő ellátását. A bölcsődét 2011. szeptember 27-én adták át.	
Iskolai informatika fejlesztés	Lezárult.
Zsombó Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be „A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése” kiírásra. Cél a Kós Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény informatikai infrastruktúrájának fejlesztése volt. Zsombó 1.566.600 Ft támogatást nyert a kitűzött cél megvalósítására. A kapott támogatás segítségével 1 db tantermi csomag (notebook, projektor, interaktív tábla), 1 db szavazó csomag (30 főre) és 1 db wifi csomag beszerzése vált lehetővé, valamint a beszerzett eszközök használatát segítő képzés is megvalósítható az uniós támogatásból.	
Kerékpárút építés	Lezárult.
A pályázat keretében Zsombón 3,5 kilométernyi kerékpárutat építettek mintegy 100 millió forintból. A kerékpárút az 5405. számú út 54+610 – 57+250 km szelvényei között fut. Az út megépítése mellett sikerült kicserélni 1,5 kilométernyi ivóvíz vezetéket is.	
Szociális Alapszolgáltatások komplex fejlesztése	Lezárult.
2011. október 21-én átadták a zsombói szociális ellátások helyszínét biztosító új, korszerű Szociális szolgáltató központot. A 47,4 milliós pályázati forrásból felépült szociális szolgáltatóházba a település teljes szociális ellátórendszere beköltözött (házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő szolgálat). A pályázat keretében a SZKTT Egyesített Szociális Intézmény zsombói feladat ellátási helye számára új akadálymentes és minden igényt kielégítő épület megépítésére és tárgyi feltételeinek javítására került sor. Az új épület lehetőséget nyújt az idősök napközbeni ellátására is (közismert néven nyugdíjas klub).	
2012.	
József Attila Községi Ház infrastrukturális fejlesztése	Lezárult.
A program célja a vidéki lakosság megtartása érdekében a helyben elérhető alapszolgáltatások körének bővítése, minőségének és hozzáférhetőségének javítása többfunkciós szolgáltató központok létrehozásával az épületek felújítása és korszerűsítése révén. A benyújtott pályázat 49.929.199 Ft támogatást nyert.	
Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése Zsombón	Lezárult.
A konstrukció célja volt, hogy minden lakos számára hozzáférhetővé váljanak a megfelelő infrastrukturális ellátottsággal rendelkező egészségügyi intézmények közszolgáltatásai, megvalósuljon az adott szolgáltatói szinten lehetséges definitív és minőségi ellátás biztosítása korszerű és hatékony feltételrendszerek (épület, gép/eszköz, IT) kialakítása, szolgáltatói együttműködések fokozása, a lakosság lakóhelyén működő alapellátások „szolgáltatói szerepének” megerősítése és a szolgáltatások minőségének javítása. A pályázati célok megvalósítására Zsombó 48.447.698 Ft európai uniós	

¹ Forrás: www.zsombo.hu

támogatást nyert. A megvalósítás teljes összege 53.830.776 Ft.	
2013.	
Szeged agglomerációjának és az ehhez kapcsolódó települések közösségi közlekedésének fejlesztése	Megvalósítás alatt.
Hat kistérségi települést összefogva nyert támogatást a Szegedi Kistérség Többcélú Társulása - mint kedvezményezett - a közösségi közlekedés feltételeinek javítására. Zsombó esetében a beruházás az előző pályázatban nem érintett autóbuszöbblök- és megálló fejlesztését jelenti, összesen 9 helyszínt érintve. Pályázó: Szeged Kistérség Többcélú Társulása Pályázati támogatás: 34.862.956 Ft (Zsombót érintő)	
Egészségház felújítása	Lezárult.
A projekt közvetlen célja, hogy az egészségügyi szolgáltatások infrastrukturális hátterét az önkormányzat megfelelő szinten tudja biztosítani az azt igénybe vevők, illetve a szolgáltatást nyújtók számára. Ennek érdekében került felújításra az egészségház, akadálymentesítéssel, bővítéssel egybekötve. A bővítés következtében új helyiségek kerülnek kialakításra, mellyel hosszú ideje fennálló hiányosságok kerülnek pótlásra. Valamennyi egészségügyi szolgáltatást végző számára eszközök kerülnek beszerzésre, melyek a munkájuk komfortosabb végzését segítik majd – ezen eszközök cseréje lehetővé teszi egyes vizsgálatok gyorsabb elvégzését, melynek következtében növekszik a hatékonyság is.	
Izzócsere – program	Lezárult.
Pályázatot benyújtotta: Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete Kapott támogatás: 894.980 Ft A támogatás 794 db energiatakarékos izzó beszerzését tette lehetővé az egyesület tagjai számára.	
József Attila Községi Ház és Könyvtár infrastrukturális fejlesztése	Lezárult.
Támogatás: 49.929.199 Ft (79,6 %) Cél: az integrált közösségi és szolgáltató tér infrastrukturális kialakításának, működésének támogatása. A projekt keretében a közösségi ház külső, belső felújítása, a helyszínhez kapcsolódó kisléptékű infrastruktúra fejlesztése, eszközbeszerzés és működési költségek kerültek támogatásra. A megújult közösségi ház átadására 2012. október 05-én került sor, melyet követően az IKSZT helyszíneként 2012.november 01-től kezdte meg szakmai működését.	
Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése Zsombó és Forráskút térségében	Tartaléklistás.
Pályázó: Zsombó Község Önkormányzata Igényelt támogatás: 300.000.000 Ft Zsombó Község Önkormányzata Forráskút településsel konzorciumi megállapodás alapján pályázatot nyújtott be a két települést érintő kerékpárforgalom fejlesztését szolgáló kerékpárutak megépítésére. A tervezett kerékpárút hossza: 6 166 méter.	
Királyszéki iskola felújítása	Megvalósítás alatt.
Pályázó: Zsombó Község Önkormányzata Kapott támogatás: 11.377.401 Ft A projekt keretében az épület megjelenésében és befoglaló méreteiben az eredeti állapot megóvása miatt nem történik változás, csak a helyiségek használata módosul, valamint azok felújításra kerülnek. Az átalakításnak köszönhetően az épület alkalmassá válik közösségi funkciók ellátására (oktatási- és ifjúsági közösségi tér-használat).	
Sport- és Szabadidőközpont felújítása	Lezárult.
Pályázó: Zsombó Község Önkormányzata Kapott támogatás: 17.981.000 Ft A támogatás és az azt kiegészítő önerő terhére a Zsombó Sport- és Szabadidő Központ	

felújítási, fejlesztési munkálatai valósultak meg: öltöző épület korszerűsítése, akadálymentes parkoló kialakítása, pályavilágítás korszerűsítése, labdafogó hálók telepítése, lelátó fedésének és padjainak cseréje, újrafüvesítés, öntözőberendezés telepítése, futópálya kialakítása, szabadtéri közösségi építmény építése, fűnyíró beszerzése.

Tanyagondnoki autó beszerzése	Elbírálás alatt.
--------------------------------------	-------------------------

Pályázó: Zsombó Község Önkormányzata
 Igényelt támogatás: 4.915.086 Ft
 A tervezett fejlesztés célja, hogy a tervezett új gépjármű beszerzésével a tanyagondnoki szolgálat ellátása során javuljanak az ellátás feltételei. A szolgáltatás fő célja a külterületen élő emberek életlehetőségeinek közelítése a belterületen élőkéhez, a tanyai létből fakadó hátrányok enyhítése, a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése, a szociális alapellátások távolságának közvetett csökkentése, az információszolgáltatás-, a közösségfejlesztés-, a helyi társadalom és civil szféra erősítése, ezekbe a tanyai emberek bevonása.

Tombácz János meséi c. könyv megjelentetése	Lezárult.
--	------------------

Pályázatot benyújtotta: Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete
 Kapott támogatás: 2.000.000 Ft
 Mivel a híres mesemondó Zsombóhoz kötődik, a régen megjelent – mára jócskán megkopott – előadott meséit tartalmazó kiadvány eredetihez hű állapotban történő kiadását pályázták meg, újraélesztve ezzel vidám meséit, azok hangulatát, s annak az embernek az emlékét, akire méltán lehet büszke a település.

Várakozó helyek kiépítése	Megvalósítás alatt.
----------------------------------	----------------------------

Pályázatot benyújtotta: Összefogás Zsombóért Közhasznú Egyesület
 Pályázott támogatás: 5.616.000 Ft
 A tervezett várakozóhely-kialakítás az önkormányzat tulajdonában és kezelésében lévő közúti- és közterületet érinti (126/1 hrsz). A tervezési területen kialakításra kerülő várakozóhelyek száma: 15 db. A kialakításra kerülő térkőburkolat hossza: 38,50 m, mélysége 4,85 m, a padkaszélesség 0,50-0,50 m, kiemelt és süllyesztett szegély épül. A víztelenítés zárt, csapadécsatornával, víznyelő műtárgyakkal ellátva kerül megoldásra.

Zsombó község településközpontjának fejlesztése	Lezárult.
--	------------------

Pályázó: Zsombó **Község** Önkormányzata
 Kapott támogatás: 22.143.999 Ft
 A beruházás során sor került a Béke utcában közvilágítás fejlesztésére, gömbkőris fák telepítésére, pihenőpadok- és hulladékgyűjtők kihelyezésére, Móra Ferenc utcában 260 m² alapterületű fedett pihenőhely építésére, annak asztalokkal ellátására, a Béke utcában, Mária téren, Alkotmány utcában parkolóhelyek kiépítésére (63 db).

„Újra töltve...” önkormányzati dolgozók részére stresszkezelő tréning szervezése, egészségügyi kockázatelemzés készíttetése	Lezárult.
--	------------------

Pályázó: Zsombó Község Önkormányzata
 Kapott támogatás: 1.000.000 Ft
 A Nemzeti Munkaügyi Hivatal jóvoltából Zsombó **Község** Önkormányzata által benyújtott pályázat kedvező elbírálásban, és 1.000.000 Ft támogatásban részesült, mely összeget a foglalkozási veszélyek és ártalmak megelőzését szolgáló tájékoztatásra, munkavédelmi célú ismeretterjesztésre, kockázatértékelési tanulmány elkészíttetésére használta fel.

„Válaszutak...” – Építő közösségek – kézműves foglalkozások	Megvalósítás alatt.
--	----------------------------

Pályázó: József Attila Községi Ház és Könyvtár
 Kapott támogatás: 19.482.293 Ft
 A program kiemelten az általános iskolás korosztály számára valósít meg nem iskolarendszerű, az oktatást kiegészítő, használható és alkalmazható tudást megalapozó kompetenciafejlesztő műhelyfoglalkozásokat.

A program keretében szakmai műhely (kosárfonás, gyöngyfüzés, építészet, elektronikus sajtó) működik heti 2-2 alkalommal.

Az LA21 2011-es elkészítését követően bekövetkezett változások okán érdemes megvizsgálni a helyzetértékelésben megfogalmazott alapadatokat, hiszen azok esetleges változása módosíthatja a LA21-ban megfogalmazott stratégiákat és feladatokat csakúgy, mint a jövőbeni monitoring tevékenységet is.

2.1 Az érintett földrajzi terület bemutatása

2.1.1 Zsombó elhelyezkedése, földrajzi lehatárolása

Zsombó Csongrád megyében, a Duna-Tisza közti homokhátságon terül el, Szeged központjától 16 km-re. A községet Szeged, Bordány, Forráskút, Balástya és Szatymaz községek határolják.

A teljes területével a homokhátságon fekvő település a kistérség legjelentősebb arányú település- és népességnövekedését mutatja, s a távolság ellenére Szeged egyik szuburbanizációs területének tekinthető. Jelenleg is tipikus tanyás község, ami a hagyományosan mezőgazdasági tevékenységhez kötődik (kiemelkedő a fólia alatti zöldségajtatás és virágtermesztés, a zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermesztés). A külterület 2 részre osztható, egy része sűrűn lakott zártkerti rész, más része szétszórt tanyás szerkezetű.

Mezőgazdaságát a szántóföldi növénytermesztés és zöldségtermesztés, a fólia alatti zöldségajtatás és virágtermesztés, a gyümölcs- és szőlőtermesztés jellemzi.²

2.1.1./1. táblázat: A program céltelepülése (Forrás: KSH)

Település	Régió	Megye	Járás	Kistérség neve	Lakosság-szám
Zsombó	Dél-Alföldi	Csongrád	Mórahalmi	Szegedi	3364

2.1.1/1. ábra: A település elhelyezkedése a környező településekhez viszonyítva (Forrás: utvonalterv.hu)

² Forrás: kisterseg-szegedi.hu

Zsombó területe 2689 hektár, melyből közel 160,7 hektár belterület, 2478,6 hektár külterület (ez az összes terület 92%-a) és 49,9 hektár zártkert.). A belterület nagy része falusias jellegű lakóterület.

A külterület 2 részre osztható, egy része sűrűn lakott zártkerti rész, más része szétszórta tanyás szerkezetű.

Zsombón a zöldterületek tekintetében változás nem történt. A településen található zöldterületek az alábbiak:

- Mária-tér
- Alkotmány Utcai Tér
- Béke-tér
- Sportpálya
- Temető

A település közparkkal nem rendelkezik.

2.1.2 Infrastruktúra, intézményi ellátottság

2.1.2.1 Infrastruktúra

Úthálózat

A község belterületén az 5405 számú út halad át, a belterületi burkolt utak aránya 76,2%.

A külterületi utak burkolattal nincsenek ellátva. Az önkormányzat rendszeresen karbantartja azokat, de az utak mentén parlagterület helyezkedik el. Itt parlagfű és selyemkóró található.

A nagy területen elhelyezkedő tanyavilág egyben jelentős nagyságrendű, számottevő hosszúságú úthálózatot is jelent. A tanyán élő lakosság szempontjából alapvető kérdés ezen utak állapota, járhatósága.

A település nem rendelkezik vasúthálózattal.

Zsombó nem rendelkezik vízi úthálózattal.

Vízellátás

Zsombó község belterületi lakosainak vízellátását 2014.01.01-től a TMV Tisza-Maros Kft.-től az ALFÖLDVÍZ Zrt. vette át.

2.1.2.1/1 táblázat: A 2010-2012. időszakban a közüemi ivóvízvezeték-hálózatra jellemző adatok az alábbiak szerint alakultak (forrás: KSH):

Időszak	2010.	2011.	2012.
Lakásállomány (db)	1362	1394	1397
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m³)	108,9	130,1	130,8
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	108,9	125,9	121,8
Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	36,6	44,5	44,5
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	1171	1177	1177

Zsombó részt vesz a Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Programban, mely biztosítja a település belterületi lakossága számára az EU normáknak megfelelő ivóvíz szolgáltatást.

Deszk, Kübekháza és Röszke község vízműve által szolgáltatott ivóvíz minősége arzén, valamint ammónium-ion tekintetében, Tiszasziget-Újszentiván községek közös vízművénel pedig a fenti komponenseken felül a vas, míg **Zsombó község vízműve által szolgáltatott ivóvíz minősége vas, valamint ammónium-ion tekintetében nem felel meg a 201/2001. (X. 25.) „Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről” kormányrendelet, illetve az azt módosító 47/2005. (III. 11.) Kormányrendeletben meghatározott vízminőségi paramétereknek.** A rendelet előírja e vízminőségi problémák megoldását, ezért a települések társulást alapítottak és támogatásért folyamodtak az Európai Unió Környezet és Energetika Operatív Program keretén belül.

A KEOP-1.3.0/09-11-2011-0024-es számú **„Tisza-Maros és Térsége Ivóvízminőség-Javító Projekt”** célja a Tisza-Maros Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás (tagok: Deszk, Kübekháza, Röszke, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó) projektcsoporthoz tartozó települések vízminőség-javító fejlesztésének végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása. A projekt keretében várhatóan **2014. 12.31-ig Zsombón is megtörténik a vízellátó rendszer önálló fejlesztése.**³

Települési folyékony hulladék kezelése

Jelentős előrelépés, hogy míg korábban Zsombón nem volt szennyvízcsatorna hálózat, az a KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0083 számú, „Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítása” megnevezésű projekt kapcsán várhatóan 2015. év végéig kiépül. Az így elvezetett települési szennyvizet a központi szennyvíztisztító kezeli majd.

A pályázó a Forrás-4 Szennyvíz-Közmű Önkormányzati Társulás volt. A projekt tervezett eredményei:

- 1 db biológiai fokozatú, 1200 m³/d kapacitású szennyvíztisztító telep megépítése,
- 32 798 fm bekötő vezeték,
- 56 134 fm gravitációs gerinc vezeték,
- 27 750 fm nyomóvezeték,
- 11 db átemelő létesítése,
- A 4 településen összesen 3300 db bekötés létesítése.

Települési szilárd hulladékkezelés

Zsombón az összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége 2012-ben 755,6 tonna volt. A hulladékok gyűjtését a közszolgáltató belterületen hetente végzi, illetve a szelektív hulladékokat 2 hetente. A külterület sűrűn lakott zártkertes részén a gyűjtés megegyezik a belterülettel. A tanyás részen havonta 1-szer történik zsákos vegyes hulladékgyűjtés.

2.1.2.1/2 táblázat:

³ Forrás: <http://www.tiszamarosivoviz.hu/>

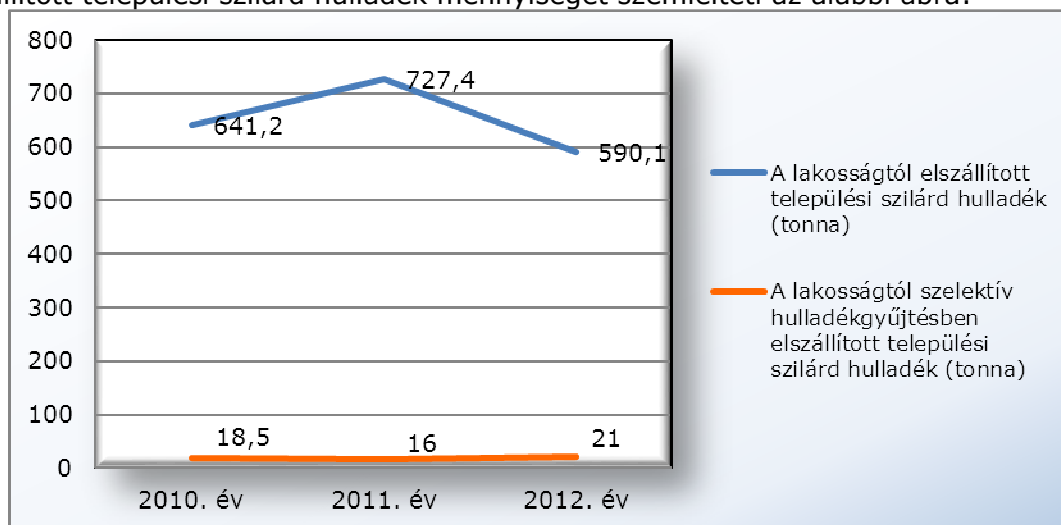
Zsombó hulladékgazdálkodásának jellemző adatai	2010		2011		2012	
	Nem veszélyes (kg)	Veszélyes (kg)	Nem veszélyes (kg)	Veszélyes (kg)	Nem veszélyes (kg)	Veszélyes (kg)
Keletkezett elsődleges hull.	78 965	3 365	83 775	3 166	87 137	3 454
Keletkezett másodlagos hull.	76 422	164	61 895	133	75 340	147
Lakosságtól begyűjtött hull.	339 055	83 963	372 100	60 279	3 682	72 733
Összes begyűjtött hulladék	1 261 734	87 953	1 204 767	65 109	3 682	76 895
Előkezelte hulladék	922 679	84 046	823 167	60 722	-	72 256
Hasznosított hulladék	11 475		1 051		3 614	

Forrás: okir.kvvm.hu/hir

2.1.2.1/3 táblázat: A rendszeres-és szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások számának alakulása 2010-2012. időszakban (forrás: KSH):

Időszak	2010.	2011.	2012.
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	1203	1166	1199
Szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	920	920	865

2.1.2.1/1 ábra: A lakosságtól elszállított és szelektív hulladékgyűjtés keretében elszállított települési szilárd hulladék mennyiségét szemlélteti az alábbi ábra:

Az elmúlt évek jogszabályi változásaihoz igazodva **2014. július 1-től új közszolgáltató látja el Zsombón a hulladékszallítást.** A közszolgáltató neve: Négyforrás Nonprofit Kft., mely a közszolgáltatói szerződés keretében a hulladék gyűjtését és ártalmatlanítását eredményező szállítását köteles végezni. A közszolgáltató feladata különösen a következőkre terjed ki:

- települési szilárd hulladékok begyűjtése (beleértve a nem hasznosítható biológiailag lebomló, és a papír, műanyag, fém, üveg csomagolóanyagok gyűjtőszigetes és házhoz menő rendszeres átvételét),
- a begyűjtött hulladékok ártalmatlanító, kezelő telepre, hulladékudvarra vagy gyűjtőszigetre történő szállítása,
- lakossági lomtalanítás lebonyolítása,
- lakosságnál keletkező, szabványos gyűjtőedényben nem elhelyezhető hulladékok (karácsonyfák, őszi zöldhulladékok) begyűjtése,

- önkormányzati tulajdonú ingatlanokon illegálisan lerakott, elhelyezett hulladékok begyűjtése.

A közzszolgáltató tevékenységét a hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és annak végrehajtó rendeletei, valamint Zsombó Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a települési szilárd hulladékkezeléssel kapcsolatos közzszolgáltatás ellátásáról szóló 1/2014. (I. 14.) önkormányzati rendelete szerint köteles végezni.

Áramszolgáltatás

Zsombó villamos energia ellátását változatlanul az EDF DÉMÁSZ Délmagyarországi Áramszolgáltató Zrt. biztosítja.

Gázellátás

A település vezetékes földgáz ellátását változatlanul az GDF Suez földgázszolgáltató szolgáltatója.

Hírközlés

Zsombó lakosai számára az internet és kábeltévé szolgáltatást a Napnet és az Invitel Távközlési Zrt., valamint a Szélmalom Kábeltévé Zrt. nyújtja.

A település helyi újságja a **Zsombói Hírmondó**, melynek célja az önkormányzati és egyéb közérdekű információk eljuttatása a zsombói polgárokhoz.

A település **honlapja** (www.zsombo.hu) jól megszerkesztett, színvonalas, jól használható. A település szlogenje: „Zsombó – Ahová haza érkezel!”.

A település életével kapcsolatos eseményekről, hírekről naprakész online információ található a kultura.zsombo.hu, valamint a Zsombó Nagyközség és Községi Ház Zsombó facebook oldalakon is. **A szervezőknek ezúton is köszönjük, hogy a jelen Local Agenda 21 felülvizsgálathoz kapcsolódó lakossági kérdőívek megjelentek a felsorolt facebook-oldalakon!**

2.1.2.2 Intézmények, civil szervezetek, társulások

A Zsombón található **oktatási intézmények** és feladatellátások az alábbiak:

- Kós Károly Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
- Szent Imre Katolikus Általános Iskola,
- Nefelejcs Katolikus Óvoda,
- Zsombói Bóbita Bölcsőde,
- Családi Napközi,
- József Attila Községi Ház és Könyvtár,
- Tanyagondnoki Szolgálat,
- Támogató Szolgálat,
- Étkeztetés,
- Családsegítő Szolgálat,
- Házi segítségnyújtás,
- Gyermekjóléti szolgálat.

Társulások, társulatok:

- **Banat-Triplex Confinium EGTC**
- **Dél-Alföldi Térségi Hulladékgazdálkodási Társulás:** Az ISPA Konzorcium tagönkormányzatok által aláírt dokumentumok alapján a Dél-Alföldi Térségi Hulladékgazdálkodási Társulás 2008. március 6.-án alakult meg. A társulás célja a tagönkormányzatok részére EU-s színvonalú hulladékgazdálkodási közzszolgáltatási rendszer biztosítása. A tagönkormányzatok együttesen pályáznak a Környezet és Energia Operatív Program részeként a települési szilárdhulladék-lerakókat érintő

térési szintű rekultivációs programra (KEOP-2.3.0). Feladatai: Hulladékgazdálkodási problémák megoldása, hulladéklerakók rekultivációja.⁴

- **Déli Napfény LEADER Akciócsoport:** A Déli Napfény Nonprofit Kft 2008. Május 20.-án alakult meg. Célja a regionális fejlesztéspolitika intézkedésének megvalósítása. A Déli Napfény 12 település pályázatait koordinálja. Az érintett települések közös hagyományokkal, közös területi adottságokkal, gondokkal és problémákkal küzdenek. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia célja, helyi sajátosságaink, helyi értékeink megőrzése, védelme és turisztikai célú bemutatása, valamint új módszer kiépítése a különböző gazdasági és társadalmi szereplők között a partnerségi viszony és párbeszéd bevonására. A stratégia utat mutat a vidéki lakosság életminőségének javításához, ezáltal szolgálja a vidék népességmegtartó-képességét. A program egyben a kistérség lakóinak és szervezeteinek a gazdasági és társadalmi életbe való hatékony bekapcsolódását kívánja elősegíteni, ösztönözni.⁵
- **Forrás- IV. Beruházó Víziközmű Társulat:** A társulást Bordány, Forráskút, Üllés és Zsombó települések önkormányzatai hozták létre. A társulás célja a KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0083 számú, „Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítása” megnevezésű projekt sikeres végrehajtása. A szennyvíztisztító megépítésének záró időpontja: 2014. 05. 17, melyet fél év próbaüzem követ. A projekt tervezett eredményei: 1 db biológiai fokozatú, 1200 m³/d kapacitású szennyvíztisztító telep megépítése, 32 798 fm bekötő vezeték-, 56 134 fm gravitációs gerinc vezeték-, 27 750 fm nyomóvezeték és 11 db átemelő létesítése, valamint a 4 településen összesen 3300 db bekötés létesítése.⁶
- **Homokháti Kistérség:** A Homokháti Kistérség a Dél-alföldi Régióban, Csongrád és Bács-Kiskun megyében, a szerb határ mellett fekszik. A kistérség központja az egyetlen város: Mórahalom. A kistérségi együttműködés legszélesebb települési körét a Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesülete jelenti 13 csongrád megyei és 2 bács-kiskun megyei tagtelepüléssel. A csongrád megyei települések tagjai a Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Egyesületének. Közülük 9 később létrehozta a Homokháti Kistérség Többcélú Társulását (ennek Zsombó nem tagja).
- **Négyforrás Víziközmű Üzemeltető Nonprofit Kft.:** Bordány, Forráskút, Üllés és Zsombó települések önkormányzatai által létrehozott gazdasági társaság. A létrehozás célja a négy település területén egyes közműszolgáltatások (pl. szennyvíz, hulladékszállítás) végzése.⁷
- **Szegedi Kistérség Többcélú Társulása:** 2004 júliusában 2004. évi CVII. törvény alapján Szeged MJV és a statisztikai kistérség 11 települési önkormányzata (Algyő, Deszk, Domaszék, Dóc, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Szatymaz, Szeged, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó) megalakították a Szegedi Kistérség Többcélú Társulását, mint önálló jogi személyiséggel rendelkező költségvetési szervet. A többcélú társulás létrehozásának célja:
 - o közszolgáltatások magasabb színvonalon történő, hatékonyabb ellátása
 - o kistérségi közigazgatási ügyintézés korszerűsítése,
 - o normatív, kiegészítő normatív támogatások igénybe vételének lehetősége megteremtése,
 - o továbbá pályázatokon való kistérségi szintű részvétel koordinálása.A települési önkormányzatok együttműködése az alábbi feladatok ellátására irányul: közoktatás, szociális alapszolgáltatás, gyermekjóléti szak- és alapellátás, egészségügyi feladatok, belső ellenőrzési tevékenység, környezet- és

⁴ Forrás: <http://www.zsombo.hu/>

⁵ Forrás: <http://www.zsombo.hu>

⁶ Forrás: <http://forras4.hu>

⁷ Forrás: <http://www.zsombo.hu>

természetvédelem, hulladékkezelés, hulladékgazdálkodás, szennyvíztisztítás és – elhelyezés, turisztika, foglalkoztatás és területfejlesztés.⁸

- **Tisza-Maros Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás:** Deszk, Kübekháza Röske és Zsombó települések által létrehozott társulás célja a KEOP-1.3.0/09-11-2011-0024-es számú „Tisza-Maros és Térsége Ivóvízminőség-Javító Projekt” keretében a települések vízminőség-javító fejlesztésének végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása.⁹

A településen több, mint 20 **civil szervezet** van bejegyezve, melyek közül az alábbiak aktívan működnek:

- Domino Közhasznú Alapítvány,
- Egészséges Zsombóért Alapítvány,
- Élő Kövek Közhasznú Alapítvány a Zsombói Kisboldogasszony Plébániáért,
- Nefelejcs Zsombói Óvodásokért Alapítvány,
- Zsombó Közbiztonságáért Alapítvány,
- Zsombói Diákokért Alapítvány,
- Meteora Mászócsapat Közhasznú Szervezet,
- Cél-Tudat Sportlövő és Szabadidős Sportegyesület,
- Csemete Nagycsaládosok Egyesülete Zsombó,
- Együttgondolkodók Egyesülete,
- Fiatalok a Falu Lapjáért Egyesület,
- Összefogás Zsombóért Egyesület,
- Őszeszék és Környéke Földtulajdonosok Vadászegyesülete,
- Szivárvány Zsombói Nagycsaládosok Egyesülete,
- Wesselényi Népfőiskola és Tájvédelmi Egyesület,
- Zsombó Sport Egyesület,
- Zsombói Polgárőr Egyesület.
- Ichiro Kyokushin Sportegyesület

A településen évente megrendezésre kerülő nagyobb rendezvényeket a József Attila Községi Ház és Szabadidő Központ szervezi. Ezek¹⁰:

- Zsombói Farsang és Szomszédoló;
- Zsombói Ki-Mit-Tud (Villantó);
- Zsombói Hétpróba,
- Gyermek- és Ifjúsági Nap;
- Arató Ünnepe;
- Katalini Táncház;
- Adventi Készülődés;
- Falukarácsony.

További programlehetőségek:

- Zsombói Szabadtéri Színpad;
- Wesselényi Népfőiskola tanévzáró ünnepe (február);
- Dalostalálkozó és Borverseny;
- Pálinkaverseny;
- Lápastói búcsú;
- Falunap;
- Kisasszony-napi Búcsú;
- „Falunkért” Jótékonysági Bál;
- Községi Egészség hét;
- Wesselényi Népfőiskola tanévnyitó ünnepe (november);
- Disznótoros, Hurka és Kolbásztöltő verseny;

⁸ Forrás: <http://www.kisterseg-szegedi.hu>

⁹ Forrás: <http://www.tizamarosivoviz.hu/>

¹⁰ Forrás: <http://www.delinapfeny-turizmus.hu/zsomb.html#gazdasgi>

- Zsombói Viadal;
- Szilveszteri Bál.

2.2 Zsombó természeti környezetében történt változások

A település természeti környezete (geomorfológia, vízrajz, éghajlat) az elmúlt években nem változott. Jelen fejezetben az egyes környezeti elemek állapotát (levegő, felszíni és felszín alatti víz, élővilág, épített környezet) és az azokban történt esetleges változásokat vizsgáljuk.

2.2.1 Levegő¹¹

A településen komoly szennyezettséget okozó ipari tevékenység nem folyik. A légszennyezést okozó tényezők a fűtésből, a közlekedésből, a mezőgazdasági tevékenységből adódnak.

A légszennyező-anyag kibocsátók a következők:

- Asparagus Kereskedelmi Kft. TELEPHELY,
- Eurofood 2000. Bt KONZERVÜZEM,
- Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY,
- Geráné Cséplő Erika Klára GERA FÜSTÖLŐ,
- Gyuris Virág Kft. KERTÉSZET,
- Huszár János AUTÓFÉNYEZŐ,
- Veres Sándor növényház, gazdasági épület, zárt szennyvíztároló.

2.2.1/1 táblázat: A 2010-2012. időszak légszennyezettségi adatait kibocsátók szerinti bontásban az alábbi táblázat szemlélteti:

Légszennyező anyagok	2 010	2 011	2 012
1 - Kén-oxidok (SO₂ és SO₃) mint SO₂	72	296	236
Gyuris Virág Kft. KERTÉSZET	18	8	5
Veres Sándor növényház, gazdasági épület, zárt szennyvíztároló	54	288	231
152 - Xilolok	4	4	1
Huszár János AUTÓFÉNYEZŐ	4	1	1
2 - Szén-monoxid	2155	907	132
Eurofood 2000. Bt KONZERVÜZEM	3	103	
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY	7	7	7
Geráné Cséplő Erika Klára GERA FÜSTÖLŐ	20	20	20
Gyuris Virág Kft. KERTÉSZET	2111	760	91
Veres Sándor növényház, gazdasági épület, zárt szennyvíztároló	14	17	14
261 - METOXI PROPIL-(2)-ACETÁT	549		
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY	549		
3 - Nitrogén oxidok (NO és NO₂) mint NO₂	2256	1351	349
Eurofood 2000. Bt KONZERVÜZEM	8	237	
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY	23	22	21
Gyuris Virág Kft. KERTÉSZET	2136	914	185
Veres Sándor növényház, gazdasági épület, zárt szennyvíztároló	89	178	143

¹¹ A levegőszennyezettségi adatok forrása: <http://okir.kvvm.hu/lair/>

301 - Etil-alkohol / etanol /	3172	1193	1296
Asparagus Kereskedelmi Kft. TELEPHELY	93	175	183
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft	3079	1018	1113
304 - Butil-alkohol	188		
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY	188		
307 - Izo-propil-alkohol		93	122
Asparagus Kereskedelmi Kft. TELEPHELY			13
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY		93	109
312 - Aceton	181		
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY	181		
321 - Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	2688	906	882
Asparagus Kereskedelmi Kft.	12	25	59
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY	2676	881	823
600 - Izo-propil-acetát	17		
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft	17		
7 - Szilárd anyag	36	43	34
Geráné Cséplő Erika Klára GERA FÜSTÖLŐ	3	3	3
Gyuris Virág Kft. KERTÉSZET	6	2	1
Huszár János AUTÓFÉNYEZŐ	1		
Veres Sándor növényház, gazdasági épület, zárt szvítároló	26	38	30
736 - Propilén-glikol-monometil-éter / metil-proxitol; 1-metoxi-2-propanol /	2	185	328
Asparagus Kereskedelmi Kft. TELEPHELY	2	4	69
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft		181	259
973 - Összes szénhidrogén -kivéve CH₄- C-ban kifejezve	182	114	9
Gyuris Virág Kft. KERTÉSZET	182	114	9
999 - SZÉN-DIOXID	1 435 164	1 003 005	391 788
Eurofood 2000. Bt	9 880	281 656	
Folia-Cargo Ipari És Kereskedelmi Kft TELEPHELY	23 986	23	22 399
Geráné Cséplő Erika Klára GERA	488	488	298
Gyuris Virág Kft. KERTÉSZET	1 340 940	575 301	270 321
Huszár János AUTÓFÉNYEZŐ	4088	3652	3445
Veres Sándor növényház, gazdasági épület, zárt szvítároló	55782	118575	95325

*A határértékkal nem szabályozott anyagok neve nagybetűvel jelenik meg.

Általánosságban elmondható, hogy **Zsombón a kibocsátott légszennyező anyagok mennyisége a 2010-es évhez képest jelentősen csökkent, ez legmarkánsabban a szén-dioxid kibocsátásban jelenik meg.** A kén-oxidok mennyisége 2010-től nőtt ugyan, de nagyobb időtávban vizsgálva már jelentős javulást figyelhetünk meg:

2.2.1/2 táblázat:

Év	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1 - Kén-oxidok (SO₂ és SO₃) mint SO₂ (kg/év)	685	788	4 934	72	296	236

2.2.2 Felszíni és felszín alatti vizek

Zsombó nem rendelkezik felszíni vizekkel. A terület általában véve száraz, vízhiányos, azonban a tavaszi hóolvadás következtében időszakosan nagy kiterjedésű belvizes területek alakulhatnak ki.

A felszín alatti víz minőségét a szennyezőanyagok esetleges bemosódása befolyásolhatja. Ebből a szempontból is jelentős előrelépés, hogy míg korábban Zsombón nem volt **szennyvízcsatorna hálózat**, az a KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0083 számú, „Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítása” megnevezésű projekt kapcsán **2014-ben kiépül**. Az így elvezetett települési szennyvizet a központi szennyvíztisztító kezeli majd.

2.2.3 Élővilág

Zsombó külterületén számos un. természeti terület - általában gyepek, nád, vízállás - található meg. Fontos a Zsombói Ósláp és a Zsombói Erdő területe. Említést érdemelnek még a jórészt monokultúrás mezőgazdasági táj sivárságát enyhítő erdősávok, facsoportok, valamint tanyák.

2.2.4 Épített környezet

A településen található zöldfelületek az alábbiak:

- Mária-tér
- Alkotmány Utcai Tér
- Béke-tér
- Sportpálya
- Temető

A település közparkkal nem rendelkezik.

2.3 Zsombó társadalmi adataiban történt változások

2.3.1 Népeség, demográfiai trendek, társadalom összetétele

A település népessége 2014. január 1-jén 3450 fő¹².

2.3.1./1. táblázat: Zsombó demográfiai adataiban történt változások (Forrás: KSH)

	2010.	2011.	2012.
Lakónépesség száma az év végén (fő)	3532	3399	3364
Odavándorlás-érvándorlás egyenlege (fő)	146-143=+3	185-178=+7	152-212=-60
Élveszületés-halálozás egyenlege (fő)	31-21=+10	22-20=+2	26-24=+2
Lakásállomány (db)	1362	1394	1397
Egy lakásban élők átlaga (fő)	2,59	2,48	2,41

Mint az ország számos más településére, Zsombóra is jellemző, hogy **a lakosságszám évről évre csökkent, de a 2014. január 01-i 3450 fős lakosságszám már növekvő tendenciát vetít elő**. A változó lakosságszám mellett a lakások száma gyakorlatilag stagnál, így egy lakásban jelenleg átlagosan kevesebb fő lakik, mint 4 éve. A születések és halálozások adatai az utóbbi években nem mutatnak szignifikáns különbséget, így a

¹² 2014. 01.01-i adat, önkormányzati adatszolgáltatás

népesség csökkenés az oda- és az elvándorlások különbözeteként jelentkezik. Figyelmeztető jel, hogy míg a korábbi években az odavándorlás-elvándorlás aránya pozitív egyenleget mutatott, **2012-ben jelentősen megnőtt az elvándorlók száma**. Ennek okát célszerű lenne megvizsgálni, illetve azt is, hogy az elvándorlás ideiglenes jellegű-e (pl. tanulmányok miatt), vagy véglegesnek tekinthető. **Ez az érték rávilágít arra, hogy Zsombó településnek a jövőben nagyobb erőfeszítéseket kell tennie a lakosság helyben tartása érdekében.**

2.3.1./2. táblázat: Az állandó népesség korosztály szerinti megoszlása (Forrás: KSH)

ÉV	2010.	2011.	2012.	A változás mértéke 2010-2012. között
Állandó népesség száma (fő)	3511	3515	3503	-0,23%
0-2 évesek száma (fő)	81	88	86	6,17%
3-5 évesek száma (fő)	113	102	87	-23,01%
6-13 évesek száma (fő)	328	319	316	-3,66%
14 évesek száma (fő)	41	46	44	7,32%
15-17 évesek száma (fő)	152	135	133	-12,50%
18-59 évesek száma (fő)	2182	2188	2165	-0,78%
60 év felettiek száma (fő)	614	637	672	9,45%

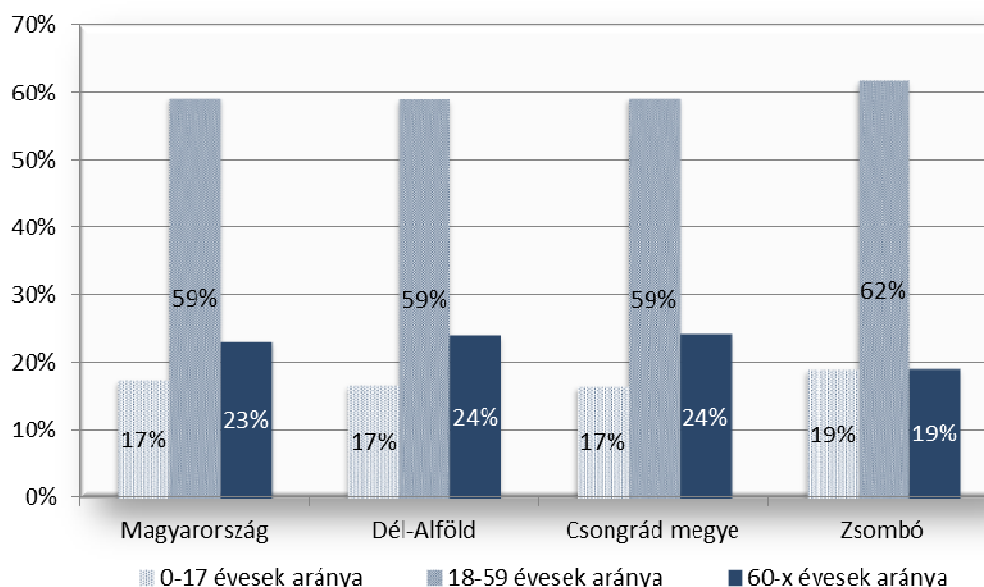
Az önkormányzat 2014. január 01. napjára vonatkozó adatszolgáltatását is figyelembe véve a korosztály szerinti megoszlás az alábbiak szerint változott:

ÉV	2010.	2011.	2012.	2014.	A változás mértéke 2014. 01.01-én, bázisév 2010.
Állandó népesség száma (fő)	3511	3515	3503	3450	-1,74%
0-2 évesek száma (fő)	81	88	86	75	-7,41%
3-5 évesek száma (fő)	113	102	87	93	-17,70%
6-13 évesek száma (fő)	328	319	316	301	-8,23%
14 évesek száma (fő)	41	46	44	42	2,44%
15-17 évesek száma (fő)	152	135	133	124	-18,42%
18-59 évesek száma (fő)	2182	2188	2165	2129	-2,43%
60 év felettiek száma (fő)	614	637	672	686	11,73%

Zsombó lakosságának átlagéletkora 2011-ben 37,5 év volt, mellyel **hazánk egyik legfiatalabb lakosú településének számított**¹³. A településen élők kor szerinti megoszlása még ma is nemcsak az országos átlagnál, hanem a megyei értékeknél is pozitívabb képet mutat. Zsombó község nem titkolt célja ennek a kedvező képnek a fenntartása.

2. 3.1./1. ábra: A lakosság kor szerinti megoszlása 2012-ben

¹³ <http://szegedma.hu/hir/szeged/2011/09/atadtak-a-zsomboi-bolcsodet.html>

Örömteli, hogy a **0-2 éves korú gyermekek száma** 2010-2012. között jelentősen, 6,17%-al **nőtt**, mely a fiatal családok gyermekvállalási kedvének az elmúlt pár évben történt növekedését jelzi.

Zsombón 2011-ig nem volt bölcsőde, a szolgáltatást családi napközik látták el. A pályázati forrásból létrehozott Zsombói Bóbita Bölcsőde 2011. szeptember 27-én nyitotta meg kapuit, férőhelyeinek kihasználtsága azóta is csaknem 100%-os. Ezzel párhuzamosan a családi napközik száma és férőhelyeinek száma folyamatosan csökken, így Zsombón közel állandó számú kisgyermek ellátására van mód. Amennyiben azonban a 0-2 éves korúak száma a jövőben is növekedő tendenciát mutat, érdemes lesz tovább növelni a bölcsődei, illetve igény szerint a családi napközis férőhelyek számát.

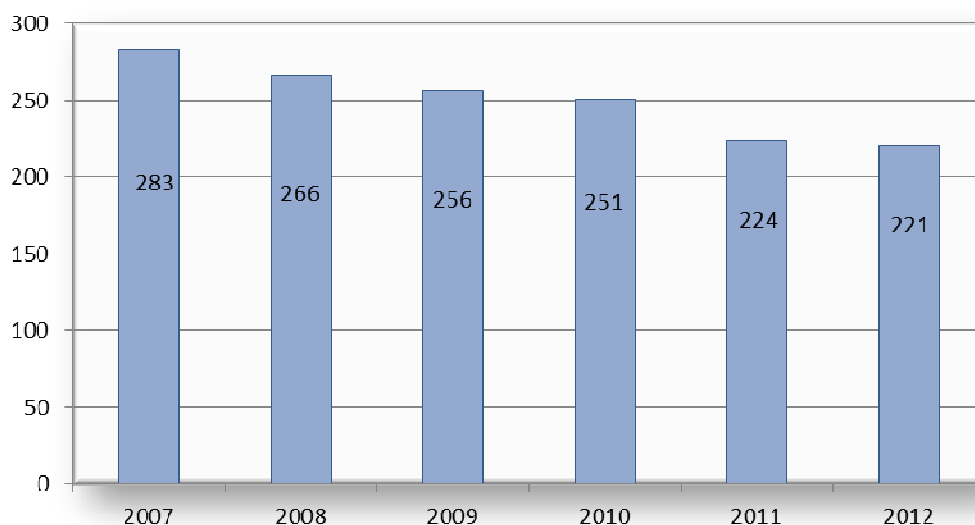
Jelentős negatív hatás látható a 3-5 éves (-23,01%) korosztály esetében. Az óvodás korú gyermekek számának csökkenésével összhangban a Nefelejcs Katolikus Óvoda kihasználtsága is egyre csökken (míg 2010-ben 88% volt, addig 2012-ben már csak 79 %¹⁴).

A Szent Imre Katolikus Általános Iskolába¹⁵ beíratott gyerekek számának a csökkenése a **6-13 éves gyermekek** számának és a környező településekről beíratott gyermekek számának a csökkenésével arányos. Korábbi adatokat is megvizsgálva látható, hogy a csökkenő tendencia nem az elmúlt 3 évben kezdődött, azonban 2010-2011-ben jelentős volt a változás. Bizakodásra ad okot, hogy 2012-ben már nem csökkent lényegesen a feladatellátási helyek átlagos létszáma.

2.3.1./2. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma Zsombón (fő)

¹⁴ Forrás: KSH

¹⁵ A Zsombó-Csólyospálos Községek Általános Iskolája, Óvodája és Alapfokú Művészetoktatási Intézménye néven működő intézményi társulás 2011. szeptember 1-jén megszűnt, ezután kezdte meg működését a Szent Imre Katolikus Általános Iskola.

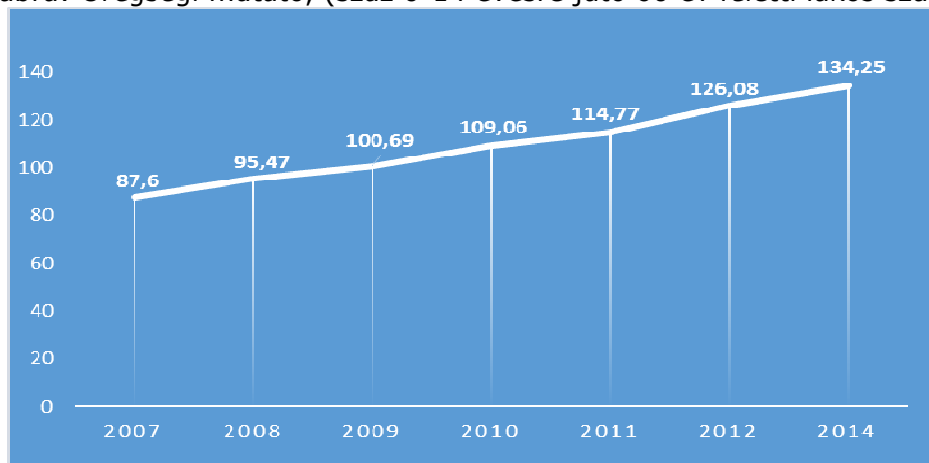
Forrás: TEIR

A 15-17 évesek száma 2010. és 2012. között jelentősen, mintegy 12,5 %-al csökkent. Mivel Zsombó nem rendelkezik középfokú oktatási intézménnyel, a diákok a környező települések, elsősorban Szeged intézményeit látogatják.

A 60 év feletti lakosok aránya 2010-2012. között mintegy 9,45 %-al nőtt. Régebbi és a 2014. évi adatokat vizsgálva látható, hogy az előregedés folyamatos, azonban Zsombón még így is jobb a fiatalok és idősek közötti arány, mint az országos, kistérségi és megyei viszonylatban. Az évről évre megfigyelhető egyenletes növekedés viszont felhívja a figyelmet arra, hogy az ellátórendszer kapacitási igényét is várhatóan növelni kell majd. A 0-17- éves korcsoport 2014-ben 0,6%-os csökkenést, a 18-59 éves korcsoport közel azonos értéket, míg a 60-x éves korcsoport 0,7 %-os növekedést mutat 2012. évhez viszonyítva:

	Zsombó 2012.	Zsombó 2014.
0-17 évesek	19,01%	18,41%
18-59 évesek	61,80%	61,71%
60-x évesek	19,18%	19,88%

2.3.1./3. ábra: Öregségi mutató, (száz 0-14 évesre jutó 60 év feletti lakos száma)

Forrás: TEIR, önkormányzati adatszolgáltatás

2.3.1./3. táblázat: A közoktatási intézményekben ellátottak száma (bölcsőde, óvoda, általános iskola) (Forrás: KSH)

Időszak	2010.	2011.	2012.
Bölcsődék száma (db)		1	1
Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)		26	38
Bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)			36
Családi napközis száma (db)	3	4	
Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (db)	20	24	10
Családi napköziben gondozott gyermekek száma (fő)	18	16	
Óvodai feladatellátási helyek száma (db)	1	1	1
Óvodai férőhelyek száma (fő)	140	140	140
Óvodába beírt gyermekek száma (fő)	123	119	110
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (db)	1	1	1
Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	251	224	221
Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	61	69	100
Más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	16	5	6

2.3.2 Az egészségügyi ellátás bemutatása

2.3.2./1. táblázat: Egészségügyi statisztikák összefoglaló táblázata (Forrás: KSH)

Időszak	2010.	2011.	2012.
Működő háziorvosok száma 12.31-én (fő)	1	1	1
Működő házi gyermekorvosok száma 12.31-én (fő)	1	1	1
Háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónők száma (fő)	2	2	2
A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	1	1	1
A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	1	1	1
Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (szolgálat)	1	1	1
A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	15766	16007	16454
A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)	15662	15697	16175
A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)	104	310	279
A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	6957	7188	6905
A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)	6919	7127	6822

Időszak	2010.	2011.	2012.
A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)	38	61	83
Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)	2	2	2
Megjelenési esetek száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adat) (eset)	2066	1995	1954
Beavatkozások száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adatok) (db)	5305	5155	5301

Az egészségügyi alapellátások (felnőttorvosi-, gyermekorvosi-, fogászati rendelés, védőnői szolgálat) az önkormányzati tulajdonú Egészségházban találhatóak. Az ellátást 1 fő háziorvos, 1 fő gyermekorvos, 1 fő fogorvos és 2 védőnő végzi.

A háziorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak száma az elmúlt években kismértékű növekedést mutatott. A házi gyermekorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak száma – a 2011-es kiugró adattól eltekintve – közel állandónak mondható. Mindkét ellátásban **jelentősen nőtt a látogatások száma**.

Zsombón évente megrendezésre kerül az **Egészség hét**, melynek keretében különböző szűrővizsgálatokon vehetnek részt a lakosok (szemvizsgálat, tüdőszűrés, fül-orr-gégészeti vizsgálat, az erek rugalmasságának a vizsgálata, hallásvizsgálat).

2.3.2./2. táblázat: Szociális ellátások összefoglaló táblázata (Forrás: KSH)

Időszak	2010.	2011.	2012.
Gyermekjóléti szolgálatok száma (db)	1	1	1
A gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)	82	38	37
Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	117	73	78
Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	40	26	26
Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak száma összesen (fő)	3	3	3
Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak közül ápolási, gondozási munkát végzők száma (fő)	3	3	3
A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	200	239	35
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (fő)	154	146	123
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma (fő)	12	3	6

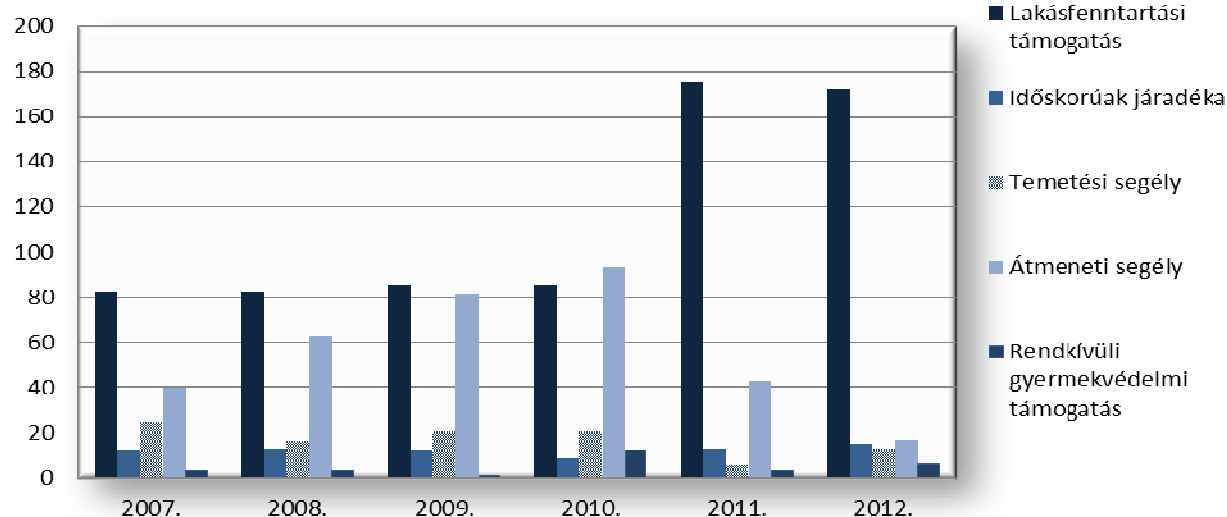
Az 1993. évi III. törvény által előírt kötelező szociális alapellátások, szolgáltatások közül Zsombó nagyközségben az étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat működik. **A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma az elmúlt években drasztikusan csökkent.** Bizakodásra ad okot, hogy a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma is folyamatosan csökken a 2010-es csúcs óta, illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma (és az erre fordított összeg) is 2010-ben tetőzött.

A szociális ellátórendszerben a legkiemelkedőbb emelkedés a **lakásfenntartási támogatás** területén figyelhető meg. A lakásfenntartási támogatásban részesültek száma 2010-től drasztikusan megemelkedett, mely magával hozta az erre fordított

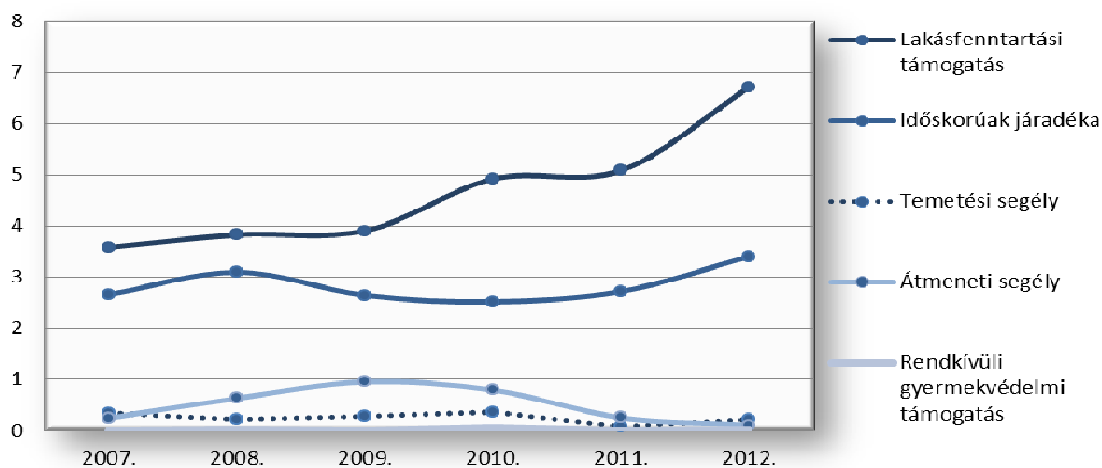
összeg emelkedését is. Ennek okait a gazdasági világválságban, illetve a deviza alapú hitelek törlesztésében adódó nehézségekben kereshetjük.

Az önkormányzati költségvetésben kisebb tételt jelentő, de korábban viszonylag sokakat érintő **átmeneti segély esetében a 2010-es év ellenkező irányú változást hozott:** 2011-2012-ben jelentősen csökkent a segélyezettek száma, és így az erre fordított összeg is.

2.3.2./1. ábra: Zsombó önkormányzata által nyújtott egyes támogatásokban, segélyekben részesülők száma (fő)

2.3.2./2. ábra: Zsombó önkormányzata által nyújtott egyes támogatások, segélyek összege (millió Ft)

Az elmúlt években mind az **időskorúak járadékában** részesülők, mind az erre fordított összeg esetében kismértékű emelkedés látható. A felsorolt támogatások, segélyek közül viszont ennél a legnagyobb az egy főre jutó pénzösszeg. Tekintettel arra, hogy évről évre emelkedik az időskorúak száma, a jövőben számítani kell az időskorúak járadékában részesülők és az erre fordítandó pénzösszeg emelkedésére is.

A **temetési segélyben** részesülők száma és az erre fordított összeg sem változott jelentősen. Ebben a tekintetben az elkövetkező években sem várható jelentős változás.

2.4 Zsombó gazdasági környezetében történt változások

2.4.1 Vállalkozások adatai

2.4.1./1. táblázat: A regisztrált vállalkozások adatai (Forrás: KSH)

Időszak		2010.	2011.	2012.
Megszűnt vállalkozások száma (db)				26
Regisztrált gazdasági szervezetek száma (db)		823	841	865
	Regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)		802	822
	Regisztrált önálló vállalkozók száma (db)	635	651	663
	Főfoglalkozású (db)	278	273	290
	Mellékfoglalkozású (db)	165	182	182
	Nyugdíjas (db)	192	196	191
	Regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)		151	159
	Jogi személyiségű (db)	90	96	108
	Részvénytársaságok száma (év végén) (db)	1	1	4
	Korlátolt felelősségű társaságok száma (db)	89	91	101
	Szövetkezetek száma (db)		4	3
	Jogi személyiség nélküli (db)	57	55	51
	Közkereseti társaságok száma (év végén) (db)	1	1	1
	Betéti társaságok száma (db)	56	54	50
	Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó	5	6	6
	Nonprofit szervezetek száma - GFO'11 (db)		32	36
	Közkereseti társaságok száma (év végén) (db)	1	1	1
	Regisztrált őstermelők száma (db)	377	416	429

A településen mind a regisztrált gazdasági szervezetek, mind a regisztrált őstermelők száma növekvő tendenciát mutat. A regisztrált gazdasági szervezeteknél a változás elsősorban a regisztrált önálló vállalkozók és a korlátolt felelősségű társaságok számának növekedése miatt ilyen pozitív.

A településen regisztrált vállalkozások közel 82 %-a 1-9 főt foglalkoztató alatti mikro vállalkozás. A 159 db regisztrált társas vállalkozás közül is 69 % 1-9 főt foglalkoztató vállalkozás. A településen csak 1 db 50 főnél többet foglalkoztató vállalkozás van.

2.4.1./2. táblázat: A regisztrált vállalkozások méret szerinti megoszlása (Forrás: KSH)

Időszak		2011.	2012.
Regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)		802	822
	0 és ismeretlen fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)	125	141
	1-9 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)	667	671
	10-19 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)	7	7
	20-49 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)	3	2
	50-249 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)		1

2.4.1./3. táblázat: A regisztrált vállalkozások méret szerinti megoszlása (Forrás: KSH)

Időszak		2011.	2012.
Regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)		151	159
	50-249 fős regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)		1
	20-49 fős regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)	3	2
	10-19 fős regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)	6	7
	1-9 fős regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)	100	109
	0 és ismeretlen fős regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)	42	40

Zsombó önkormányzatának helyi adó bevételeit szinte 100 %-ban az iparüzési adó teszi ki, és számszerű mértéke is emelkedő tendenciát mutat. Tekintettel erre, a vállalkozások számára kedvező környezet megtartása a cél.

2.4.1./4. Az iparüzési adó mértéke Zsombón (Forrás: KSH)

Időszak	2010.	2011.	2012.
A helyi önkormányzatok helyi adó bevételei (1000 Ft)	36114	42332	
A helyi önkormányzatok helyi adó bevételeiből az iparüzési adó (1000 Ft)	34777	40464	

2.4.2 Gazdasági aktivitás

A működő vállalkozások túlnyomó része (70,6%-a) 2010-ben a szolgáltatások területén működött, az ipar a vállalkozások 19,8%-át fedte le, a mezőgazdaságban a működő vállalkozások 9,5 %-a, a feldolgozóiparban 8,3%-a tevékenykedett.

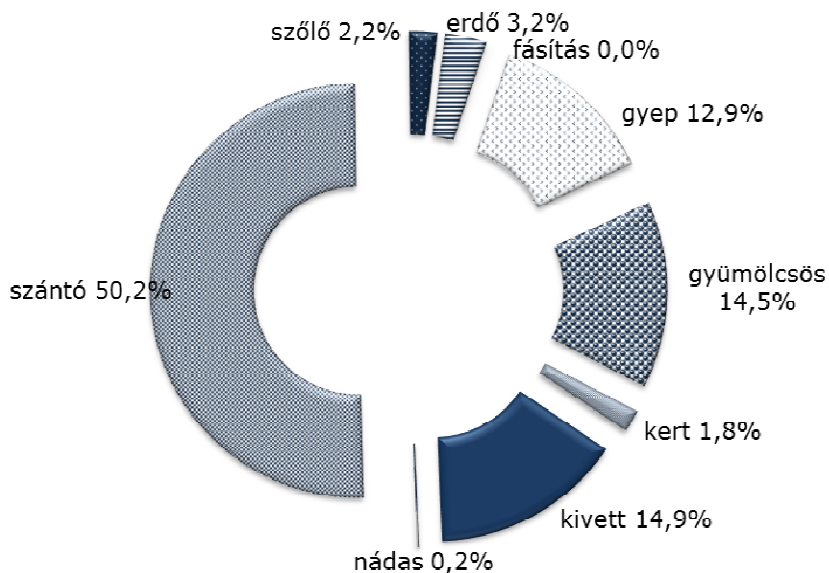
Erdőgazdaság

Zsombó közigazgatási területének 3,19 %-a erdő. Az erdőterületek mennyiségének növelését gazdasági és ökológiai indokok egyaránt alátámasztják. A területen működik az Őszesék és Környéke Földtulajdonosok Vadászegyesülete, mely tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosít, valamint vadgazdálkodási és természetvédelmi feladatokat lát el.

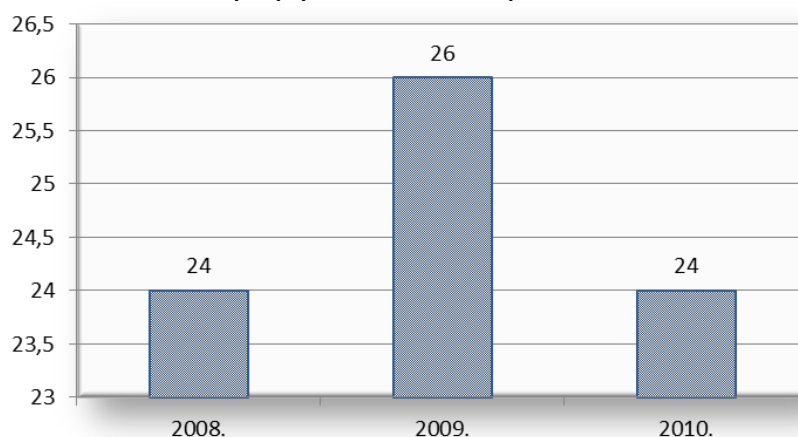
Mezőgazdaság

A mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek bejelentési kötelezettséggel rendelkeznek a szakhatóságok, így a környezetvédelmi felügyelőség felé, a tevékenységükből származó környezetterhelés esetleges szennyező hatása tehát jobban nyomon követhető, a megelőző és kárenyhítő tevékenységekre ezek a gazdálkodó egységek nagyobb figyelmet fordítanak.

2.4.2./1. ábra: A termőterületek művelési ágak szerinti megoszlása Zsombón (Forrás: TAKARNET)

2.4.2./1. ábra: Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban működő vállalkozások száma (db) (Forrás: REMEK)

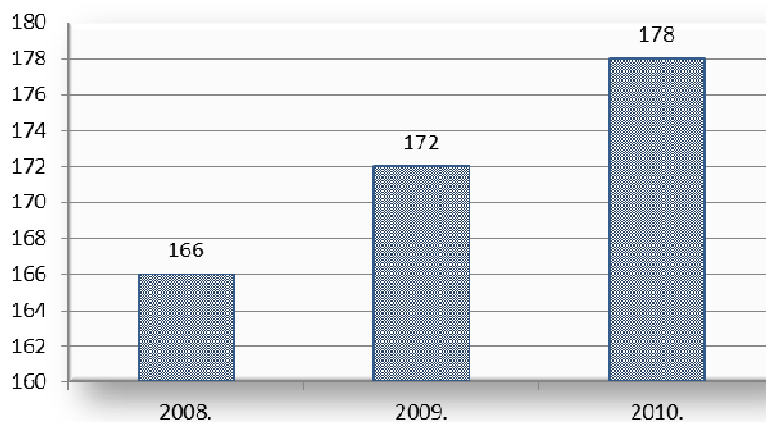
Zsombó területén a regisztrált őstermelők száma 2012-ben 429 fő volt.

Szolgáltatások

Szolgáltatások a községben:

- Coop Szeged Zrt.,
- Jóbarát Vendéglő,
- Zsombó Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.,
- Posta,
- Gyógyszertár.

2.4.2./2. ábra: A szolgáltatásokban működő vállalkozások száma (db) (Forrás: REMEK)

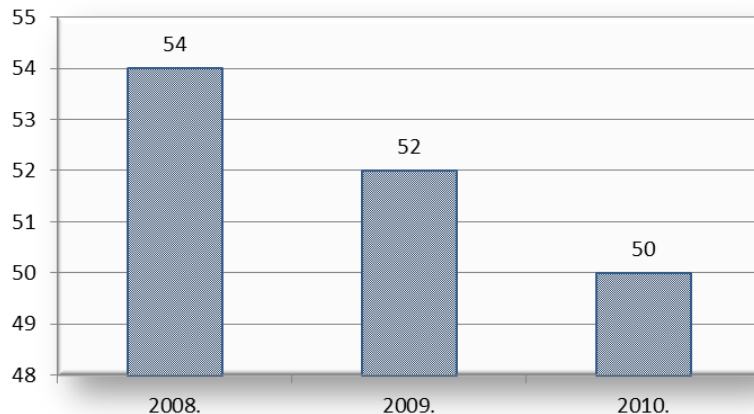

Ipar

A településen jelentős ipari tevékenység nem alakult ki. A településen az alábbi vállalkozások működnek:

- Tüzép
- Benzinkút
- Díszcsomagoló Üzem
- Eurofood 2000 Bt.
- Fólia-Cargo Ipari és Kereskedelmi Kft.

2.4.2./3. ábra: Az ipar-építőiparban működő vállalkozások száma (db) (Forrás: REMEK)

Kereskedelem

A kiskereskedelmi-, élelmiszeripari- és ruházati üzletek számában történt változásokat vizsgálva általánosságban elmondható, hogy a 2010. évi mélypontot követően Zsombón egyre élénkebb az ilyen jellegű tevékenység.

2.4.2./1. táblázat: kereskedelmi üzletek száma Zsombón (Forrás: KSH)

Időszak	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kiskereskedelmi üzletek száma (db)	33	31	31	22	24	25
Élelmiszer vegyesüzletek és áruházak száma (db)	6	6	6	6	7	7
Ruházati szaküzletek száma (db)	3	3	2	0	1	2

Vendéglátás

Bár hasonlóan pozitív tendencia figyelhető meg a falusi szálláshelyek számában is, a **vendégek és az általuk Zsombón eltöltött vendégéjszakák számában is jelentős csökkenés látható**. A külföldi vendégek száma csekély ugyan, átlagosan viszont jóval több vendégéjszakát töltöttek el, mint a hazai vendégek.

2.4.2./2. táblázat: A falusi szálláshelyek, a vendégek és vendégéjszakák számában történt változások (Forrás: KSH)

Időszak	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Falusi szálláshelyek vendéglátóinak száma (db)	6	4	4	4	4	5
Falusi szálláshelyek férőhelyeinek száma (db)	36	28	28	28	28	36
Falusi szálláshelyek vendégeinek száma (fő)	104	156	163	123	78	74
Falusi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma	390	397	467	398	215	200
Falusi szálláshelyek külföldi vendégeinek száma (fő)	6	16	13	14		5
Falusi szálláshelyek külföldiek által eltöltött vendégéjszakáinak száma	36	34	95	19		26
1 vendég által eltöltött vendégéjszakák száma	3,75	2,54	2,87	3,24	2,76	2,70
1 külföldi vendég által eltöltött vendégéjszakák száma	6,00	2,13	7,31	1,36		5,20

2.4.3 Foglalkoztatottság

Zsombón a foglalkoztatási adatokban 2010-2012. időszakban nem történt jelentős változás.

A nyilvántartott állás keresők aránya a munkavállalási korú népességből Zsombón 2012. 12.20-án 7% volt, mely elmarad ugyan a szegedi kistérség 6,4 %-os értékétől, de pozitívabb mind a járási, mind a megyei értékeknél. (Mórahalmi járás 9,4%, Csongrád megye 7,8 %)¹⁶. Lényeges, hogy **a pályakezdekők aránya** a KSH adatai szerint a nyilvántartott állás keresők közül **a településen 20,8 %**, míg ez az érték kistérségi szinten 13,1%, járási és megyei szinten 13,2 %. Az ő helyben történő foglalkoztatásuk a település fiatalságának megtartása szempontjából is meghatározó lenne.

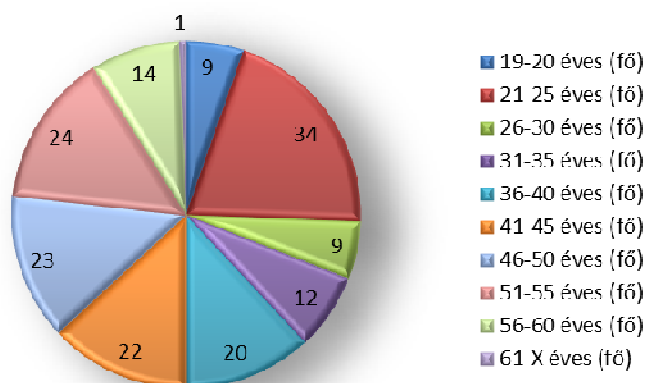
2.4.3./1. táblázat: A nyilvántartott állás keresőkre vonatkozó főbb adatok (Forrás: KSH)

Időszak	2010.	2011.	2012.
Nyilvántartott állás keresők száma (fő), ebből:	160	155	168
180 napon túli nyilvántartott állás keresők száma (fő)	66	72	65
Egy éven túl nyilvántartott állás keresők száma (fő)	30	33	36
Fizikai foglalkozású nyilvántartott állás keresők száma (fő)	116	117	119
Szellemi foglalkozású nyilvántartott állás keresők száma (fő)	44	38	49
Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (fő)	18	18	35

¹⁶ Forrás: KSH interaktív térképek

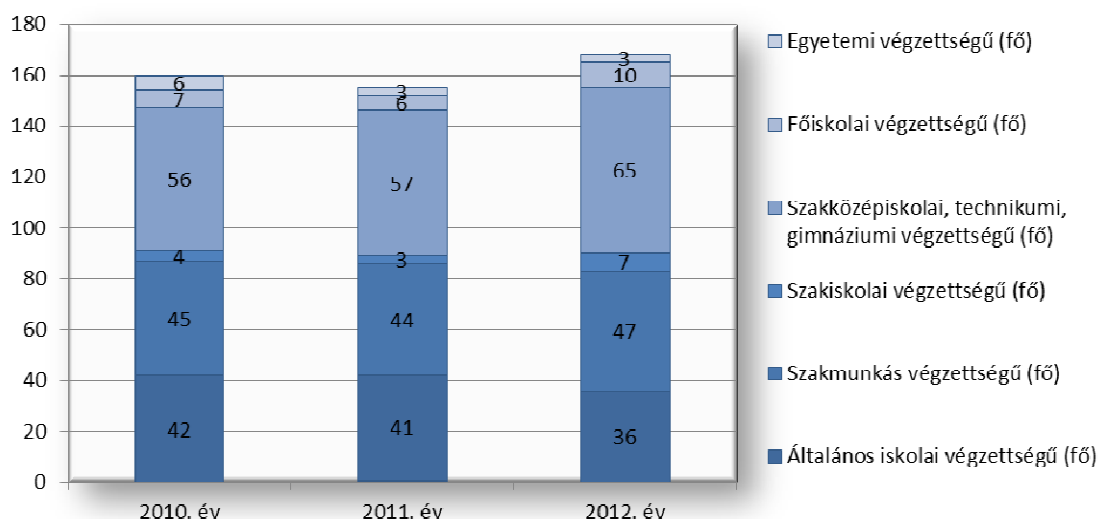
A zsombói lakosok egy része Szegeden dolgozik, így a megyeszékhelyen történő beruházások jelentős hatással vannak a településen élőkre is. Ebből a szempontból kiemelt jelentőséggel bír **a szegedi lézeres kutatóközpont** megépítése (a beruházás második fázisának befejezése 2018-ra várható), mely **közvetlenül mintegy négyszáz, közvetve akár négy-, ötezer embernek is munkát ad majd.**

2.4.3./1. ábra: A 2012-ben Zsombón nyilvántartott állás keresők kor szerinti megoszlása

A 2012-ben nyilvántartott állás keresők közül az általános iskolai végzettségűek 21 %-ot, míg a szakmunkás végzettségűek 28%-ot, a szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségűek 39 %-ot tesznek ki. Amíg azonban az általános iskolai végzettséggel rendelkező állás keresők számában javulás figyelhető meg, addig főként **a szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettséggel bíró állás keresők száma emelkedett** 2012-ben. Elsősorban tehát az ő foglalkoztatásukra kell alternatívát kínálni.

2.4.3./2. ábra: a nyilvántartott állás keresők végzettség szerinti megoszlása Zsombón

III. HELYZETÉRTÉKELÉS

3.1 A kérdőívek kiértékelése, eredmények összehasonlítása

A kiértékelési folyamat során megvizsgáltuk a lakossági és oktatási kérdőíves felmérés során kapott válaszokat, majd összehasonlítottuk őket a korábbi (2011. évi) felmérés eredményeivel. Ennek eredménye jól tükrözi a település általános megítélésében bekövetkezett változásokat, melyek támpontot nyújthatnak a jövőbeni fejlesztési irányok meghatározásához.

Az alább található ábrák a kapott válaszok alapján, azok szemléltetésére készültek el. A szöveges értékelés során a korábbi, 2011-es adatok zárójelben, **szürke betűszínnel** jelennek meg.

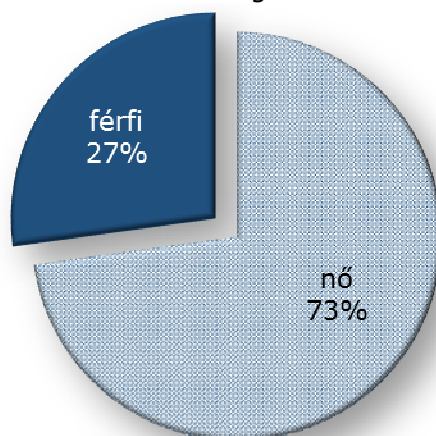
3.1.1 A lakossági kérdőívek

A lakossági kérdőívek kiértékelése során megfigyelhető volt, hogy a válaszadók egy része bizonyos kérdések megválaszolására nem vett fáradságot, és az ilyen kérdéseket átugorva folytatta a kérdőív kitöltését. Mivel a települési lakosok által megválaszolt kérdőívünk 47 kérdésből állt, amely több kérdéskört ölelt fel (kitöltő személyével kapcsolatos információk, települési szimpátia és fejlesztések, környezetvédő szokások, fejlesztési irányok, főbb települési problémák, stb.), minden kitöltött kérdőívet kiértékelhetőnek minősítettünk, és az adott válaszokat minden esetben regisztráltuk és feldolgoztuk. Csupán a nem megválaszolt, vagy nem értelmezhetően megválaszolt kérdéseket hagytuk figyelmen kívül. Így, a kapott, értelmezhető válaszok százalékos megoszlását vizsgálva értékeltük sorra a kérdőíveket, objektív eredményre törekedve.

A kérdőív első hat kérdése a válaszolók általános adataira kérdez rá:

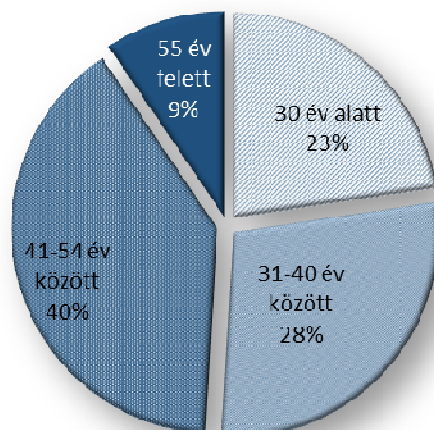
A lakossági kérdőíveket 104 személy töltötte ki, mely a 2011-hez viszonyított csökkenés ellenére is jó részvételi aránynak mondható (akkor 132 fő volt). Ezzel a település lakosságának majdnem 4 %-át sikerült megkérdezni.

3.1.1 /1. ábra 1. kérdés: Nem szerinti megoszlás

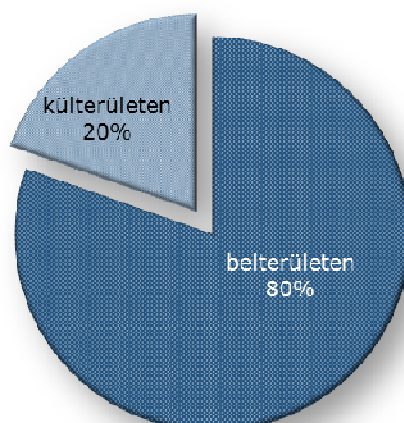
A kérdőívet kitöltők közel 3/4-e nő volt. A 2011-i évi felmérésnél ez az arány jóval kiegyenlítettebb volt (férfi-nő arány 45-55 %).

3.1.1 /2. ábra 2. kérdés: Kor szerinti megoszlás

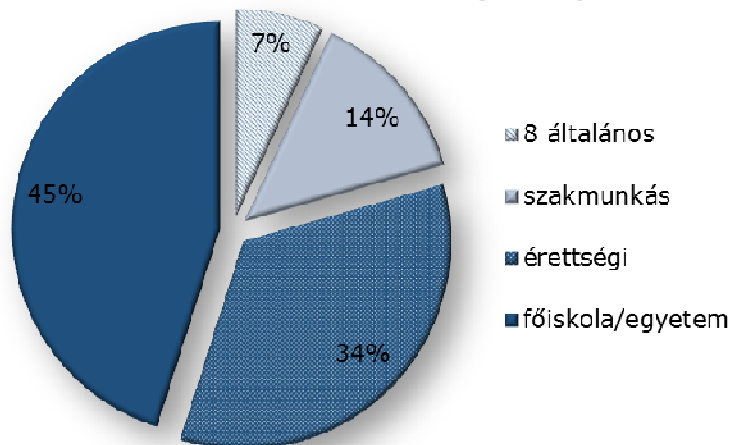
Mint az ábrán is látható, a kitöltők között leginkább az aktív munkaképes korúak képviseltetik magukat (31-40 és 41-54 év közöttiek), azonban a 30 év alattiak is szép arányban (23%) töltötték ki kérdőívet.

3.1.1 /3. ábra 3. kérdés: Lakhely szerinti megoszlás

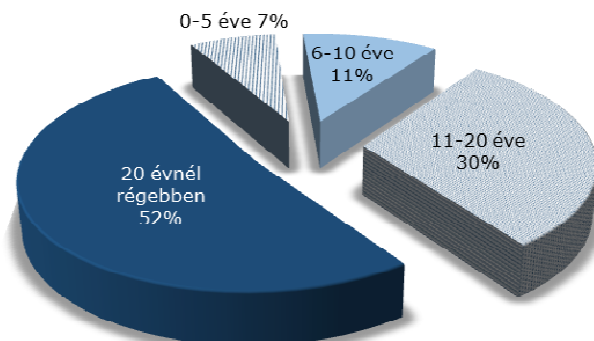
A kitöltők nagy része, 80%-a belterületen él, mely arányban áll a kül- és belterületi lakosságszámmal. Az, hogy **a kitöltők 20 %-a külterületi lakos**, a náluk jelentkező problémák jobb azonosítása szempontjából fontos tény.

3.1.1 /4. ábra 4. kérdés: A kitöltők iskolai végzettsége

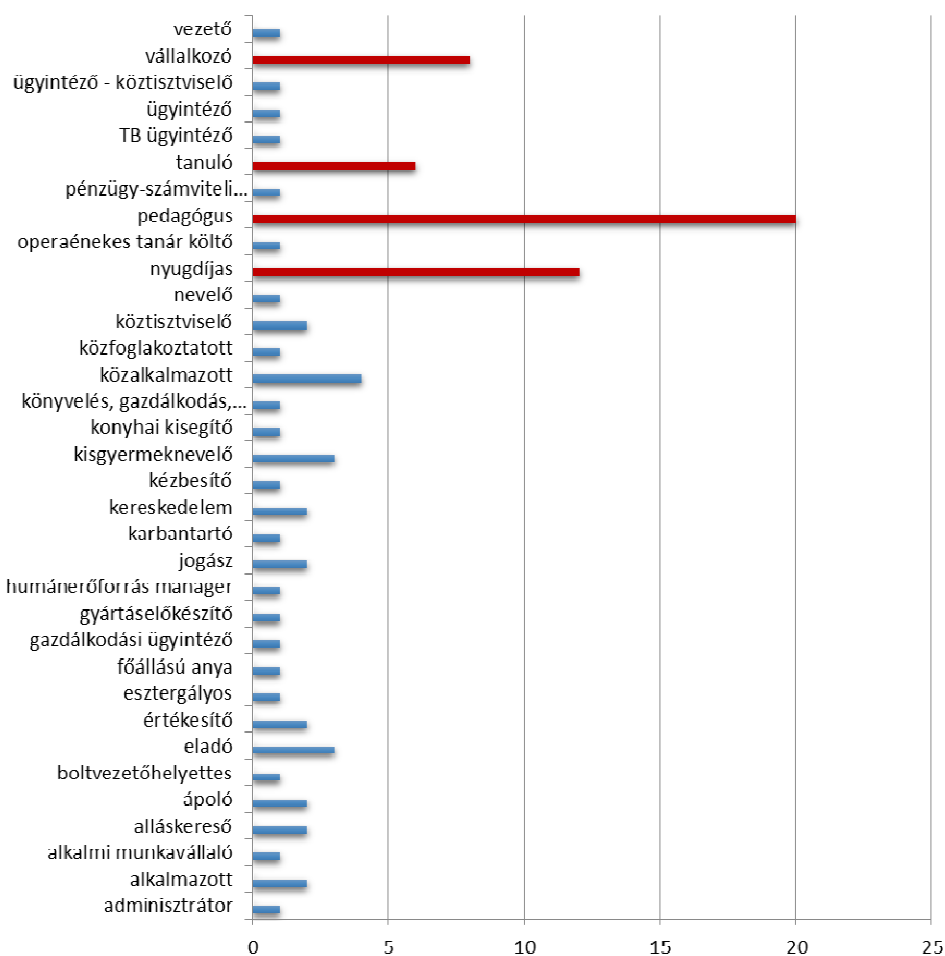
A kérdőívet elsősorban a magasabb iskolai végzettségű lakosok töltötték ki; ők alkotják a válaszadók 79 %-át (2011-ben ez az arány 76 % volt).

3.1.1 /5. ábra 5. kérdés: Mióta él Ön a településen?

A kérdőív felét több, mint 20 éve ott lakó zsombói lakosok töltötték ki. A viszonylag újonnan beköltözött kitöltők aránya a 2011. évi 27 %-ról 18 %-ra csökkent (0-5 éve és 6-10 éve ott élők).

3.1.1 /6. ábra 6. kérdés: A kitöltők foglalkozása

A kitöltők foglalkozása igen változatos; összesen 34 kategória különíthető el. A

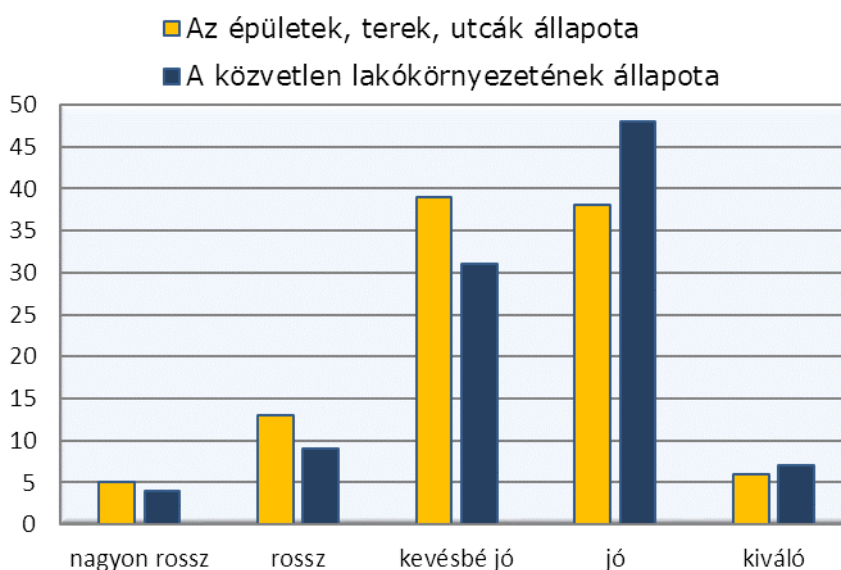
válaszolók közül a pedagógusok képviseltetik magukat a legnagyobb számban (20 fő). A közalkalmazottak és köztisztviselők mellett 8 vállalkozó is válaszolt. Pozitív, hogy **12 nyugdíjas és 6 tanuló is kitöltötte a kérdőíveket, így minden korosztály véleménye megjelenik a tanulmányban.**

A kitöltők közül 13 fő tagadta meg a kérdés megválaszolását.

A kérdőív következő kérdései (7-13. kérdések) a település és a lakókörnyezet általános állapotát, illetve a lakosság hozzá fűződő viszonyát hivatott felmérni:

3.1.1 /7. ábra

7. kérdés: A települési helyi értékek állapotáról alkotott vélemény

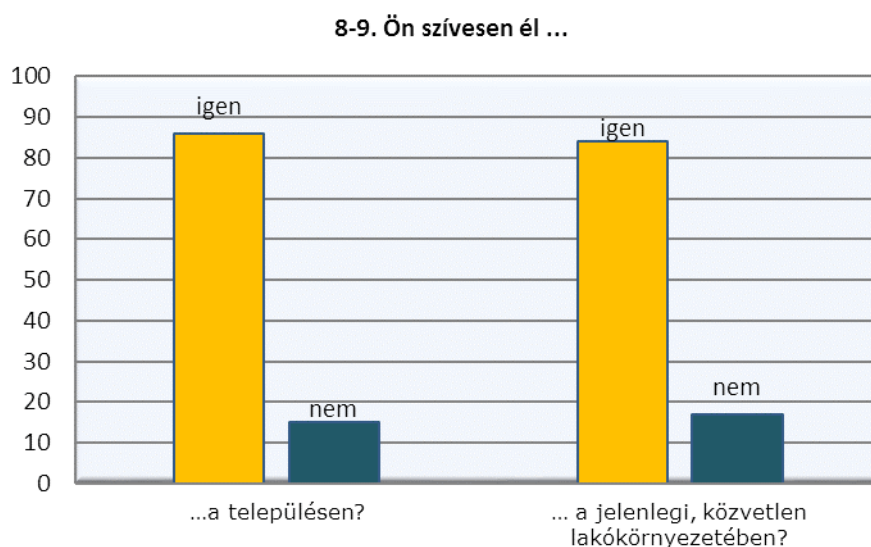
A válaszok alapján a lakosok 43%-a értékelte az épületek, terek, utcák állapotát jónak, vagy kiválónak, kevésbé jó állapotúnak pedig 38%.

A lakosok közvetlen lakókörnyezetük állapotát kicsivel jobbnak értékelték, ezt 46% (39%) jó állapotúnak, 30% (34%) kevésbé jó állapotúnak, 7% (6%) pedig kiválónak tartja. Az értékelés szubjektív véleményen alapul, emiatt is érthető, hogy a saját tulajdon tekintetében születnek általában jobb eredmények, azonban kistelepülések közötti viszonylatban a jó válaszok aránya még így is jóval alacsonyabbnak mondható a megszokottnál (75-85%).

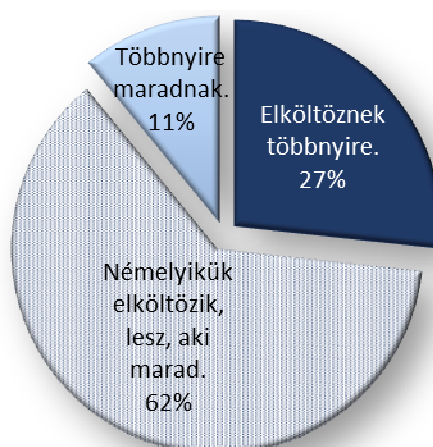
Jobb eredménynek számít viszont a következő kérdésekre kapott válaszok aránya: **a lakosság 83%-a (84%) szívesen él a településen, és 81% (82%) szívesen él közvetlen lakókörnyezetében is.** Az elmúlt 3 évben ebben a tekintetben lényegében nem történt változás.

A kitöltők a felnövő helyi gyermekek elköltöztetésének kérdését tekintve többnyire úgy vélik, hogy lesz, aki elköltözik és lesz, aki marad (62%, 2011-ben 57%), azonban a 27%-a úgy gondolja, hogy inkább elköltöznék majd (2011-ben 30%), és csak 11% véli úgy, hogy maradnak a településen (2011-ben 13%). **A 2011-es adatokhoz képest kismértékben nőtt a „bizonytalanok” száma,** és csökkent az egyértelműen maradásra vagy elköltöztetésre szavazók köre. **Amennyiben a település vezetésének sikerül a bizonytalan választ adók arányát csökkenteni a biztosan maradók javára, úgy a település előrejedése megállítható, illetve a lakosságszám is tovább növekedhet.**

3.1.1 /8. ábra 8-9. kérdések: Szívesen él a településen?

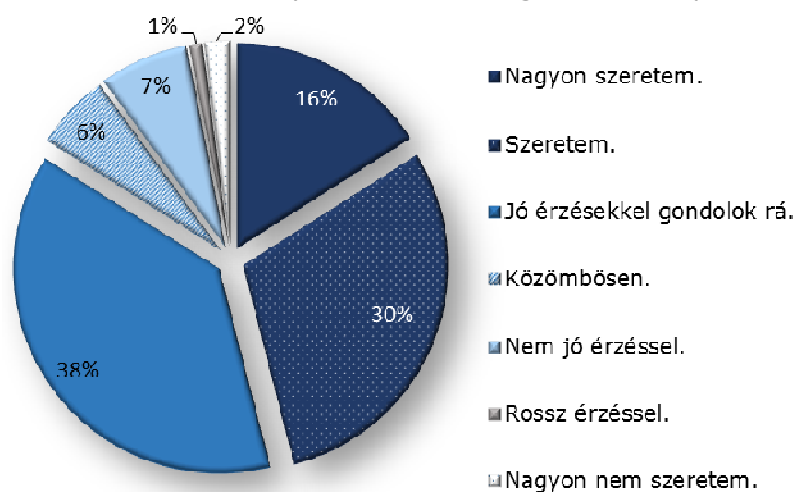
3.1.1 /9. ábra 10. kérdés: Fiatalok megtartása

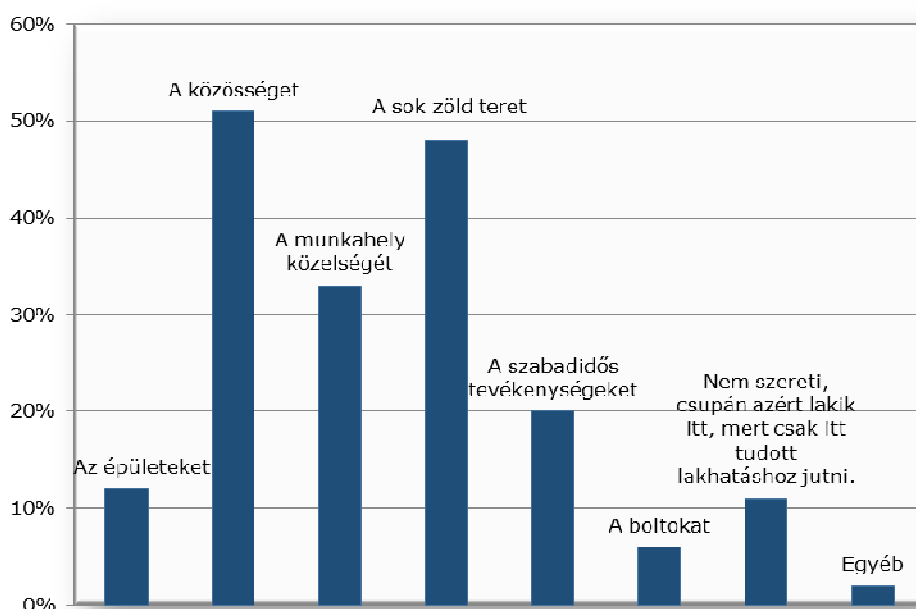
A települési lakosságot megkérdeztük arról is, hogy milyen érzésekkel gondolnak Zsombóra.

A válaszadók nagy része (84%) pozitívan gondol a településre: jó érzésekkel 38% (38%), szeretettel 30% (29%) gondol rá, és a kitöltők 16%-a (15%) nagyon szereti azt. A negatív érzéssel bírók köre gyakorlatilag változatlan, és csupán 6 % gondol közömbösen (7%) a településre.

3.1.1 /10. ábra 11. kérdés: Milyen érzelmekkel gondol a településre?

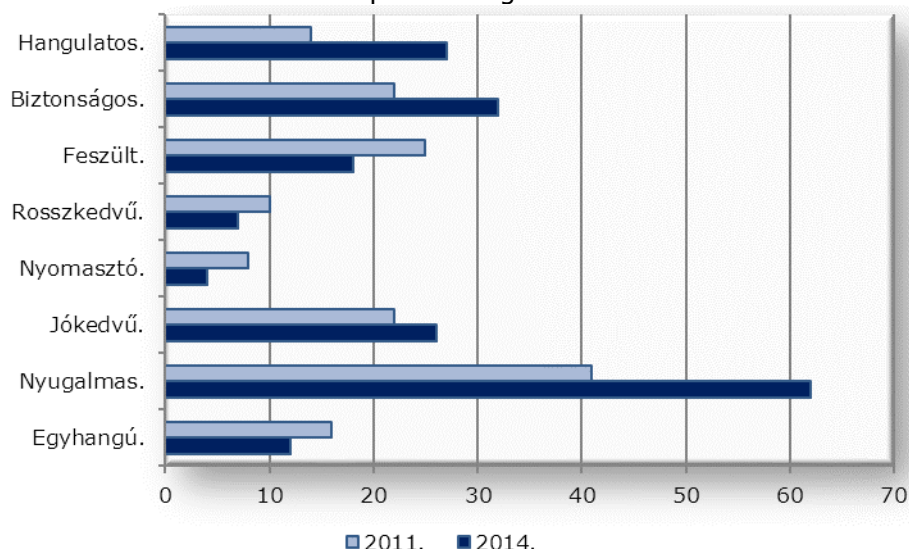
3.1.1 /11. ábra 12. kérdés: Mit kedvel leginkább a településen?

Felsoroltunk több települési jellemzőt, s megkérdeztük a kitöltőktől, hogy ezek közül melyeket kedvelik leginkább a településen.

A válaszolók jelentős része szereti a közösséget (51%, 2011-ben 49%), a sok zöld teret (48%, 2011-ben 38%) és a munkahely közelségét (33%, 2011-ben 32%). Az épületeket, a szabadidős tevékenységeket és a boltokat kedvelők aránya 12%-20%-6% (2011-ben ez 10%-14%-7% volt). **A lakosság prioritása tehát nem változott az elmúlt 3 évben, és a Zsombót nem kedvelők aránya is változatlan maradt.**

3.1.1 /12. ábra 13. kérdés: A település hangulata

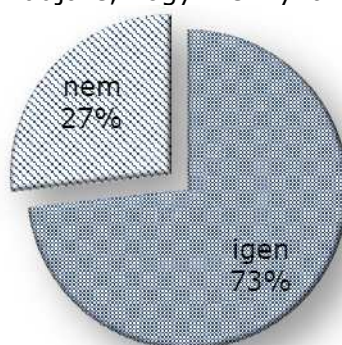

A település hangulatának megítélésében 2011-hez képest jelentős javulás figyelhető meg. Jelenlegi felmérésünk szerint Zsombót a többség alapvetően pozitív hangulatúnak értékeli (hangulatosnak, biztonságosnak, jókedvűnek vagy nyugalmasnak tartja). A negatív érzelmek közül továbbra is a feszült dominál, azonban ennek mértéke is csökkent.

A következő kérdéscsoport (14-16.) a háztartások energiahelyzetét térképezi fel:

A válaszolók nagy része (75%-a, korábban 72%) - a 2011. évi felméréssel egybecsengően - tudja azt, hogy mennyi villanyt, gázt és vizet fogyaszt otthonában, s nagyon nagy arányuk (95%-ról 90%-ra esett) hajlandó lenne a jövőben jobban takarékoskodni fogyasztásával.

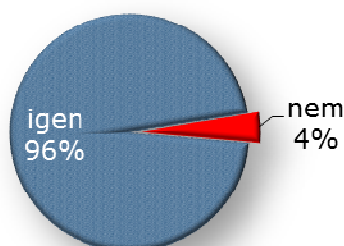
3.1.1 /13. ábra 14. kérdés: Tudja-e, hogy mennyi a havi fogyasztása?

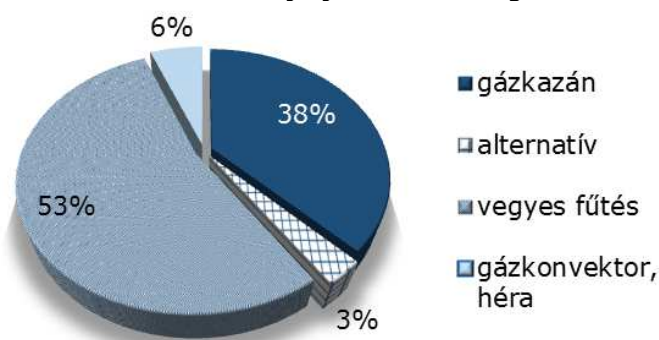
A megkérdezettek háromnegyede tisztában van a havi villany-, gáz-és vízfogyasztásával. Ez az arány 2011-hez képest javult (64%), mely azért fontos, mert a takarékosagra való nevelés első lépése a fogyasztás mértékének tudatosítása. **A megkérdezettek túlnyomó többsége hajlandó lenne takarékoskodni.** Ez az arány már 2011-ben is jelentős volt, azóta pedig emelkedett (96 %, 2011-ben 92% volt).

3.1.1 /14. ábra 15. kérdés: Takarékoskodási hajlandóság

Hajlandó-e a jövőben jobban takarékoskodni az energiával (villany, gáz) és a vízzel?

3.1.1 /15. ábra 16. kérdés: Fűtés fajtája szerinti megoszlás

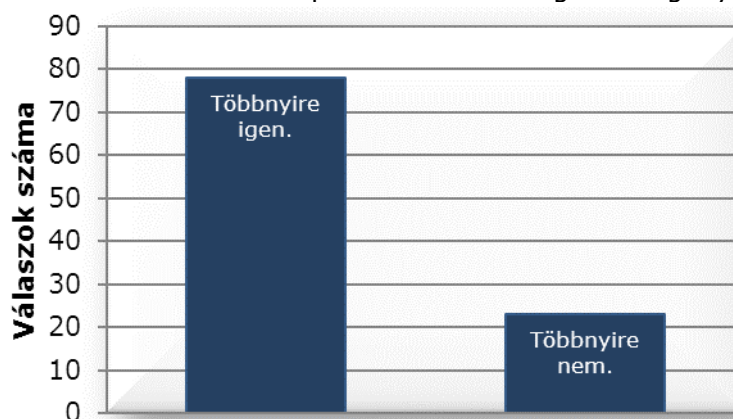

A megkérdezett lakosság többsége vegyes fűtést (53%, 42%) vagy gázkazánt (38%, 40%) használ. A kevésbé takarékos gázkonvektor aránya csökkent (jelenleg 6 %, 2011-ben 9% volt), és az alternatív fűtési rendszerek aránya nőtt (3%, 2011-ben 1% volt).

Cél a pozitív tendencia fenntartása és az alternatív fűtési rendszerek minél szélesebb körű elterjesztése.

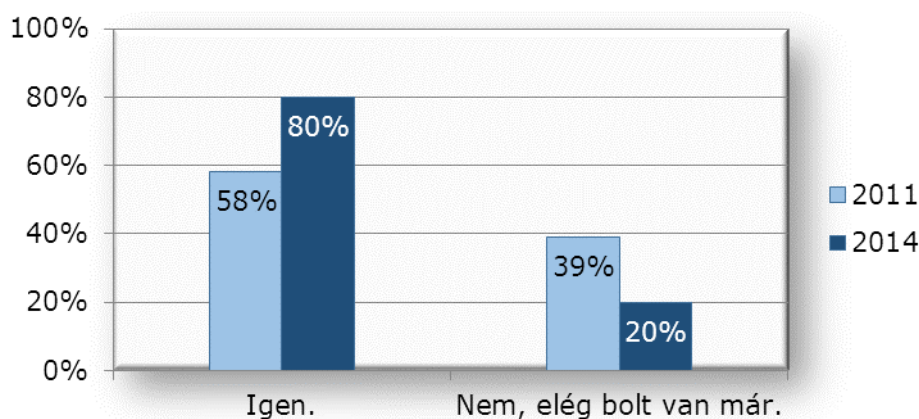
A 17-22. kérdések Zsombó infrastruktúrájának és természeti környezetének lakossági megítéléséről szólnak:

3.1.1 /16. ábra 17. kérdés: A települési boltok kielégítik az igényeit?

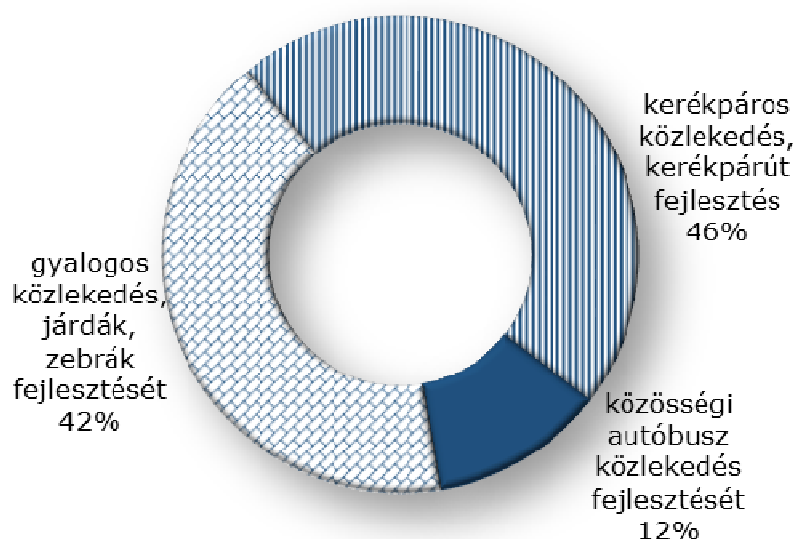
A helyi boltok és szolgáltatóegységek 75%-ban többnyire kielégítik a helyi szükségleteket (78 ilyen válasz érkezett). **Jelentős változás 2011-hez képest, hogy azok száma, akik még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretnének, ahol a lakók dolgozhatnak, a 2011-es 58%-ról 80%-ra nőtt. A növekvő kereslet fényében a jövőben fokozottan támogatni kell e terület fejlesztését a településen.**

3.1.1 /17. ábra 18. kérdés: Szeretné, hogy a településen több olyan bolt és szolgáltatóegység legyen, ahol a lakók dolgozhatnak?

A következőkben felsoroltunk négy közlekedésfejlesztési területet, és megkértük a kitöltőket, hogy jelöljék meg az általuk legfontosabbnak ítélt lehetőséget.

3.1.1 /18. ábra 19. kérdés: Mit szeretne leginkább az alábbi, közlekedéssel kapcsolatos fejlesztések közül az elkövetkezendő 20-30 évben?

Míg a kerékpáros közlekedés, kerékpárút fejlesztés aránya 2011-ben 33% volt, most a megkérdezettek 46%-a szavazott erre. Ezzel párhuzamosan szorult vissza a parkoló kialakítására vonatkozó igény: míg 2011-ben 8% igényelte ezt, a jelenlegi felmérésben senki sem voksolt erre. A gyalogos közlekedés fejlesztésére vonatkozó igény továbbra is jelentős. A közösségi közlekedés fejlesztésével kapcsolatban csökkenés tapasztalható 2011. óta (akkor 19% volt).

A közlekedéssel kapcsolatos fejlesztési igények egyrészt továbbra is a gyalogos

közlekedés fejlesztésére, másrészt egyre növekvő mértékben a kerékpáros közlekedés, kerékpárút fejlesztésre irányulnak. Ez mutatja a korábbi kerékpárút-építés sikerét és ennek a közlekedési formának az egyre növekvő népszerűségét. **Az eredményeket figyelembe véve célszerű a jövőben további kerékpárút fejlesztések megvalósítása, valamint a gyalogos közlekedés folyamatos és körültekintő fejlesztése.**

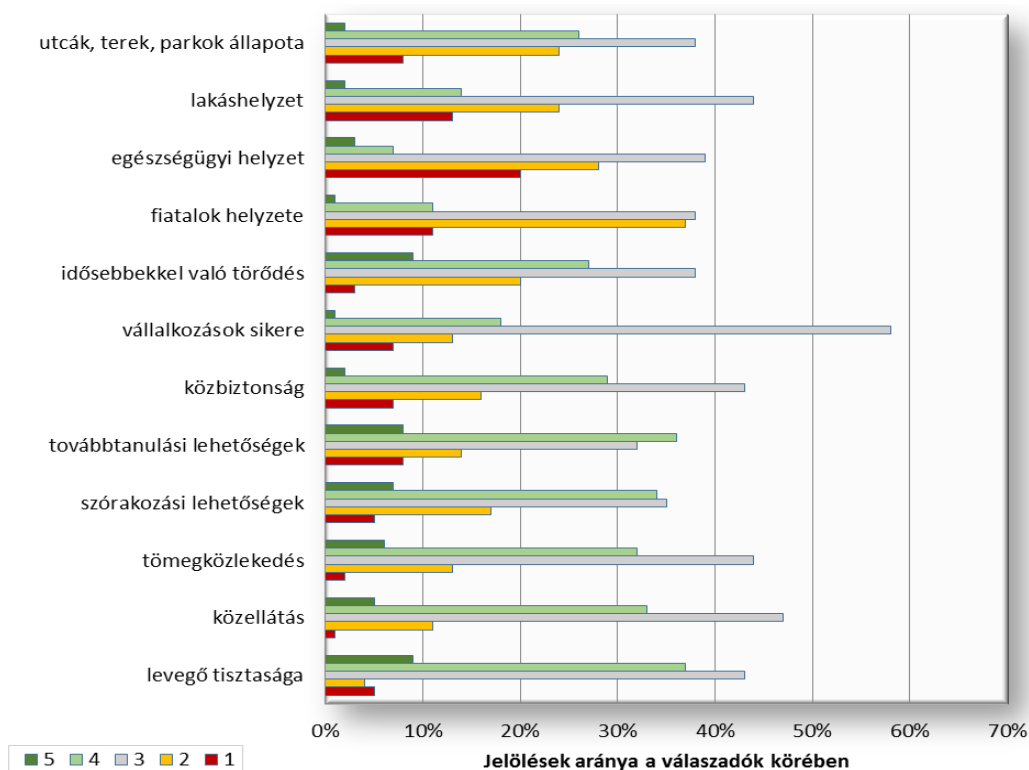
A következő két kérdés a lakosok a település és hazánk egyes tulajdonságaival szembeni elégedettségét mérte fel.

A Magyarországra vonatkozó válaszok közül számszerűen minden jellemzőnél a közömbös vélemény a legtöbb, mely jól mutatja, **hogy a lakosok inkább saját környezetük iránt érdeklődnek. Az országos helyzetet vizsgálva a legnagyobb elégedettség a levegő tisztaságával, a továbbtanulási lehetőségekkel és a szórakozási lehetőségekkel tapasztalható. A zsombói lakosok országos viszonylatban legkevésbé a fiatalok helyzetével, az egészségügyi helyzettel és a lakáshelyzettel vannak megelégedve.** A fiatalok helyzetének ilyen negatív megítélése a lakhatási és munkavállalási nehézségekre vezethető vissza, és magyarázza a nagyszámú elvándorlást is.

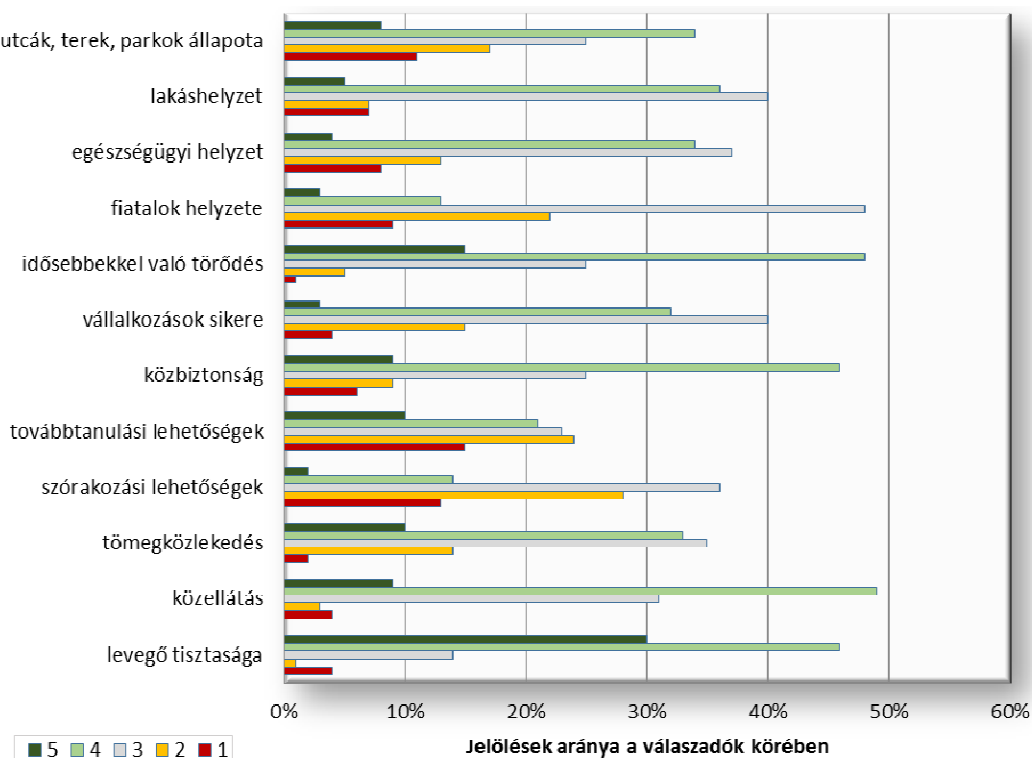
Ugyanerre a kérdéskörre válaszolva Zsombó vonatkozásában látható, hogy a lakosok leginkább a levegő tisztaságával (76%), az idősebbekkel való törődéssel (63%), a közellátással (58%) és a közbiztonsággal (53%) vannak megelégedve. A legnegatívabb vélemények a szórakozási lehetőségekkel (41%), a továbbtanulási lehetőségekkel (39%) és a fiatalok helyzetével (31%) kapcsolatban merült fel. **A lakosok épp azt a 2 területet értékelték Zsombón a legkevésbé, amiben az országot jónak tartják: nevezetesen a szórakozási lehetőségeket és a továbbtanulási lehetőségeket.** Ezt a véleményt az egyetemváros Szeged közelsége sem tudta ellensúlyozni.

További érdekesség, hogy Zsombó vonatkozásában az országos szinten egyik legnegatívabbnak értékelt jellemzővel, a fiatalok helyzetével kapcsolatban a legmagasabb a közömbös válaszadók aránya. Ezt követi a lakáshelyzet és a vállalkozások sikere iránti közöny (40-40%).

3.1.1 /19. ábra 20/1. kérdés: Mennyire elégedett az alábbi tényezők helyzetével Magyarországon? (1: nagyon elégedetlen, 5: teljesen elégedett)

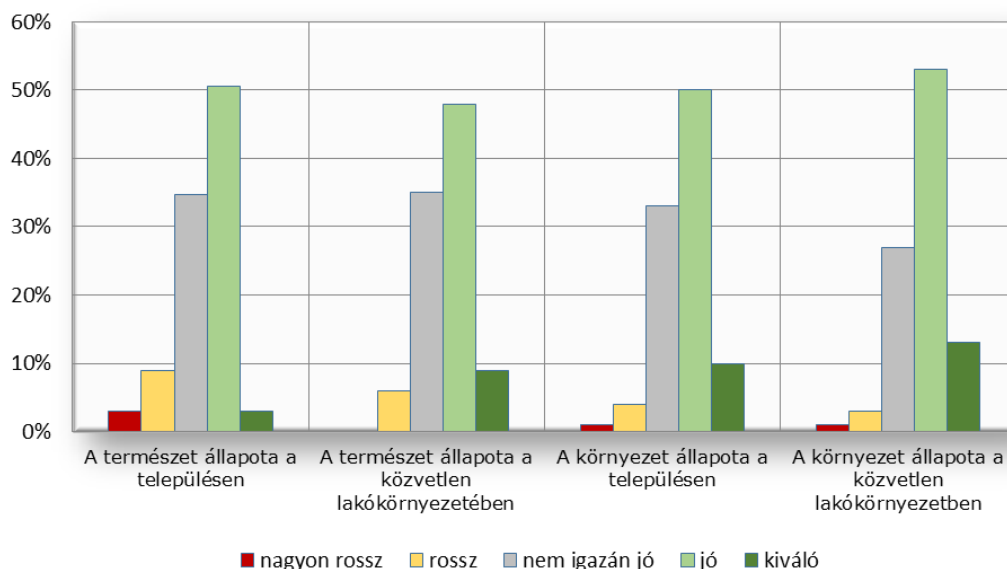

3.1.1 /20. ábra 20/2. kérdés: Mennyire elégedett az alábbi tényezők helyzetével Zsombón? (1: nagyon elégedetlen, 5: teljesen elégedett)

3.1.1 /21. ábra 21-22. kérdések: A természet és a környezet állapota

Milyen a természet (erdők, patakok, tavak, parkok vadon élő állatok stb.) és a környezet (víz, levegő, talaj, zaj, települési tisztaság) állapota?

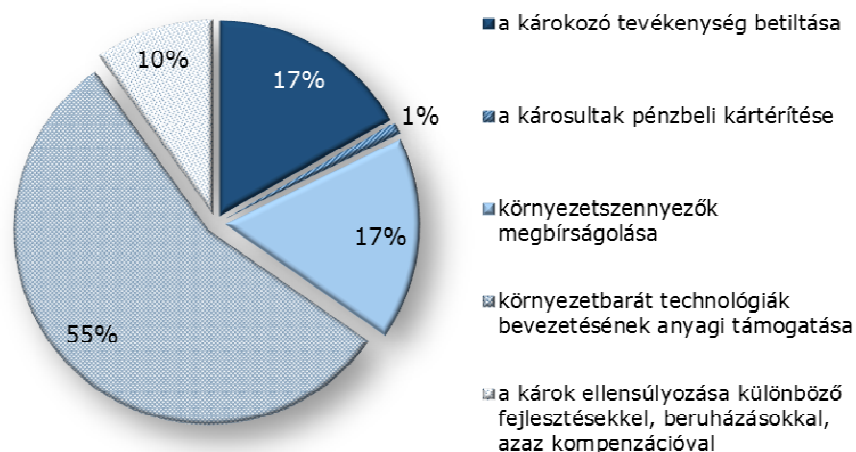

A település és a közvetlen lakókörnyezet természeti- és környezeti állapotának értékeléséből kiderül, hogy **a lakók a környezeti állapotot (víz, levegő, talaj, zajterhelés és települési tisztaság) jobbnak értékelik a természeti állapotnál (erdők, patakok, tavak, parkok, vadon élő állatok).** Mindkét esetben jellemző, hogy **a közvetlen lakókörnyezet állapotát általánosságban jobbnak értékelik, mint a települését.** A jó, vagy kiváló szavazatok aránya a természet állapotának értékelésénél a településen 53%, a közvetlen lakókörnyezetben 57%. Ugyanez az arány a környezet állapotára vonatkoztatva 60% és 66%.

A 2011-es eredményekhez viszonyítva minden kategóriában jelentős javulás látható. Ennek mértéke a település természeti állapotában +7%, környezeti állapotában +22%, a közvetlen lakókörnyezet természeti állapotában +12%, környezeti állapotában +35%. **A pozitív megítélés mutatja a végrehajtott fejlesztések sikerét. Cél, hogy a jövőben tovább emelkedjen az elégedettség.**

A most következő kérdések (23-27. kérdések) a környezetvédelem egyes problémáira, megoldásaira kérdez rá.

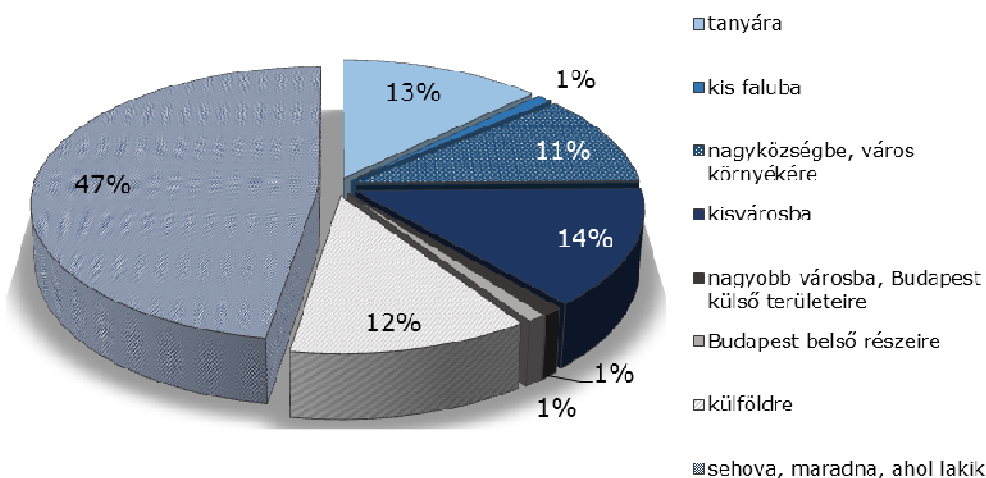
3.1.1 /22. ábra 23. kérdés: Megoldások a környezetszennyezés problémájára

A környezetszennyezés problémájának megoldására a megkérdezettek 55%-a proaktív, a környezetszennyezést megelőző megoldást javasolt, azaz a környezetbarát technológiák anyagi támogatását tartja megfelelőnek. **A megkérdezettek 45%-a utólagos intézkedést javasol,** mely lehet a károk fejlesztésekkel, beruházásokkal történő kompenzálása, a károsító tevékenység betiltása, a károsultak pénzübeli kártérítése, illetve a környezetszennyezők megbírságolása.

2011-hez képest jelentős változás, hogy **egyre kevesebben gondolják azt, hogy a károsultak pénzübeli kártérítése, vagy a környezetszennyezők megbírságolása megoldást jelenthetne.** Ezzel szemben jelentősen nőtt azok aránya, akik a **környezetbarát technológiák bevezetésének anyagi támogatásában gondolkoznak.** Ez a trend egyértelműen mutatja a jövőben erre irányuló stratégia lakosok által elvárt irányát.

3.1.1 /23. ábra 24. kérdés: Ha oda költözhetne, ahova akar, hova költözne?

A zsombói lakosok településről alkotott javuló véleményét jól mutatja, hogy míg 2011-ben csak a megkérdezettek 28%-a maradt volna a településen akkor is, ha anyagi vagy egyéb korlátok nélkül bárhova költözhetne, most a válaszadók

47%-a gondolta így. Zsombóhoz hasonló településre (nagyközség, város környéki település) a válaszadók 11%-a költözne. Ez tehát azt mutatja, hogy a zsombói településméretre a megkérdezettek 58%-a szavazott, ami nagyon jó eredmény. További pozitív hír, hogy azok száma, akik inkább külföldre költöznének, csökkent (20%-ról 12%-ra).

Érdekes, hogy kis faluba a korábbi 10% helyett már csak 1 % költözne.

A 25. kérdésre kapott válaszok összhangban állnak a 24. kérdés válaszaival.

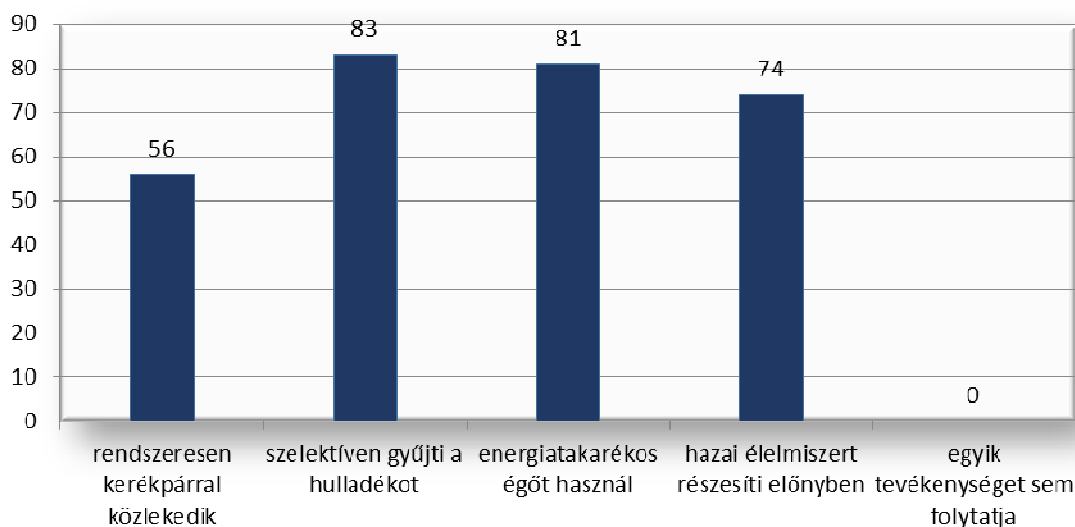
3.1.1 /24. ábra

25. kérdés: Milyen környezetben élne a legszívesebben?

3.1.1 /25. ábra

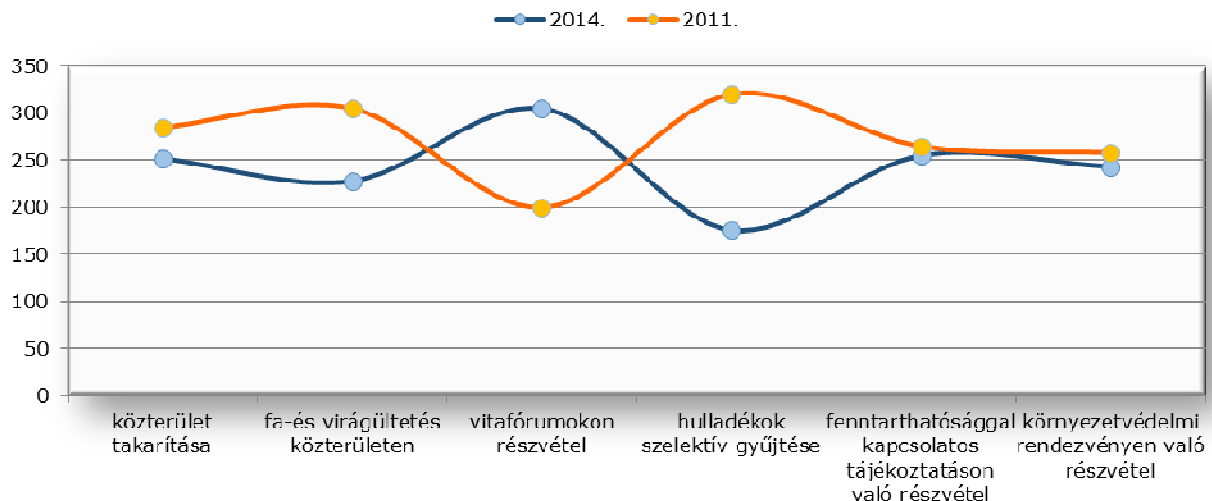
26. kérdés: Az alábbi tevékenységek közül melyik jellemző Önre?

A lakosok környezetkímélő szokásaiban szintén jelentős előrelépés figyelhető meg. Ez egyrészt megnyilvánul abban, hogy a szelektív hulladékgyűjtők száma 64-ről 83-ra, az energiatakarékos égőt használók száma 55-ről 81-re emelkedett, másrészt már senki sincs, aki a felsoroltak közül egyik tevékenységet se folytatná. A hazai élelmiszerek népszerűsége szintén tovább nőtt (2011-ben 64 fő részesítette előnyben).

A rendszeresen kerékpárral közlekedők száma 43-ról 56-ra nőtt; ez nyilvánvalóan összefüggésben áll a kerékpárút-fejlesztéssel és mutatja annak indokoltságát is.

3.1.1 /26. ábra 27. kérdés: Milyen lakóközösségi vagy önkormányzati kezdeményezésekben venne részt az alábbiak közül?

Ebben a tekintetben **gyökeres változás történt az elmúlt 3 évben: 2011-ben még a vitafórumokon való részvétel volt a legkevésbé népszerű, most erre lenne a legnagyobb igény.** Ugyanilyen éles a váltás a hulladékok szelektív gyűjtése terén: míg korábban erre volt a legnagyobb a hajlandóság, most az erre irányuló kezdeményezésnek lenne a legkisebb a sikere. Ezt azonban ellensúlyozza a tény, hogy a lakosok egyre nagyobb aránya mindenféle célzott akció nélkül is már végzi ezt a tevékenységet.

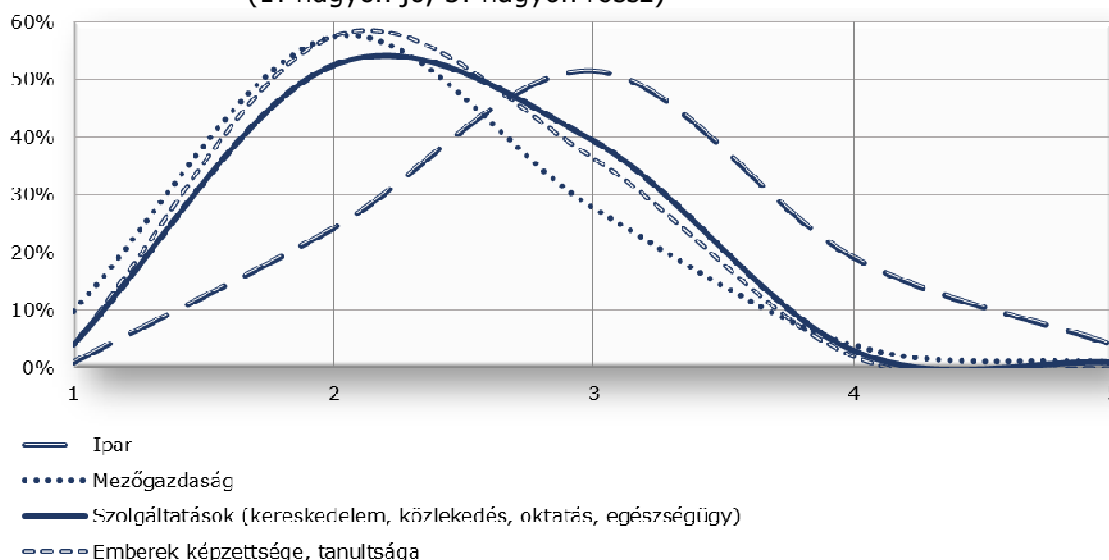
A közterületek takarítására, valamint a fenntarthatósági tájékoztatókon és környezetvédelmi rendezvényeken való részvételre való hajlandóság kismértékben csökkent. A fa-és virágültetési kezdeményezések részvételi hajlandósága nagyobb mértékben csökkent, melynek oka lehet a település egyébként is rendezett képe. 2013-ban Zsombó Község Önkormányzata közterület fejlesztése nyert támogatást. A beruházás során sor került a Béke utcában közvilágítás fejlesztésére, gömbkőris fák telepítésére, pihenőpadok- és hulladékgyűjtők kihelyezésére, Móra Ferenc utcában 260 m² alapterületű fedett pihenőhely építésére, annak asztalokkal ellátására, a Béke utcában, Mária téren, Alkotmány utcában parkolóhelyek kiépítésére (63 db).

A lakosok igényeihez igazodva a jövőben mindenképpen érdemes lenne kihasználni a vitafórumokat, mint kommunikációs csatornákat.

A 28-35. kérdéscsoport a település és a lakosság gazdasági helyzetét térképezi fel.

3.1.1 /27. ábra

28. kérdés: Hogyan ítéli meg a település gazdasági helyzetét?
(1: nagyon jó, 5: nagyon rossz)

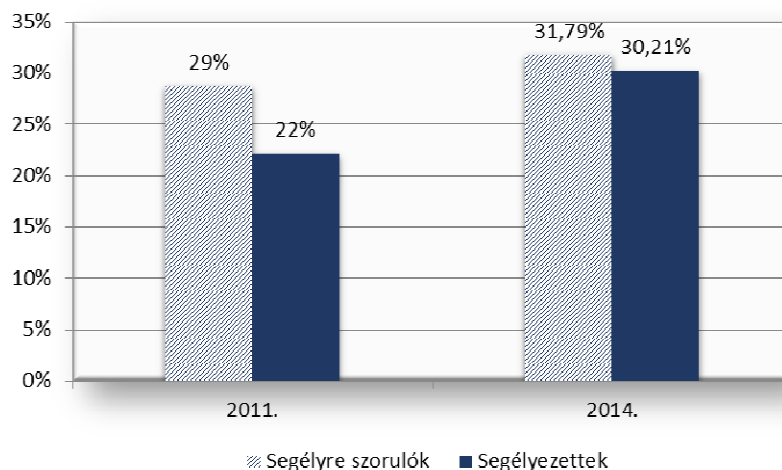

Amint a fenti ábrán is látható, **a válaszadó helyiek véleménye szerint a települési ipar fejlettsége a legkevésbé jó: ezt a válaszadók mintegy fele értékelte kevésbé jónak, és további 23%-uk rossznak, vagy nagyon rossznak minősítette. A legjobb eredmények a mezőgazdaság és az emberek képzettsége, tanultsága megítélésénél születtek:** előbbit a lakosok 67%-a értékelte jónak vagy nagyon jónak, utóbbit 62%-uk. A rossz, vagy nagyon rossz kategóriára a mezőgazdaság helyzetével kapcsolatban a válaszadók 5%-a voksolt. Az emberek képzettsége, tanultsága a megkérdezettek 2%-a szerint rossz, és nem volt olyan, aki szerint nagyon rossz lenne.

A szolgáltatások terén picit borúlátóbb a lakosság: a válaszok 57%-a esett a jó vagy nagyon jó kategóriába, és a kevésbé jó kategória 39%-ot kapott.

A 2011-es adatokat is vizsgálva elmondható, hogy **a lakosok kicsivel pozitívabban vélekednek a település gazdasági helyzetéről, mint 3 éve.**

3.1.1 /28. ábra 29-30. kérdések: Segélyre szorulóknak és segélyezettek száma

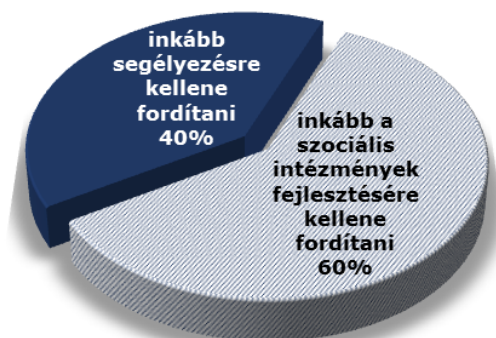

A megkérdezettek válaszai alapján elmondható, hogy **habár a helyiek szerint jelenleg többen szorulnak segélyre, a rászorulóknak közül jóval többen kapják meg azt, mint 2011-ben.** A jelenlegi megítélés szerint a segélyre szorulóknak 1,5%-a nem kap csak segélyt, ami nagyon jó eredménynek számít.

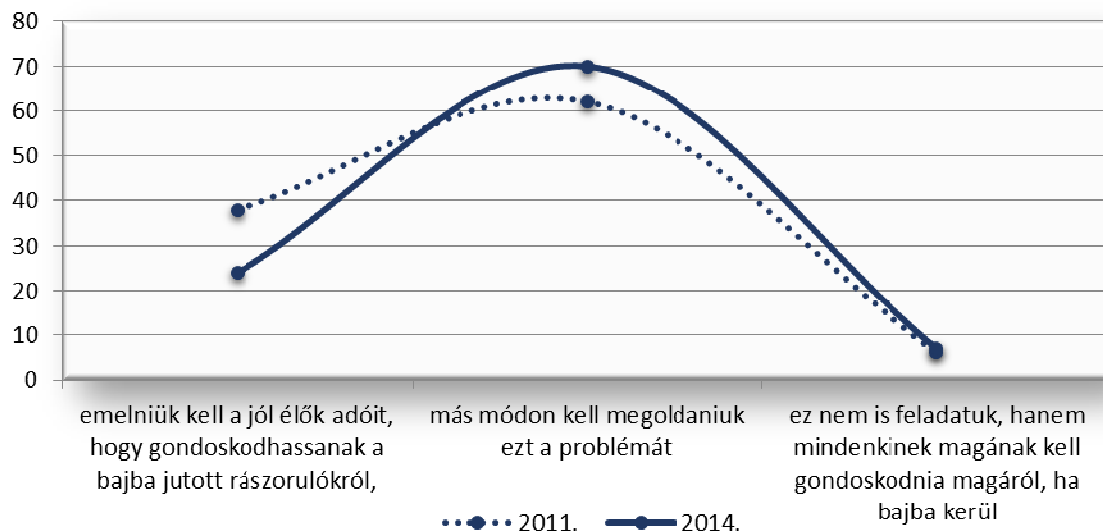
A szociális célokra rendelkezésre álló pénzüsszegeket a válaszadók véleménye szerint továbbra is inkább a szociális intézmények fejlesztésére kellene fordítani (60% gondolta így), mint segélyezésre (31. kérdés). Ebben a tekintetben a megítélés változatlan 2011. óta.

A 2011. évhez képest a lakosok közül **egyre kevesebben gondolják azt, hogy a hatóságoknak a rászorulóknak segítését a jól élők magasabb mértékű adóztatásával kellene megoldani;** inkább más módon tartanák jónak (32. kérdés).

3.1.1 /29. ábra 31. kérdés: A szociális célra meglévő pénzüsszegek javasolt felhasználása

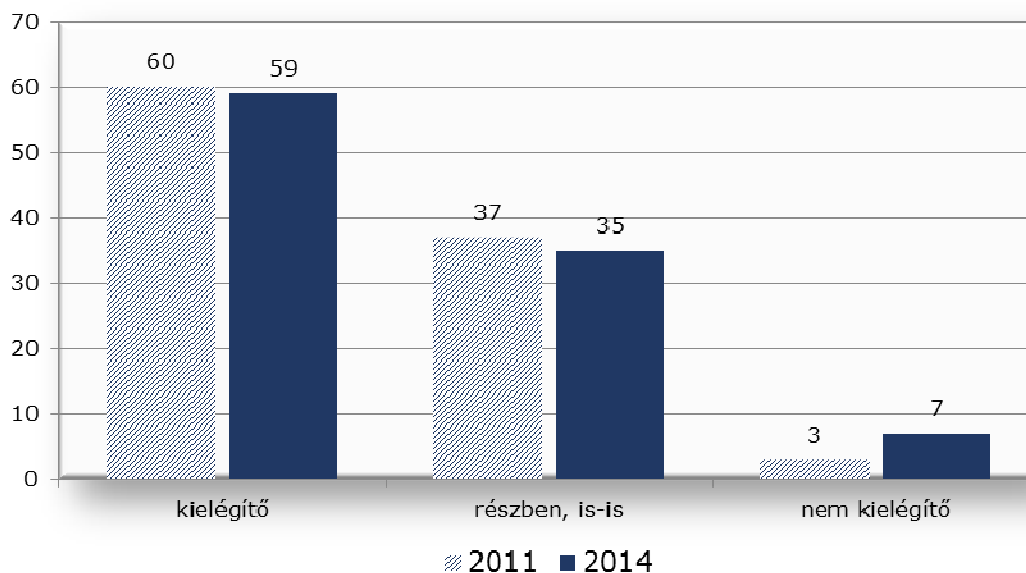

3.1.1 /30. ábra 32. kérdés: A hatóságoktól elvárt lépések a lakosság szerint

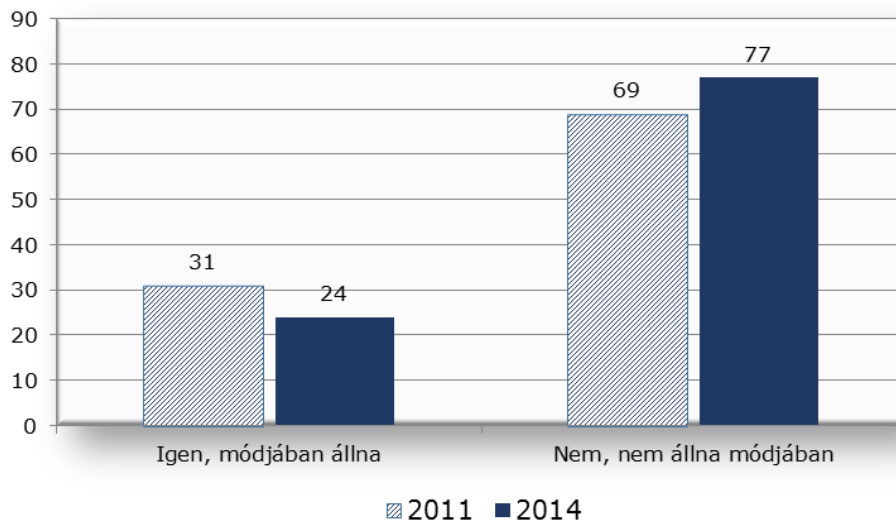

A lakosság körében a saját lakóépület állapotának megítélésében 2011-hez képest romlás látható. Emellett sajnos a korábbiakhoz képest kevesebb lakosnak is állna most módjában tatarozni (33. és 34. kérdések).

3.1.1 /31. ábra 33. kérdés: A saját ház állapota

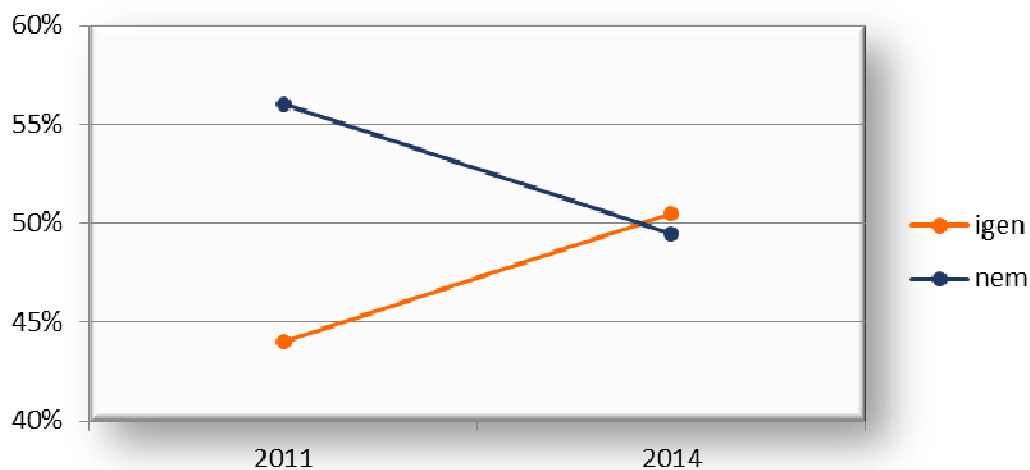

3.1.1 /32. ábra 34. kérdés: Módjában állna-e most tatarozni lakását/házát?

2011-hez képest nőtt azok száma, aki számít arra, hogy valaki a családjából munkanélkülivé válhat: míg korábban a kitöltők 44%-a vélekedett így, most már a fele így gondolja (35. kérdés).

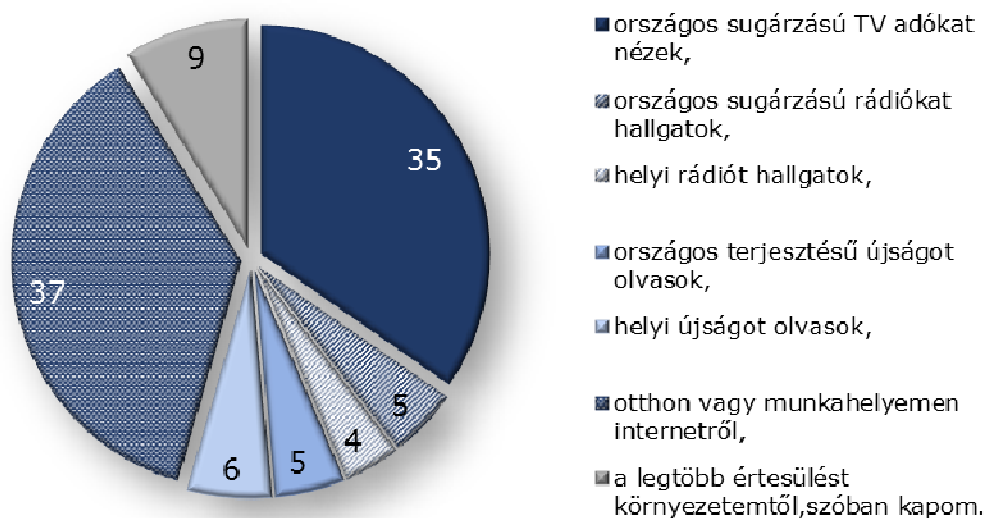
3.1.1 /33. ábra 35. kérdés: Személy szerint számít-e arra, hogy valaki a családjából munkanélküli lesz?

A kérdőív további kérdései a szükséges fejlesztések irányáról, illetve a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos információkról tesz fel kérdéseket.

A kitöltők a környezetük és a világ dolgaival kapcsolatos értesüléseiket elsősorban az országos sugárzású TV-ből vagy az internetről szerzik (35% és 37%, 2011-ben 43% és 24% volt). Rádiót csak 9% hallgat, újságot pedig a válaszolók 11%-a olvas. Jellemző trend még az internet térhódítása a televízióval szemben (36. kérdés).

3.1.1 /34. ábra 36. kérdés: Hogyan informálódik a környezet és a világ dolgairól?

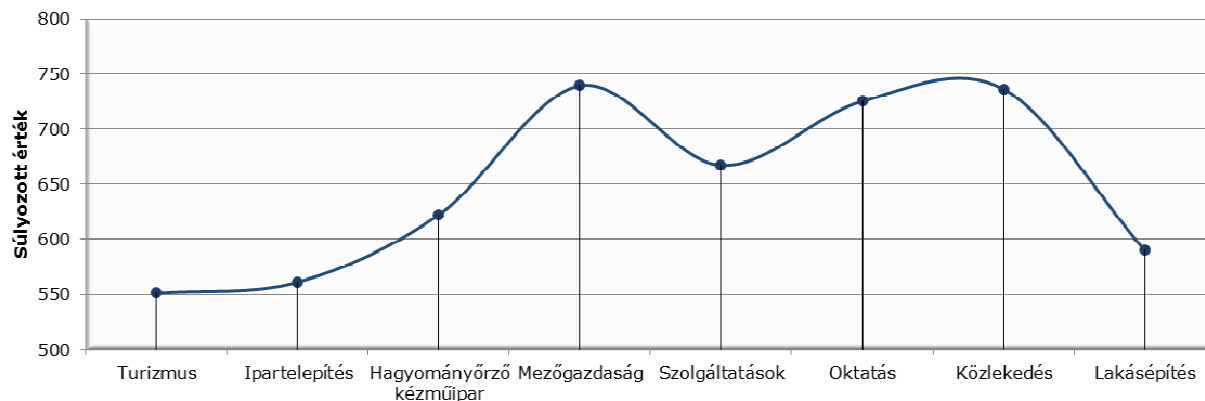

Kérdőívünk értékelés szempontjából két kiemelten fontos kérdésének egyike az itt következő volt, mely arra irányult, hogy megtudjuk, a megkérdezettek mely terület fejlődését szeretnék leginkább elérni a településen. Nyolc felsorolt területet kellett fontossági sorrendbe állítaniuk, melyeket kiegészíthettek egy tetszőleges „egyéb” területtel is. **A válaszolók szerint a három legfontosabb fejlesztendő terület 2011-ben az oktatás, a közlekedés és a szolgáltatás volt, míg 2014-ben a mezőgazdaság, a közlekedés és az oktatás.** A hagyományőrző kézműipar fejlesztése közepesen, míg az ipartelepítés és a turizmus fejlesztése nem igazán fontos.

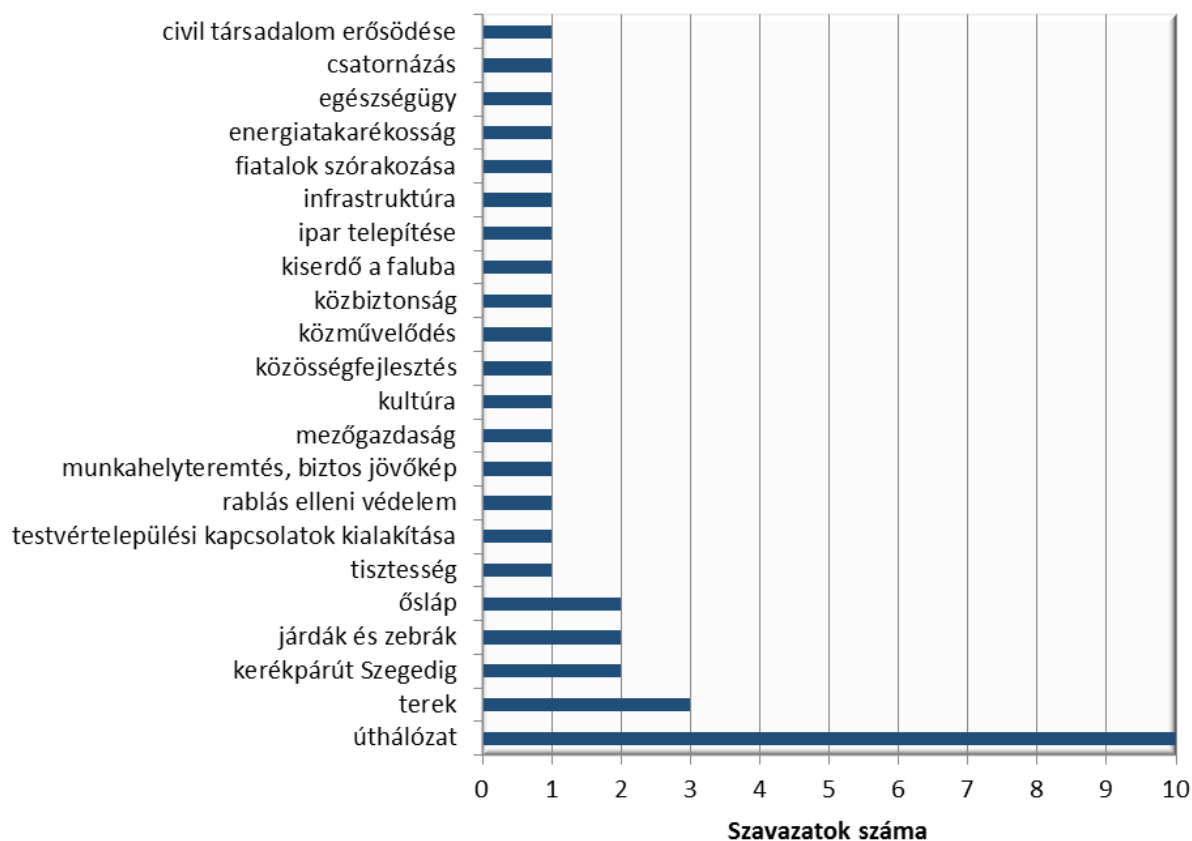
Egyéb kategóriát összesen 37 fő jelölt meg. **A javaslatok jelentős része a közlekedés fejlesztésére irányul:** fejlesztésre javasolt az úthálózat (10), a kerékpárút kiépítése Szegedig/Kiskundorozsmaig (2), valamint a zebrák (1) és járdák (1) létesítése. A terek kialakítására, fejlesztésére 3 szavazat érkezett, az ősláp fejlesztésére 2.

Az egyes kategóriák fontossági sorrendjében történt változásokat a 3.1.1 /40. ábra mutatja. E szerint a közlekedés fejlesztését ugyanolyan fontosnak ítélik a válaszadók, mint 2011-ben. A korábbi adatokhoz képest a mezőgazdaság, a hagyományőrző kézműipar és az ipartelepítés fejlesztésének a fontossága emelkedett, a többi területé csökkent.

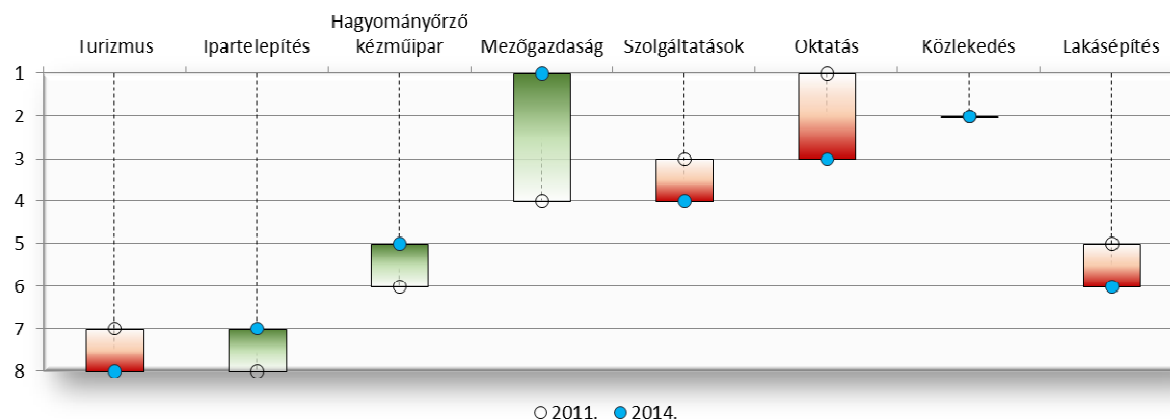
3.1.1 /35. ábra 37. kérdés: Zsombó fontos fejlesztési területei

3.1.1 /36. ábra Egyéb fontos fejlesztési területek Zsombón

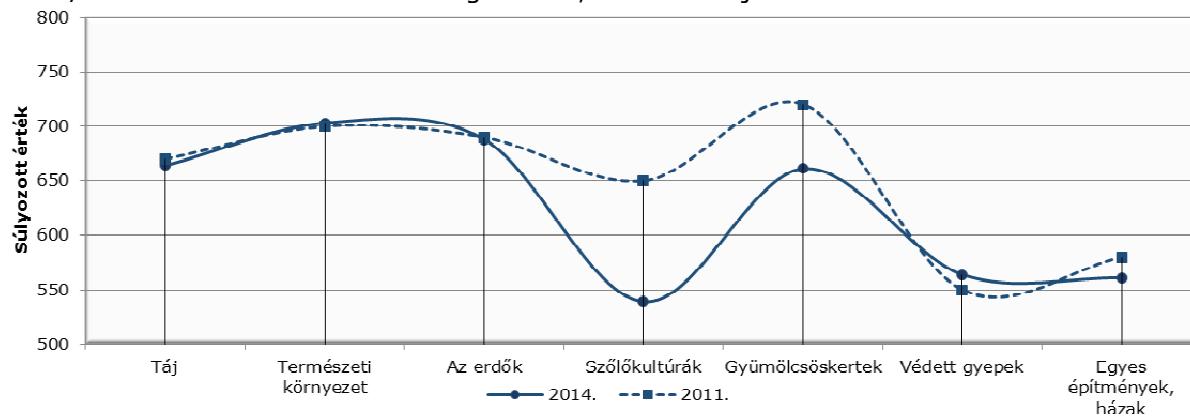
3.1.1 /37. ábra A fejlesztési területek fontossági rangsorában történt változások (zöld: előrelépés, piros: visszaesés)

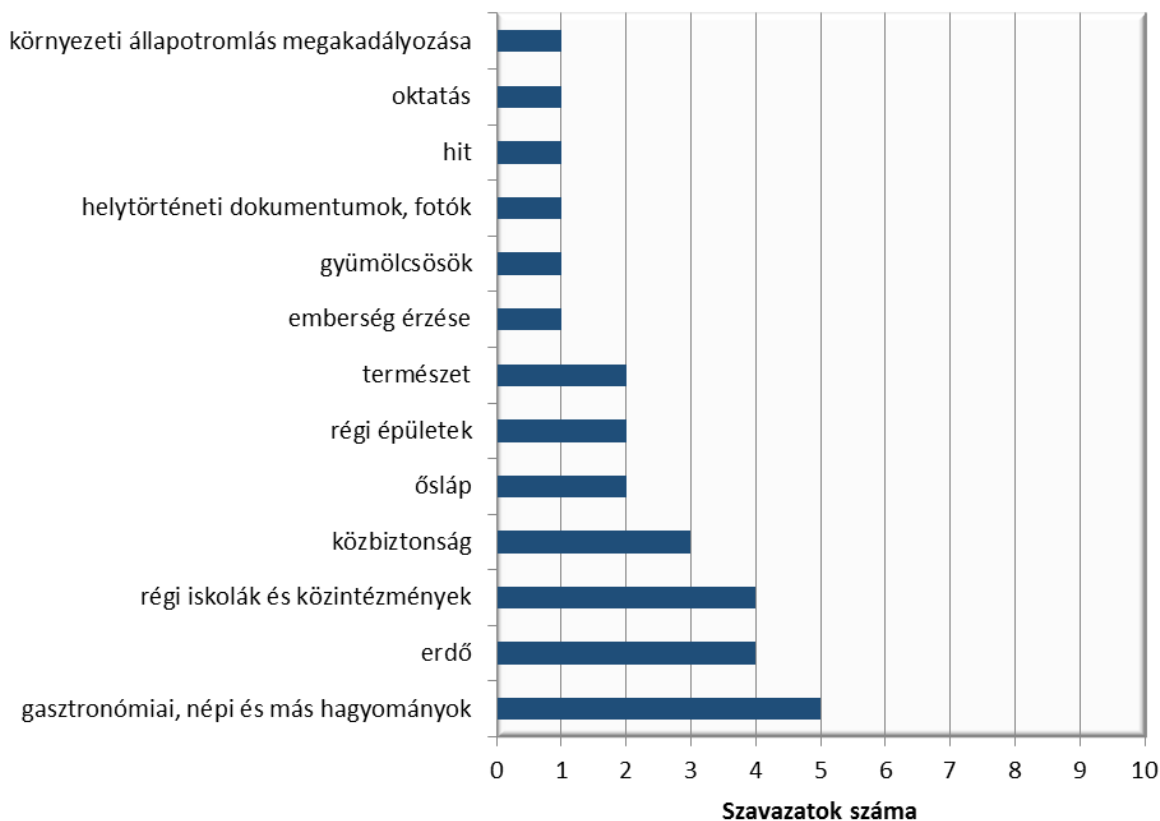
A következő kérdésnél a válaszadók az általunk adott hét lehetőség közül összesítve a **természeti környezet, az erdők és a táj védelmét és megőrzését jelölték meg legfontosabbnak**. A 2011. évi eredményekkel összehasonlítva jelentős változás, hogy a **korábban legfontosabbnak tartott gyümölcsösök védelme most csak a 4. helyen szerepel, a szőlőkultúrák védelme pedig a fontossági rangsorban az 5. helyről a 7. helyre esett vissza**. A többi kategória megítélésében lényegében nincs változás 2011-hez képest (38. kérdés).

Egyéb kategóriát összesen 30 fő jelölt meg. A válaszadók elsősorban a hagyományok, az erdők, és a régi iskolák és közintézmények védelmét, megőrzését javasolják (ld. 3.1.1 /42. ábra).

3.1.1 /38. ábra 38. kérdés: Megőrzésre, védelemre javasolt területek Zsombón

3.1.1 /39. ábra Egyéb védelemre, megőrzésre javasolt területek Zsombón

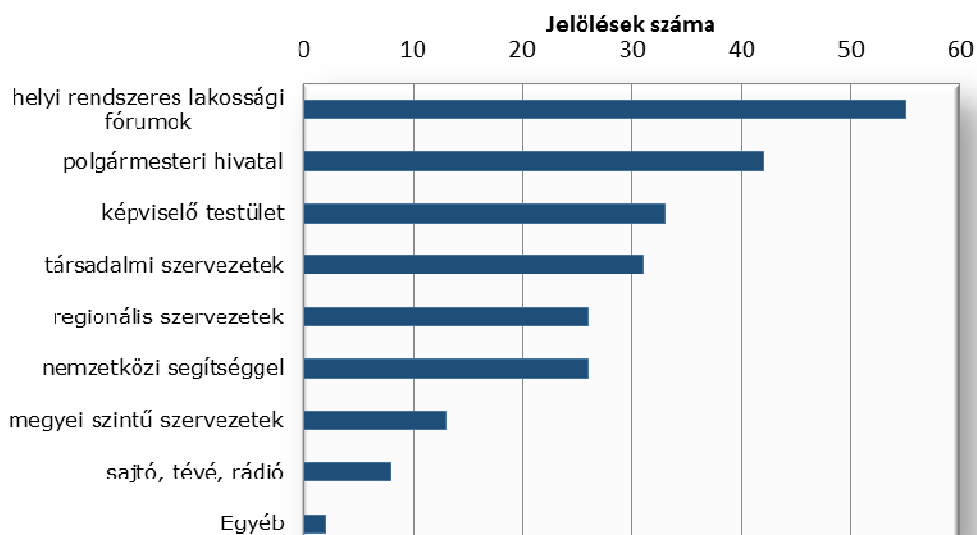

A megkérdezettek szerint **a település fejlesztésében a helyi rendszeres lakossági fórumok megtartása segítené a legtöbbet**. Emellett fontos a polgármesteri hivatal, a képviselőtestület és a társadalmi szervezetek munkája is. A regionális szervezetek bevonása és a nemzetközi segítség szintén támogathatja a fejlesztéseket.

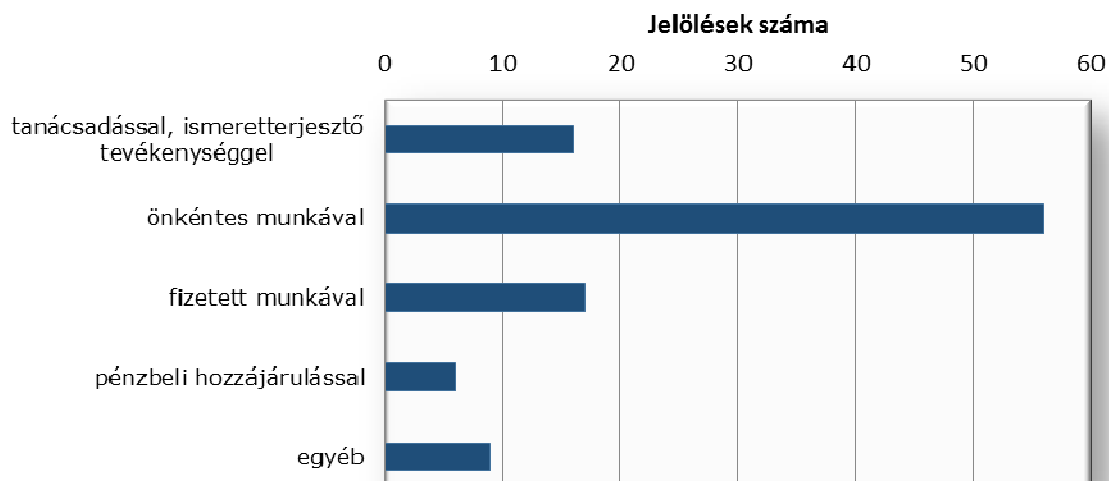
A válaszok szerint **a lakosok Zsombón fokozottan igénylik helyi lakossági fórumok megtartását; a korábbi kérdésekből pedig kiderül, hogy vitafórumokon is szívesen részt vennének**.

A megkérdezettek véleménye szerint **a lakosok, civil szervezetek elsősorban önkéntes munkával tudnának részt venni a település fejlesztésében**. Emellett szóba jöhet még a fizetett munka, illetve a tanácsadás, ismeretterjesztő tevékenység is.

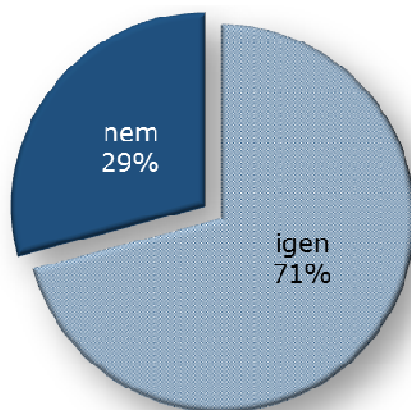
3.1.1 /40. ábra 39. kérdés: Milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne legjobban a települést fejleszteni?

3.1.1 /41. ábra 40. kérdés: A helyiek részvételi módjai

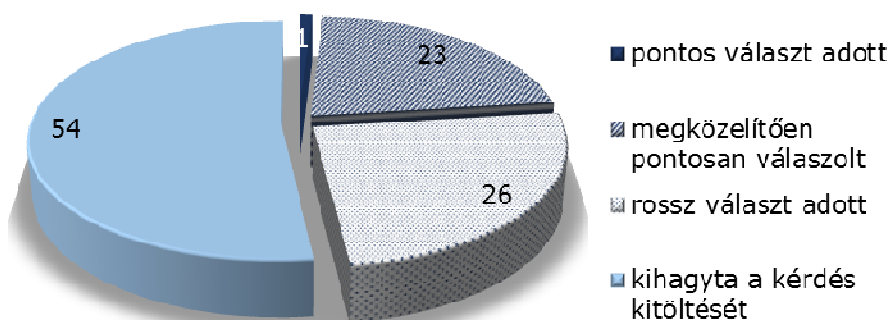

3.1.1 /42. ábra 41. kérdés: Találkozott-e korábban a „fenntartható fejlődés” kifejezéssel?

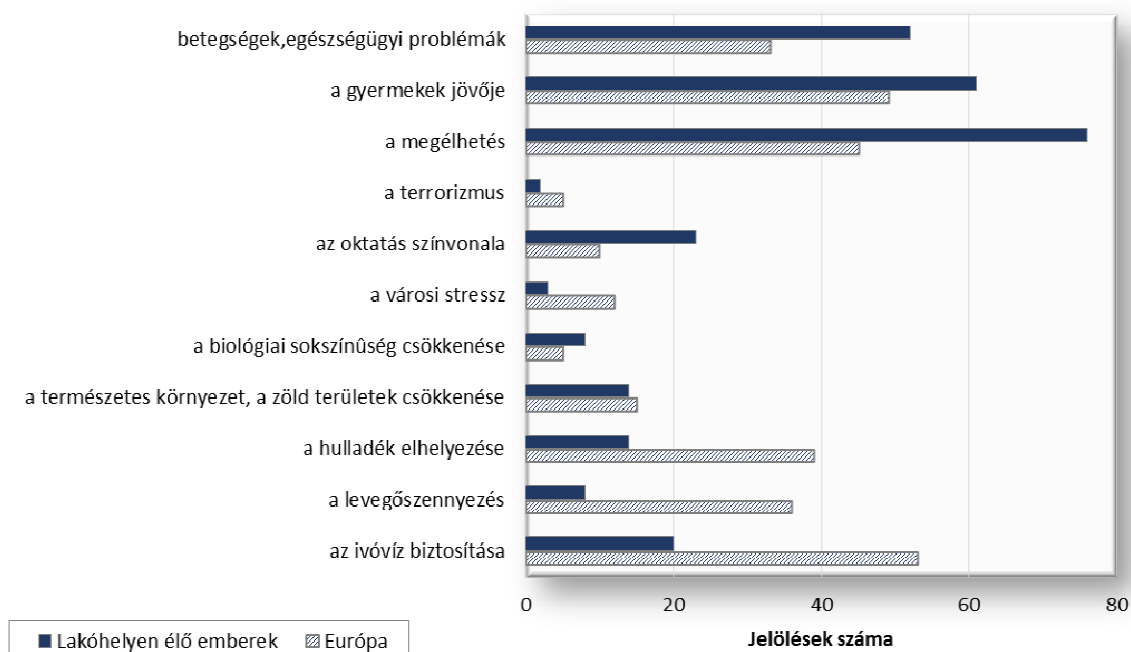

Örömteli, hogy míg 2011-ben a megkérdezetteknek csak a fele találkozott korábban a fenntartható fejlődés fogalmával, most közel 3/4-ük nyilatkozott pozitívan. A fogalom meghatározására 50-en vállalkoztak, és közel felük adott ugyan nem pontos, de megközelítően helyes választ. Ez nagyon jó eredménynek számít, és jelzi, hogy a fenntartható fejlődés fogalma egyre inkább beépül a köztudatba.

3.1.1 /43. ábra 42. kérdés: Mit ért Ön a „Fenntartható fejlődés” fogalmán?

3.1.1 /44. ábra 43-44. kérdés: Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz Európa és a lakóhelyén élő emberek legnagyobb problémája?

A megkérdezettek szerint a jövőben Európa legnagyobb problémái az ivóvíz biztosítása, a gyermekek jövője, a megélhetés és a betegségek, egészségügyi problémák lesznek. A válaszolók megítélése szerint **a Zsombón élő emberek legnagyobb problémái a megélhetés, a gyermekek jövője és a betegségek, egészségügyi problémák lesznek.** Az összes további kategória erősen leszakadva követi ezeket a problémákat, de **nem lehet figyelmen kívül hagyni az oktatás színvonala és az ivóvíz biztosítása körüli aggodalmakat sem.**

Kérdőívünk 45. kérdésének megválaszolásánál lehetőséget biztosítottunk a megkérdezetteknek arra, hogy ne megadott válaszlehetőségek alapján, hanem saját szabad megítélésük szerint soroljanak fel három olyan területet, települési problémát, melyek megoldását sorrendben a legsürgetőbbnek tartják. A jobb áttekinthetőség érdekében a problémákat a 3.1.1. /45. ábrán sorszámmal jelöltük.

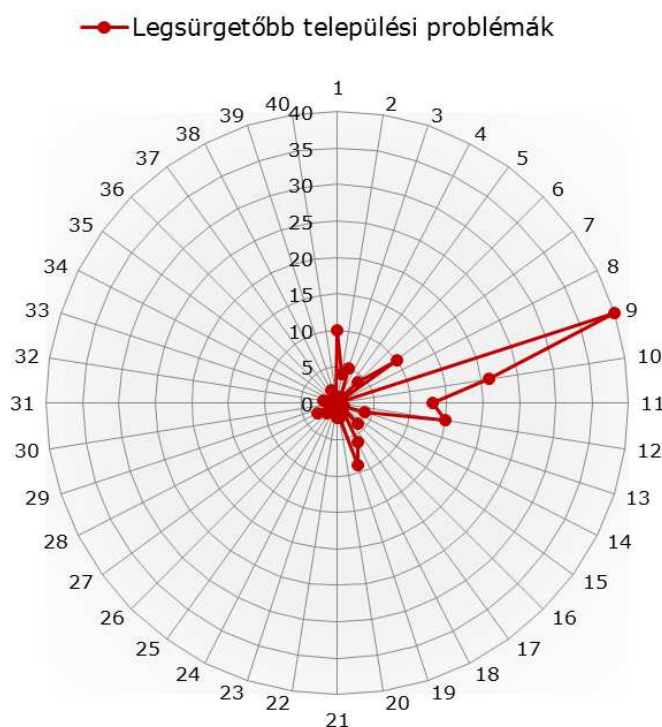
3.1.1/1 táblázat: Az egyes problémák és a hozzájuk tartozó sorszámmal (a jelentősnek ítélt problémákat kiemeltük):

Ssz.	Legsürgetőbb települési problémák	Ssz.	Legsürgetőbb települési problémák
1	az ivóvíz biztosítása,	21	nagy erdő rendbetétele (kullancsmentesítés)
2	a levegőszennyezés,	22	gazdaság fejlesztése
3	a hulladék elhelyezése,	23	parkok létesítése
4	a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,	24	gyermekek helyben tartása
5	a biológiai sokszínűség csökkenése,	25	képzések
6	a városi stressz,	26	biztos jövőkép a településen
7	az oktatás színvonala,	27	Közhangulat javulása
8	a terrorizmus, bűnözés	28	Közösségformálás, közösségi terek

			kialakítása
9	a megélhetés, munkahelyteremtés	29	az iskola helyzetének konszolidálása
10	a gyermekek jövője,	30	Az önkormányzati politika megreformálása
11	betegségek, egészségügyi problémák.	31	Őszinte párbeszéd a lakossággal
12	Úthálózat (belterületen)	32	közbiztonság
13	Egészségügy helyzete	33	Gyalogátkelő a főúton
14	lakosságszám fenntartása	34	villanyhálózat fejlesztése a kiskertekben
15	közütemények állapotának megőrzése	35	Helyi munkaerő megbecsülése, ingázó munkavállalók csökkentése
16	környezetvédelem, környezeti tudatosság	36	szelektív hulladékgyűjtés
17	szórakozási lehetőségek bővítése	37	árkok fejlesztése
18	csatornázás	38	közlekedésfejlesztés
19	kerékpárút fejlesztés Dorozsma és Forráskút felé	39	Az Európában egyedülálló Ósláp turisztikai látványossággá tétele
20	rekreációs lehetőségek fejlesztése	40	parlagfűmentesítés

Magasan a legtöbb jelölés a megélhetés, munkahelyteremtés problémakörre érkezett. Ezt követik a gyermekek jövője, az úthálózat helyzete és a betegségek, egészségügyi problémák. Az ivóvíz biztosítása és az oktatás színvonala azonosan magas számú jelölést kapott. A 45. kérdésre adott válaszok összhangban állnak a 43-44. kérdések válaszaival.

3.1.1 /45. ábra 45. kérdés: Melyik három települési probléma megoldását tartja a legsürgősebbnek?

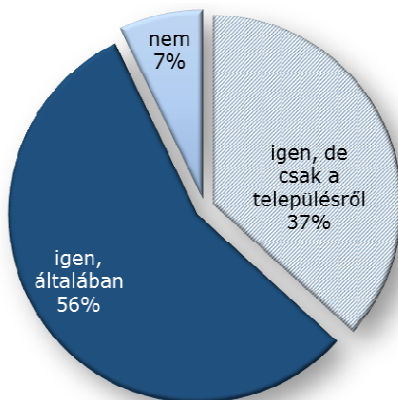

A válaszadó lakosok egyre magasabb aránya (56%, 2011-ben 42%) szeretne általánosságban több információhoz jutni a fenntartható fejlődésről, sokan a helyi információkat fogadnák szívesen a témában (37%, 2011-ben 39%), és ehhez a

leghatékonyabb csatornának az internetet, a lakossági fórumokat, a televíziót vagy az újságot tartanák.

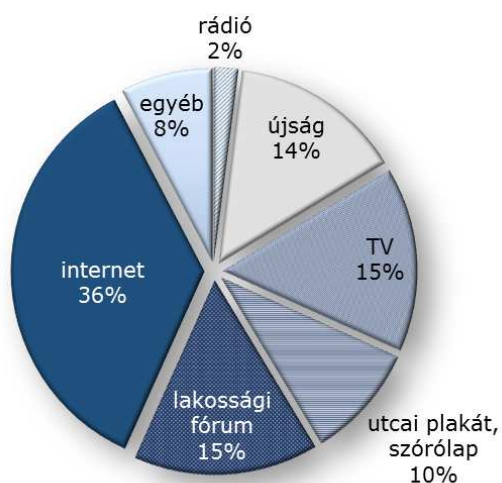
3.1.1 /46. ábra

46. kérdés: Szeretné-e, hogy a fenntartható fejlődésről több információ jusson el Önhöz?

3.1.1 /47. ábra

47. kérdés: Melyik módszert gondolja a leghatékonyabbnak a fenntarthatóságról kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez?

3.1.2 Az oktatási kérdőívek

Az oktatási kérdőívek kiértékelése során nem minősítettünk egyetlen kérdőívet sem értékelhetetlennek. A hibásan, vagy hiányosan megválaszolt kérdéseket természetesen hibásnak minősítettük, és figyelmen kívül hagytuk. Így, reprezentatív felmérésünk eredményeként, a kérdésekre adott értékelhető válaszok száma és azok egymáshoz viszonyított aránya alapján pontosabb képet kaphattunk a települési diákok környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekről való véleményéről. **Összesen 69 kérdőívet dolgoztunk fel.**

Az alább található ábrák a kapott válaszok alapján, azok szemléltetésére készültek el. A szöveges értékelés során a korábbi, 2011-es adatok zárójelben, *szürke betűszínnel* jelennek meg.

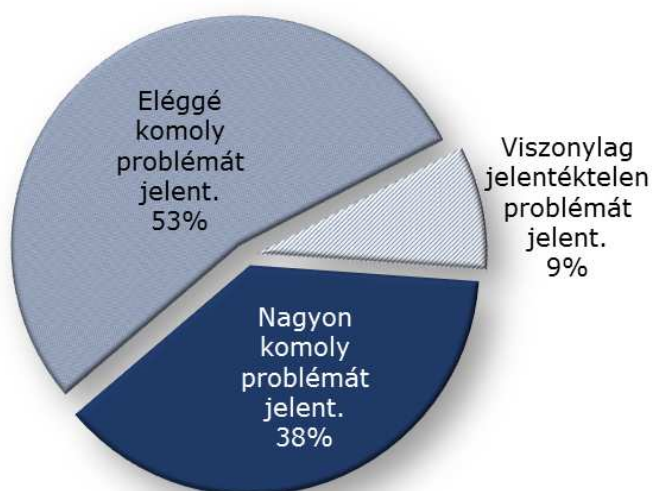
A települési diákok nagy többsége a környezetszennyezést a hazai viszonyok között jelentős, *Eléggé komoly*, illetve *Nagyon komoly* problémaként értékeli, a válaszadók 53 és 38%-a (46% és 47%) vélekedett így. *Viszonylag jelentéktelen problémaként* 9% (7%) szavazatot kapott, és senki sem értékelte a környezetszennyezés témakörét úgy, hogy az *Nem jelent problémát* (0%).

A zsombói környezetszennyezés tekintetében a hasonló kérdésre érkezett válaszok alapján elmondható, hogy a diákok kicsit másképp ítélik meg közvetlen környezetükben a környezetszennyezés problémájának súlyát. *Nagyon komoly*-ként 26%-uk (21%), *Eléggé komoly* problémaként viszont 38%-uk (42%) értékeli, a diákok 33%-a (35%) értékelte *Viszonylag jelentéktelen problémaként*, a válaszadók közül a *Nem jelent problémát* lehetőséget pedig 3% (2%) jelölte meg.

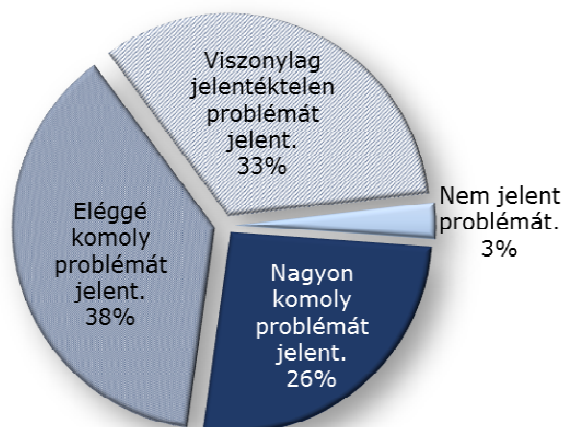
Összességében elmondható, hogy a diákok mind a hazai környezetszennyezés problémáját mind a zsombói környezetszennyezés súlyát hasonlóan ítélik meg, mint 2011-ben.

3.1.2 /1. ábra

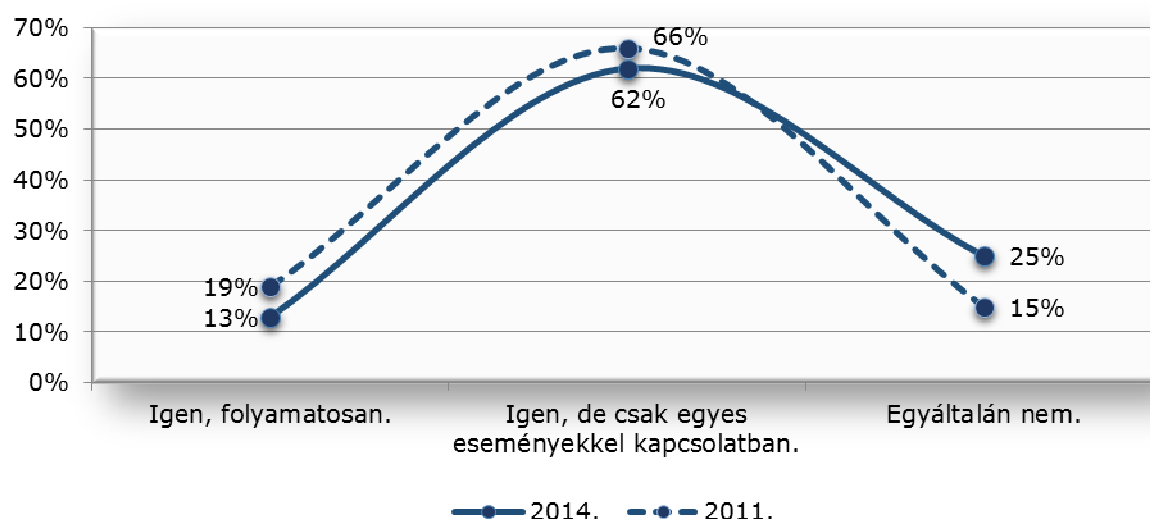
1. kérdés: Véleményed szerint mennyire jelent problémát ma Magyarországon a környezetszennyezés?

3.1.2 /2. ábra Véleményed szerint mennyire jelent problémát településeden a környezetszennyezés?

3.1.2 /3. ábra 3. kérdés: Érdeklődsz-e a környezetvédelmi kérdések iránt?

A 3.1.2 /3. számú ábra a tanulók környezetvédelmi kérdések után való érdeklődését mutatja be. Általánosságban elmondható, hogy a tanulók főként konkrét eseményekkel kapcsolatosan érdeklődnek a környezetvédelemről, ezt a választ 62%-uk jelölte meg (66%). A válaszadók 13%-a (19%) állítja, hogy folyamatosan érdeklődik a környezetvédelmi kérdések iránt, és 25% (15%) vallja magát érdektelennek a témában.

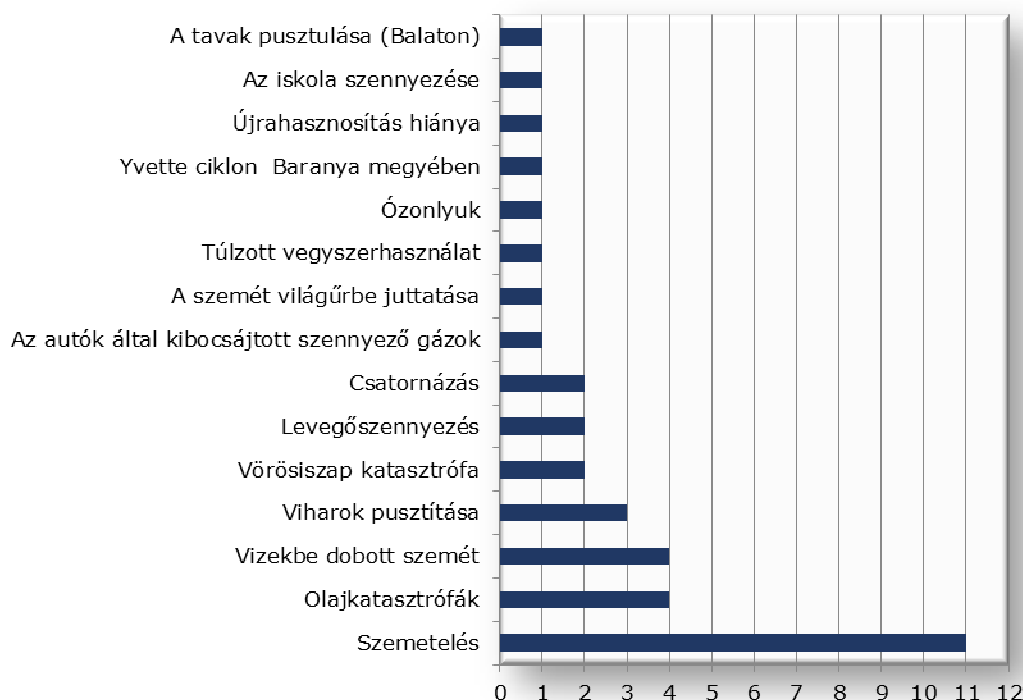
A kérdésre adott válaszok alapján arra lehet következtetni, hogy a diákok környezetvédelmi kérdések iránti érdeklődése az elmúlt időszakban csökkent.

Megkérdeztük a tanulókat arról is, hogy mi volt az a legutóbbi környezetvédelemmel kapcsolatos probléma (kérdés), ami felkeltette érdeklődésüket. Ennél a kérdésnél önállóan kellett felsorolniuk ilyen témákat, akár többet is (3.1.2 /4. ábra). Mivel a diákok többsége a napi médián keresztül szerzi értesüléseit, ezért ez a kérdés nem vethető össze a korábbi felmérés eredményével.

Összesen 36 értékelhető válasz érkezett. **A válaszadók közel harmada említette a szemetelés problémáját**, négyen az olajkatasztrófákat és a vizekbe dobott szemetet, és hárman a viharok pusztítását. Ezt követi 2-2 válasszal a vörösiszap katasztrófa, a levegőszennyezés és a csatornázás helyzete.

3.1.2 /4. ábra

4. kérdés: A legutóbbi környezetvédelmi probléma, amiről a diákok hallottak

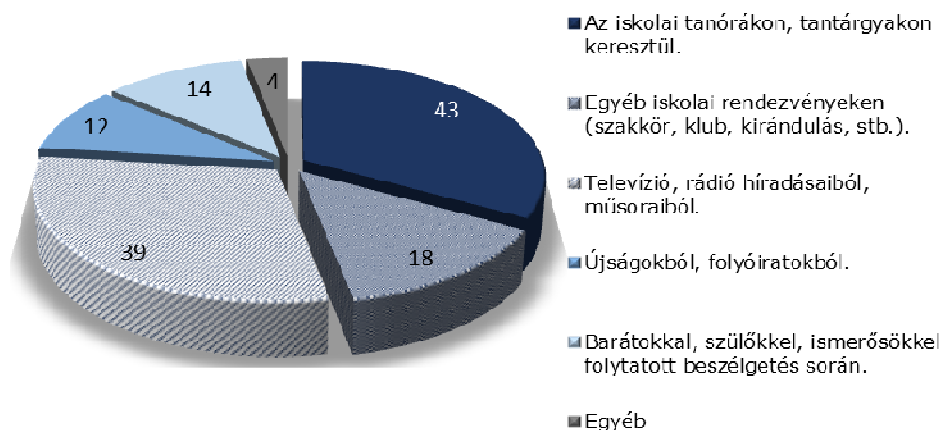

A tanulók a környezetvédelemmel kapcsolatos értesüléseiket számos csatornán keresztül nyerhetik. E információforrások megoszlását és ezáltal eredményességüket mutatja a 3.1.2 /5. számú ábra. Ennél a kérdésnél szintén lehetőség volt több válasz megjelölésére is. A diákok közül 2011-hez képest jóval többen jelölték meg az iskolai oktatást (a válaszok 43%-a, korábban 22%), és az egyéb iskolai rendezvényeket (18%, korábban 7%), mint jellemző információforrást. Ebben a tekintetben a televíziós és rádiós híradások (39%, 33%) továbbra is megelőzik az újságok, folyóiratok (12%, 16%) és a szülők, barátok szerepét (14%, 15%).

A válaszok alapján kitűnik, hogy **az iskoláknak jelentős szerepe van a környezetvédelemmel kapcsolatos információk átadásában, hiszen a diákok mintegy 61%-a hivatkozott az iskolai oktatásra vagy rendezvényekre.**

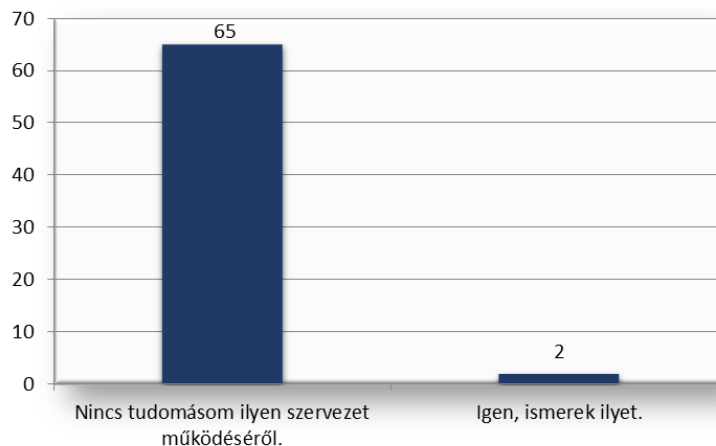
3.1.2 /5. ábra

5. kérdés: A diákok információforrásai

3.1.2 /6. ábra

6. kérdés: Van-e tudásod arról, hogy lakóhelyeden vagy iskolában környezetvédelmi, természetvédelmi szervezet tevékenykedik?

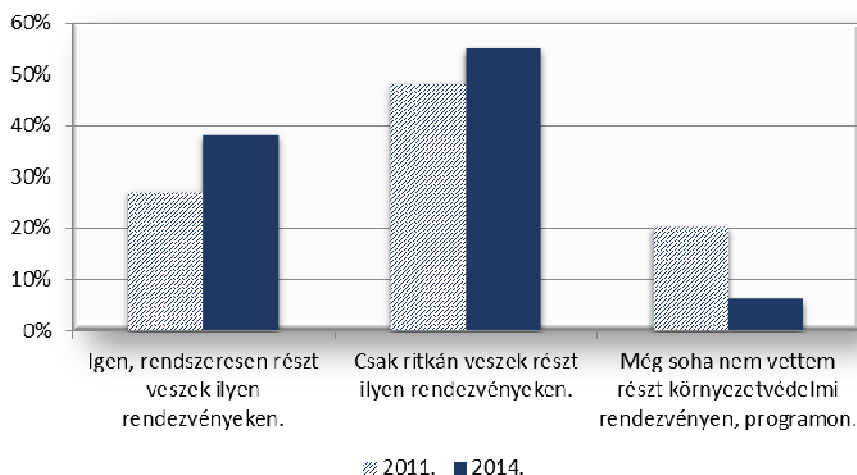
Megkérdeztük a diákokat arról is, hogy van-e tudásuk arról, hogy lakóhelyükön vagy az iskolában tevékenykedik környezetvédelmi, természetvédelmi szervezet (egyesület, klub, szakkör). 67 válaszadó közül 65 diáknak nincs tudása ilyen szervezetről, csupán egy tanuló hallott a Tesz Vesz Tavasz mozgalomról, illetve szintén egy fő említette meg a szervezett szemétszedést. A 2011. évi felmérésnél még a diákok 13%-a tudott a lakóhelyen vagy az iskolában működő környezetvédelmi, természetvédelmi szervezetről.

A diákok 94 %-a vesz részt ritkán, vagy rendszeresen természetvédelemmel kapcsolatos rendezvényeken, ami nagyon jó aránynak számít. Különösen pozitív, hogy a rendszeresen részt vevők aránya a 2011. évi 27%-ról 38%-ra emelkedett, és azok száma, akik soha nem vesznek részt ilyen programokon, drasztikusan lecsökkent (20%-ról 6%-ra).

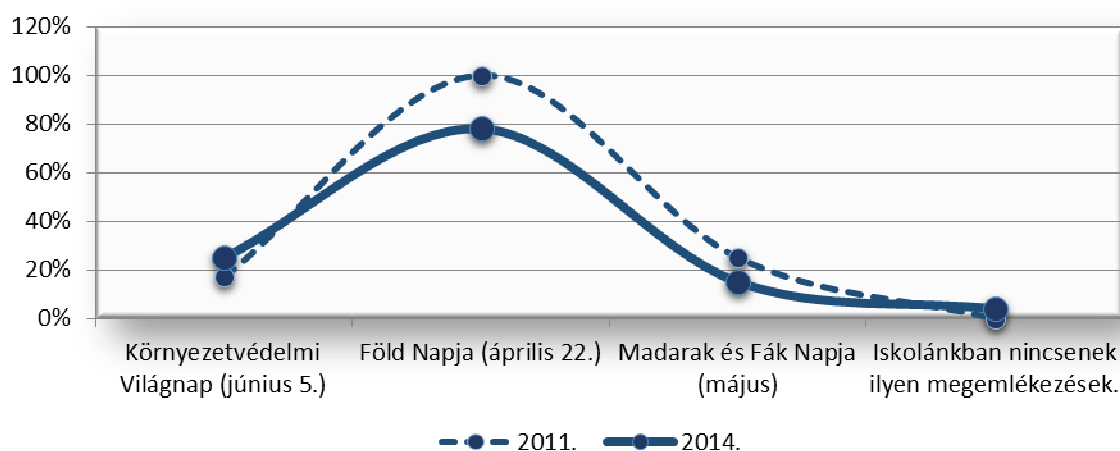
A 6. kérdésre adott válaszok alapján a településen működő természetvédelmi, környezetvédelmi szervezetek tevékenysége nem jut el a diákokhoz. Ezzel szemben jelentősen nőtt azok száma, akik ritkán, vagy rendszeresen részt vesznek természetvédelemmel kapcsolatos programokon. Célszerű lenne tehát a településen működő szervezeteket az ilyen rendezvényeken is népszerűsíteni.

3.1.2 /7. ábra

7. kérdés: Részt vettél-e már lakóhelyeden vagy iskolában környezetvédelemmel, természetvédelemmel kapcsolatos rendezvény programján?

3.1.2 /8. ábra 8. kérdés: Iskolai környezetvédelmi napok

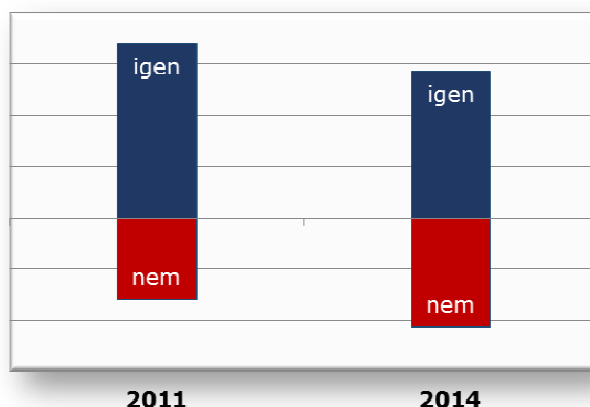

A 8. kérdés az iskolai szokásokra, a környezetvédelemmel kapcsolatos megemlékezésekre irányult (itt szintén több válasz megjelölésére volt mód, ezért a százaléértékek összege meghaladhatja a 100%-ot). Hasonlóan, mint 2011-ben, most is a Föld napját jelölték meg legtöbbször (53 jelölés), ezt követte a Környezetvédelmi Világnap (17 jelölés) és a Madarak és Fák Napja (10 jelölés). Míg azonban 2011-ben nem volt olyan, aki szerint ne lenne a témában valamilyen megemlékezés, most erre a lehetőségre 3 jelölés jutott.

A 8. kérdésre kapott válaszok alapján nagyobb hangsúlyt kell fordítani arra, hogy a különböző környezetvédelemmel kapcsolatos megemlékezések tudatosodjanak a diákokban.

Megkérdeztük a diákokat arról is, hogy szeretnék-e többet tudni, tanulni a környezetvédelem kérdéseiről, mint az eddigiekben. **Sajnos a 2011. évi 68%-ról 56%-ra esett vissza azok aránya, akik valamilyen formában szívesen fogadnák a további ismereteket. Az erre a kérdésre kapott válaszok egybehangzanak a 3. kérdésre adott válaszokkal, nevezetesen a környezetvédelem iránti érdeklődés csökkenésével.**

3.1.2 /9. ábra 9. kérdés: Szeretnél-e többet tudni, tanulni a környezetvédelem kérdéseiről?

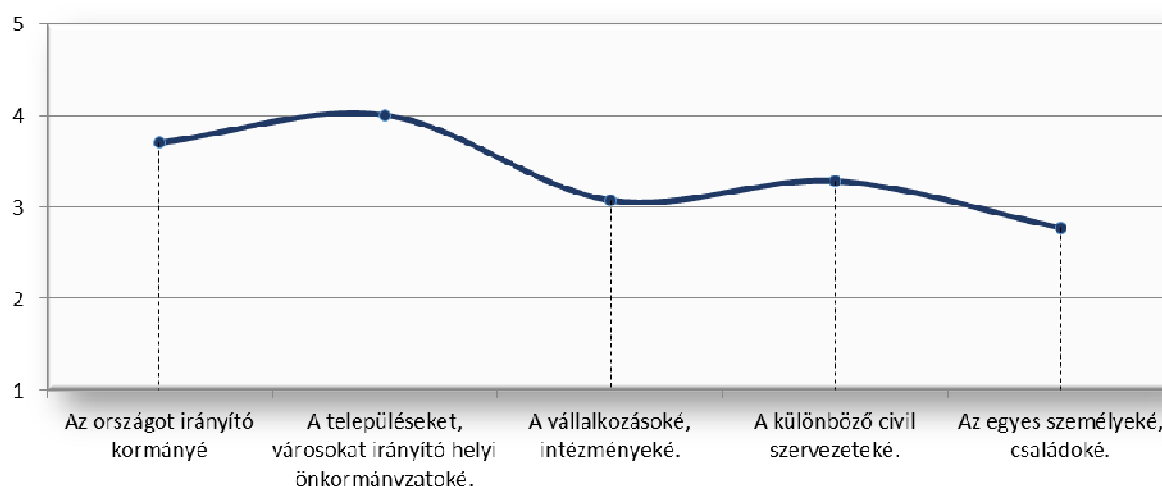

A kérdőív 10. kérdése arra keresi a választ, hogy a diákok szerint kinek az elsőrendű

feladata a település környezeti állapotának védelméről gondoskodni. **A válaszoló diákok a felelősséget a helyi önkormányzatokra, az országot irányító kormányra, illetve a különböző civil szervezetekre hárították.** A vállalkozások, intézmények szerepe közepes, és a diákok szerint az egyes személyek, családok felelőssége a legkisebb.

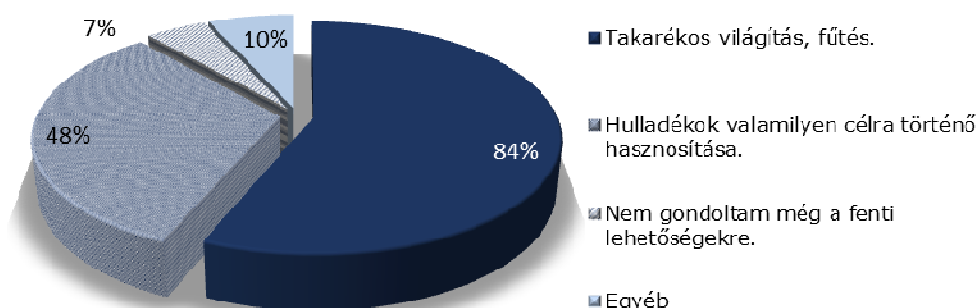
A jövőben mindenképpen javasolt tájékoztatni a diákokat arról, hogy ők maguk mit tehetnének a település környezeti állapotának védelme érdekében.

3.1.2/10. ábra 10. kérdés: Kinek az elsőrendű felelőssége és feladata a települések környezeti állapotának a védelméről gondoskodni?
(1: nem az ő feladata, 5: az ő elsőrendű feladata)

Kérdőívünk következő kérdése arra irányult, hogy a tanulók milyen környezetvédő szokásokat építettek be mindennapjaikba. A válaszadók 84%-a (80%) jelölte meg a **takarékos világítást, fűtést**, közel fele (48%, korábban 68%) pedig a hulladékok hasznosítását. Azok aránya, akik még nem gondoltak ezekre a lehetőségekre, 2%-ról 7%-ra nőtt. **Ezek az eredmények negatívabbak, mint a 2011. évi felmérés eredményei, mely szintén a csökkenő környezettudatosság irányába mutat.**

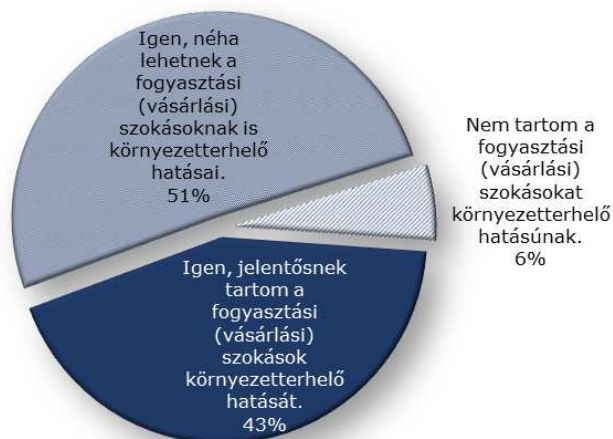
3.1.2 / 11. ábra 11. kérdés: Az alábbiakban felsorolt és otthon is, iskolában is alkalmazható „környezetvédő” megoldások közül jelöld meg azokat, amelyekre Te is odafigyelsz!

A 3.1.2 /12. számú ábra a fogyasztói szokások környezetre való hatását, környezetterhelő szerepét mutatja be aszerint, hogy azt a diákok jelentősnek tartják-e. Az eredmények alapján elmondható, hogy a diákok 43%-a (2011-ben 59%) tartja jelentősnek e hatásokat, míg felük (51%, 2011-ben csak 39% volt) szerint néha lehetnek

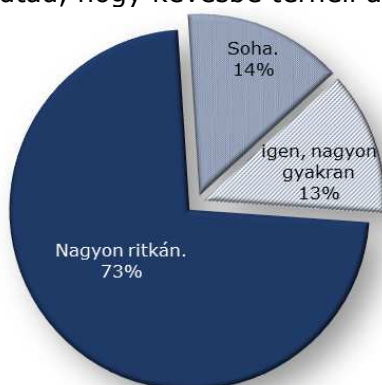
a fogyasztási szokásoknak is környezetterhelő hatásai. A kapott eredmény jelzi, hogy a kitöltők milyen információval bírnak a témában, azonban a korosztály fogékonyságát tekintve ez a jövőben még javítható, iskolai vagy iskolán kívüli kereteken belül egyaránt.

3.1.2 /12. ábra 12. kérdés: Véleményed szerint az emberek fogyasztási (vásárlási) szokásai szerepet játszanak-e a környezeti problémák fokozódásában?

A kevésbé környezetterhelő vagy környezetbarát vásárlási szokásokat vizsgáló kérdésünk eredményét a 3.1.2 /13. számú ábra mutatja be: eszerint a válaszokat adó diákok 73%-a (74%) nagyon ritkán, 14%-a (12%) pedig sohasem használ környezetbarát termékeket. Kilenc diák vallotta úgy, hogy nagyon gyakran vásárol környezetvédő terméket, és a válaszok közül 7 értékelhetőnek is vehető (válaszok: *papírzacskó, csoki, csoki*). Ebben a kérdésben gyakorlatilag nem volt változás 2011. óta. A jövőben célszerű lenne a gyermekek tájékoztatására nagyobb hangsúlyt fektetni, hogy tudják, mit tehetnek azért, hogy a környezetet kevésbé terheljék.

3.1.2 /13. ábra 13. kérdés: Próbáltál-e már olyan terméket használni (vásárolni), melyről tudtad, hogy kevésbé terheli a környezetet?

A települési gazdasági, szociális, környezetvédelmi stb. ügyekben, kérdésekben való tájékozottságot vizsgáló kérdésünkre kapott válaszok alapján elmondható, hogy a diákok mintegy 9%-át (4%) egyáltalán nem érdeklik a helyi ügyek, 65%-uk (58%) csak ritkán foglalkozik ezzel, míg 26%-uk (38%) megfelelően tájékozottnak tartja magát (3.1.2 /14. számú ábra).

3.1.2 /14. ábra

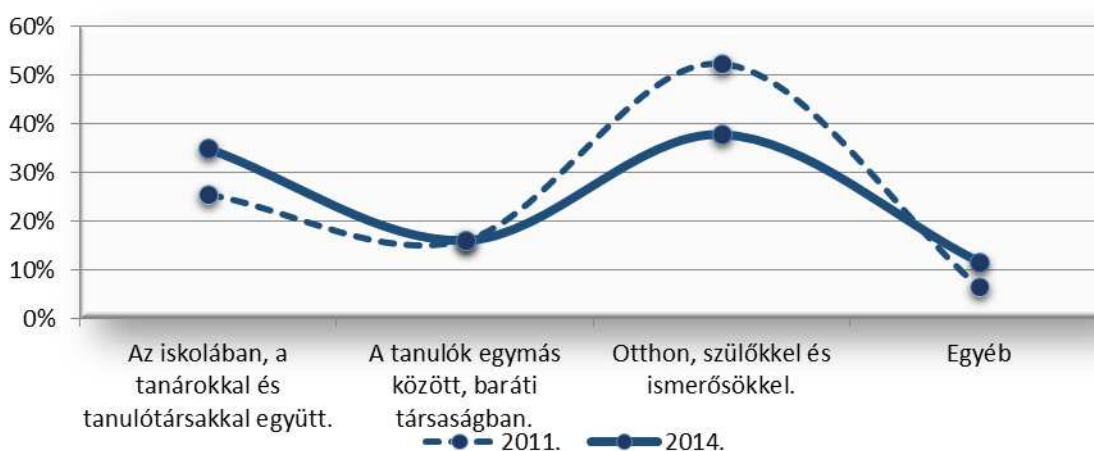
14. kérdés: Tájékozottnak tartod-e magad lakóhelyed gazdasági, szociális, környezetvédelmi stb. ügyeiben, kérdéseiben?

Kérdőívünk következő kérdése (3.1.2 /15. számú ábra) arra irányult, hogy a tanulók milyen forrásból, forrásokból szerzik helyi ügyekkel kapcsolatos információikat. A 2011-es adatokhoz képest kevesebben beszélnek erről otthon, a szülőkkel és ismerősökkel (a csökkenés 14%!), míg az iskolában, a tanuló társak és tanárok között ez gyakrabban kerül szóba (35%, 2011-ben 25% volt). **A felmérésből kiderül, hogy egyre hangsúlyosabb az iskola keretein belüli információcsere, mely megint csak a pedagógusok fontos szerepét támasztja alá.**

3.1.2 /15. ábra

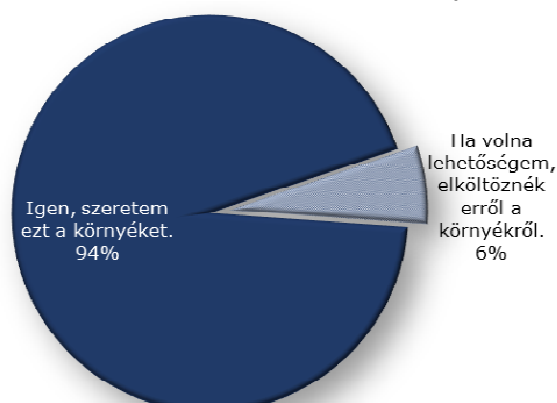
15. kérdés: Hol beszélitek meg leggyakrabban lakóhelyed ügyeit?

Az utolsó három ábra a kérdőív két, talán leginkább figyelemreméltó kérdéskörére adott válaszok arányát szemlélteti.

A 3.1.2 /16. számú ábra a lakóhely szeretetét mutatja be a diákok körében, és kiemelkedően pozitív képet jelez. **A tanulók nagyon magas aránya: 94%-a nyilatkozott úgy, hogy szereti ezt a környéket,** s csupán a válaszadók 6%-a költözne el, hogyha az módjában állna. A kapott válaszarány még akkor is hangsúlyosan jónak mondható, ha 2011-hez képest kismértékben nőtt azok aránya, akik elköltöznének (akkor 3% volt). Ez számunkra az egyik legfontosabb adat, hiszen egyértelműen jelzi azt, hogy **a fiatalok nagyon szívesen laknak itt, s így jövőbeni sikeres fejlesztések, például munkahelyteremtést eredményező fejlesztések esetén igen reális esély lehet arra, hogy nőjön a település népességmegtartó ereje.**

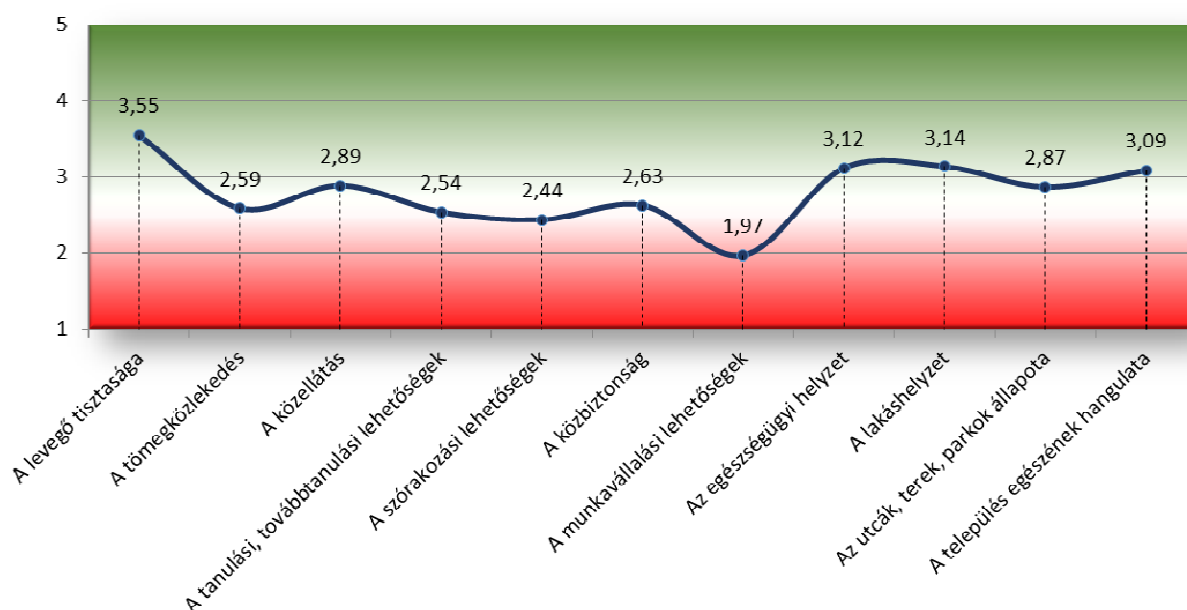
3.1.2 /16. ábra 16. kérdés: Szívesen élsz itt, ezen a környéken?

A második, szintén kiemelten fontos kérdés arra irányult, hogy képet kapjunk arról, hogy a diákok szerint melyek a legsürgősebben megoldandó feladatok a településen. E kérdésnél a válaszolóknak módjukban állt az általunk felsorolt problémákat fontosságuk szerint rangsorolni, majd három különösen fontosnak vélt települési problémát önállóan megjelölni. Az e kérdésekre adott válaszokat súlyozva azt látjuk, hogy **a diákok a legkevésbé a munkavállalási lehetőségekkel vannak megelégedve, ezt követik a szórakozási lehetőségek és a tanulási, továbbtanulási lehetőségek. A legnagyobb elégedettség a levegő tisztaságával, a lakáshellyel és az egészségügyi helyzettel kapcsolatos.**

A 2011. évi felmérésben a legkisebb elégedettség a munkavállalás, a szórakozási lehetőségek és a tömegközlekedés kapcsán merült fel. A tömegközlekedés megítélése javult 2011. óta.

3.1.2 /17. ábra 17. kérdés: A települési problémák rangsorolása
(1: Nagyon elégedetlen vele, 5: teljesen elégedett vele)

Az utolsó ábra a 17. kérdést egészíti ki úgy, hogy a diákok maguk is megnevezhették azokat a területeket, melyeket fejleszteni kívánnának. A jobb áttekinthetőség érdekében az egyes problémákat a 3.1.2 /18. ábrán azok sorszámaival jelöltük.

3.1.2/1 táblázat: A problémák felsorolása és sorszámai:

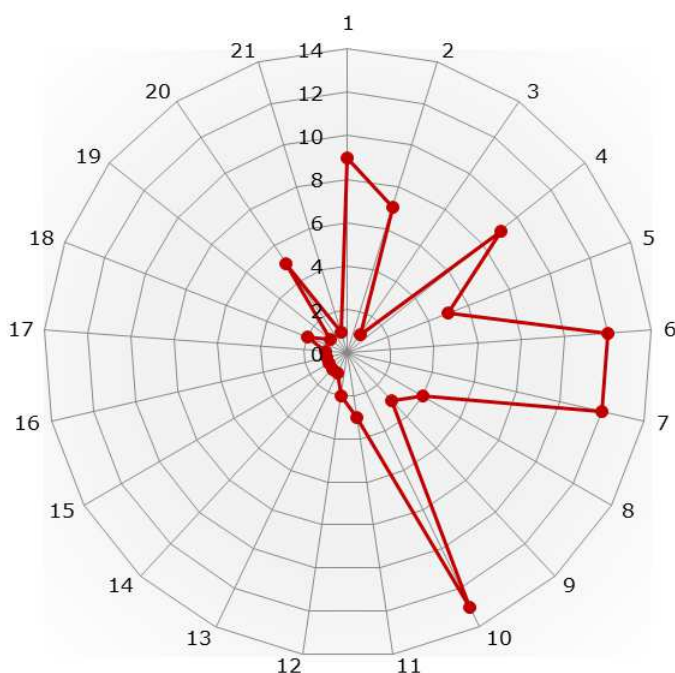
Ssz.	A település legsürgetőbb problémái	Ssz.	A település legsürgetőbb problémái
1	A levegő tisztasága, a természeti környezet állapota	12	Bicikliút hosszabbítása
2	A tömegközlekedés	13	Kodály utca burkolatának javítása
3	A közellátás	14	Tömegsportolási lehetőségek
4	A tanulási lehetőségek	15	Környezetvédelem jeles napjai megtartása
5	A szórakozási lehetőségek	16	Minden tanárnak legyen külön filce
6	A közbiztonság	17	A táblákhoz külön törölő és tisztító szer
7	A munkavállalási lehetőségek	18	Csatornázás
8	Az egészségügyi helyzet	19	Görkorcsofapálya építése
9	A lakáshelyzet	20	Szemetelés
10	Az utcák, terek, parkok állapota	21	Takarékos égő
11	A település egészének hangulata		

A felmérés alapján a diákok szerint **Zsombón a legsürgetőbb problémát az utcák, terek, parkok állapota, a közbiztonság, a munkavállalási lehetőségek, a levegő tisztasága, a természeti környezet állapota, a tanulási lehetőségek és a tömegközlekedés jelenti.** Mivel korábban kiderült, hogy a tanulók leginkább a levegő tisztaságával vannak megelégedve a településen, feltehető, hogy ennél a problémakörnél inkább a természeti környezet állapota iránti aggodalmukat fejezték ki. A szórakozási lehetőségek és a szeméttelés szintén foglalkoztatják a diákokat.

Az, hogy a tanulók az utcák, terek állapotát és a közbiztonságot is kiemelték, némiképp meglepő eredmény a korábbi válaszok tükrében.

3.1.2 / 18. ábra Települési problémák sürgősségének rangsorolása

—●— Legsürgetőbb települési problémák

A kérdőív legutolsó kérdésében lehetőséget adtunk a diákoknak arra, hogy bármely, a településsel kapcsolatos észrevételüknek hangot adjanak. Az alábbi értékelhető válaszok érkeztek (szó szerinti idézetek):

- a hulladékudvar melletti dombon lehessen szánkózni
- Én a zsombói lakosság figyelmét hívnám fel valamivel a Lápas-tavunkra, ami már évek óta tele van szeméttel.
- Jó lenne a mozgás iránti kedvet meghozó, modern sportközpont létesítése a településen.
- közeellátás
- Közellátás
- sportolási lehetőség (nem verseny centrikus)
- Szeretném ha a falunk egy picit tisztább lenne...

Látható, hogy **a 7 válaszoló diák közül 2-2-2 diák a közellátás színvonalára, a sportolási lehetőségek hiányára és a szeméttel való szennyezésre hívta fel a figyelmet. Ezekkel a területekkel is foglalkozni kell a jövőben.**

3.2 A kérdőívek felülvizsgálatának összefoglaló értékelése

LAKOSSÁGI KÉRDŐÍVEK

→ Általános információk

A lakossági kérdőíveket 104 személy töltötte ki, mely jó részvételi aránynak mondható (2011-ben 132 fő volt). Ezzel a település lakosságának majdnem 4 %-át sikerült megkérdezni.

Leginkább az aktív munkaképes korúak képviseltették magukat (31-40 és 41-54 év közöttiek), azonban a 30 év alattiak is szép arányban (23%) töltöttek ki kérdőívet.

A kitöltők 80%-a belterületen él és A kérdőívek felét több, mint 20 éve ott lakó zsombói lakosok töltötték ki. A kérdőívet elsősorban a magasabb iskolai végzettségű lakosok töltötték ki. A válaszolók közül a pedagógusok képviseltették magukat a legnagyobb számban (20 fő). Pozitív, hogy 12 nyugdíjas és 6 tanuló is kitöltötte a kérdőíveket, így minden korosztály véleménye megjelenik a tanulmányban.

→ A település lakossági megítélése

A lakosság 83%-a szívesen él a településen, és 81% szívesen él közvetlen lakókörnyezetében is. A válaszadók nagy része (84%) pozitívan gondol a településre; **jelentős részük szereti a közösséget (51%), a sok zöld teret (48%) és a munkahely közelségét (33%).** A lakosság prioritása nem változott az elmúlt 3 évben, és a Zsombót nem kedvelők aránya is változatlan maradt.

A felnövő helyi gyermekek elköltöztetésének kérdését tekintve 2011-es adatokhoz képest kismértékben nőtt a „bizonytalanok” száma. **Amennyiben a település vezetésének sikerül a bizonytalan választ adók arányát csökkenteni a biztosan maradók javára, úgy a település előrejedése megállítható, illetve a lakosságszám is tovább növekedhet.**

A település hangulatának megítélésében 2011-hez képest jelentős javulás figyelhető meg. Jelenlegi felmérésünk szerint **Zsombót a többség alapvetően pozitív hangulatúnak értékeli** (hangulatosnak, biztonságosnak, jókedvűnek vagy nyugalmasnak tartja). A negatív érzelmek közül továbbra is a feszült dominál, azonban ennek mértéke is csökkent.

A zsombói lakosok településről alkotott javuló véleményét jól mutatja, hogy **míg 2011-ben csak a megkérdezettek 28%-a maradt volna a településen akkor is, ha anyagi vagy egyéb korlátok nélkül bárhova költözhetne, most a válaszadók 47%-a gondolta így.**

A lakosok 43%-a értékelte az épületek, terek, utcák állapotát jónak, vagy kiválónak, kevésbé jó állapotúnak pedig 38%. **A válaszolók Zsombón leginkább a levegő tisztaságával (76%), az idősebbekkel való törődéssel (63%), a közellátással (58%) és a közbiztonsággal (53%) vannak megelégedve.** A legnegatívabb vélemények a szórakozási lehetőségekkel (41%), a továbbtanulási lehetőségekkel (39%) és a fiatalok helyzetével (31%) kapcsolatban merültek fel. A lakosok épp azt a 2 területet értékelték Zsombón a legkevésbé, amiben az országot jónak tartják: nevezetesen a szórakozási lehetőségeket és a továbbtanulási lehetőségeket.

A lakók a közvetlen lakókörnyezet **környezeti és természeti állapotát** általánosságban jobbnak értékelik, mint a települését. A 2011-es eredményekhez viszonyítva minden kategóriában **jelentős javulás látható.** A pozitív megítélés mutatja a végrehajtott fejlesztések sikerét.

→ A fejlesztések irányvonala

Jelentős változás 2011-hez képest, hogy azok száma, akik **még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretnének, ahol a lakók dolgozhatnak**, a 2011-es 58%-ról 80%-ra nőtt. A növekvő kereslet fényében a jövőben fokozottan támogatni kell e terület fejlesztését a településen.

A környezetszennyezés problémájának megoldására a megkérdezettek 55%-a proaktív, a környezetszennyezést megelőző megoldást javasolt, azaz a környezetbarát technológiák anyagi támogatását tartja megfelelőnek. Egyre kevesebben gondolják azt, hogy a károsultak pénzbeli kártérítése, vagy a környezetszennyezők megbírságolása megoldást jelenthetne.

A lakosok kicsivel pozitívabban vélekednek a település gazdasági helyzetéről, mint 3 éve. A véleményük szerint **a települési ipar fejlettsége a legkevésbé jó**: ezt a válaszadók mintegy fele értékelte kevésbé jónak, és további 23%-uk rossznak, vagy nagyon rossznak minősítette. **A legjobb eredmények a mezőgazdaság és az emberek képzettsége, tanultsága megítélésénél születtek.**

2011-hez képest valamivel nőtt azok száma, aki számít arra, hogy valaki a családjából munkanélkülivé válhat.

Habár a helyiek szerint jelenleg többen szorulnak segélyre, a rászorulóknak közül jóval többen kapják meg azt, mint 2011-ben. Egyre kevesebben gondolják azt, hogy a hatóságoknak a rászorulóknak a jól élők magasabb mértékű adóztatásával kellene megoldani

A válaszadók szerint **a három legfontosabb fejlesztendő terület** 2011-ben az oktatás, a közlekedés és a szolgáltatás volt, míg **2014-ben a mezőgazdaság, a közlekedés és az oktatás**. A felmérésből kiderül, hogy a közlekedéssel kapcsolatos fejlesztési igények egyrészt továbbra is a gyalogos közlekedés fejlesztésére, másrészt egyre növekvő mértékben a kerékpáros közlekedés, kerékpárút fejlesztésre irányulnak.

A rendszeresen kerékpárral közlekedők száma 43%-ról 56%-ra nőtt. Az eredményeket figyelembe véve célszerű a jövőben további kerékpárút fejlesztések megvalósítása, valamint a gyalogos közlekedés folyamatos és körültekintő fejlesztése.

A válaszadók a természeti környezet, az erdők és a táj védelmét és megőrzését jelölték meg legfontosabbnak. A korábban legfontosabbnak tartott gyümölcsöskertek védelme most csak a 4. helyen szerepel, a szőlőkultúrák védelme pedig a fontossági rangsorban az 5. helyről a 7. helyre esett vissza.

A település fejlesztésében a helyi rendszeres lakossági fórumok megtartása segítene a legtöbbet; a korábbi kérdésekből pedig kiderül, hogy vitafórumokon is szívesen részt vennének. Emellett fontosnak tartják a polgármesteri hivatal, a képviselőtestület és a társadalmi szervezetek munkája is. A lakosok, civil szervezetek elsősorban önkéntes munkával tudnának részt venni a település fejlesztésében.

A lakosok igényeihez igazodva a jövőben mindenképpen érdemes lenne kihasználni a vitafórumokat, mint kommunikációs csatornákat.

A Zsombón élő emberek legnagyobb problémái a megélhetés, a gyermekek jövője és a betegségek, egészségügyi problémák lesznek. Nem lehet figyelmen kívül hagyni az oktatás színvonala és az ivóvíz biztosítása körüli aggodalmakat sem.

OKTATÁSI KÉRDŐÍVEK

→ A település megítélése a fiatalok körében

Pozitívum:

A település jövője szempontjából az egyik legfontosabb kérdés arra irányult, mennyire szeretik a diákok lakóhelyüket. **A tanulók nagyon magas aránya: 94%-a nyilatkozott úgy, hogy szereti ezt a környéket.** Ez számunkra az egyik legfontosabb adat, hiszen egyértelműen jelzi azt, hogy a fiatalok nagyon szívesen laknak itt, s így jövőbeni sikeres fejlesztések, például munkahelyteremtést eredményező fejlesztések esetén igen reális esély lehet arra, hogy nőjön a település népességmegtartó ereje.

A legnagyobb elégedettség a levegő tisztaságával, a lakáshelyzettel és az egészségügyi helyzettel kapcsolatos, de a tömegközlekedés megítélése is javult 2011. óta.

Negatívum:

A diákok érdeklődése a környezetvédelem és a helyi ügyek iránt is **csökkent.**

A diákok a legkevésbé a munkavállalási lehetőségekkel vannak megelégedve, ezt követik a szórakozási lehetőségek és a tanulási, továbbtanulási lehetőségek.

A diákok szerint Zsombón **a legsürgetőbb problémát az utcák, terek, parkok állapota, a közbiztonság, a munkavállalási lehetőségek, a levegő tisztasága és a természeti környezet állapota, a tanulási lehetőségek és a tömegközlekedés jelenti.** Mivel korábban kiderült, hogy a tanulók leginkább a levegő tisztaságával vannak megelégedve a településen, feltehető, hogy ennél a problémakörnél inkább a természeti környezet állapota iránti aggodalmukat fejezték ki. A szórakozási lehetőségek és a szemetelés szintén foglalkoztatják a diákokat. Az, hogy a tanulók az utcák, terek állapotát és a közbiztonságot is kiemelték, némiképp meglepő eredmény a korábbi válaszok tükrében.

Az egyéb észrevételek elsősorban a közellátás színvonalára, a sportolási lehetőségek hiányára és a szemetelésre hívták fel a figyelmet.

→ A diákok és a környezetvédelem

Összességében elmondható, hogy a diákok mind a hazai környezetszennyezés problémáját mind a zsombói környezetszennyezés súlyát hasonlóan ítélik meg, mint 2011-ben és főként konkrét eseményekkel kapcsolatosan érdeklődnek a környezetvédelemről.

A 6. kérdésre adott válaszok alapján a településen működő természetvédelmi, környezetvédelmi szervezetek tevékenysége nem jut el a diákokhoz. Ezzel szemben jelentősen nőtt azok száma, akik ritkán, vagy rendszeresen részt vesznek természetvédelemmel kapcsolatos programokon. Célszerű lenne tehát a településen működő szervezeteket az ilyen rendezvényeken is népszerűsíteni.

Több kérdés is rámutatott arra a tényre, miszerint a diákok környezetvédelem iránti érdeklődése csökkent, ezért a jövőben kiemelten fontos feladatként jelenik meg a fiatalok szemléletformálásának és tájékoztatásának javítása.

A felmérésből kiderül, hogy az iskolának egyre jelentősebb szerepe van a környezetvédelemmel kapcsolatos információk átadásában.

→ Társadalmi felelősség a környezetvédelem iránt

A felmérés rámutat, hogy **a diákok szerint** elsősorban a helyi önkormányzatok, az

országot irányító kormány, illetve a különböző civil szervezetek feladata a település környezeti állapotának védelméről gondoskodni, és úgy gondolják, hogy **a családok felelőssége a legkisebb.**

A tanulók környezetvédő szokásainak vizsgálatánál láthattuk, hogy az eredmények negatívabbak, mint a 2011. évi felmérés eredményei, mely szintén a csökkenő környezettudatosság irányába mutat.

A jövőben mindenképpen javasolt tájékoztatni a diákokat arról, hogy ők maguk mit tehetnének a település környezeti állapotának védelme érdekében, illetve milyen egyéni szokások kialakításával terhelnék kevésbé a környezetet.

3.3 SWOT analízis

A SWOT-analízis a helyzetelemzést segíti, kategorizálva a meglévő adottságokat és jellemzőket (**S=erősségek, W=gyengeségek**) illetve megjelölve a jövőben kihasználható potenciálokat (**O=lehetőségek**) és esetlegesen felmerülő negatív eseményeket (**T=veszélyek**). A fenntarthatóság három pillére (**társadalom, gazdaság, környezet**) szerinti felosztásban kerültek felsorolásra a településre jellemző, a helyi fejlődés intenzitását befolyásoló tényezők, folyamatok. Az erősségek és a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

3.3/1. táblázat

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Társadalom	- A fiatalok magas aránya Zsombón. - Bóbita Bölcsőde megépítése. - Magas a települési együttműködési készség a lakosság részéről, kiemelten magas a vitafórumokra való hajlandóság. - A lakosok egyre pozitívabb érzelmekkel gondolnak a településre, és egyre kevesebben költöznének el. - A lakosok nagy része elégedett a települési épületek, terek, utcák, és saját lakókörnyezetének állapotával. - A lakosok pozitívan ítélték meg a település hangulatát. - Jó kistérségi és kistérségek közötti együttműködés és koordináció. - Számos civil szerveződés található a településen. - A lakosok szerint jó a települési mezőgazdaság és az emberek képzettsége is. - A lakosok szerint közel kiegyenlített a segélyre szoruló és a segélyezettek száma a településen.	- Az elvándorlások száma növekszik. - A pályakezdő munkanélküliek száma a térséghez viszonyítva magas. - A diákok körében a tömegközlekedés, a közbiztonság és a továbbtanulási lehetőségek is jelentős problémát jelentenek. - A lakosok kiemelten igénylik a mezőgazdaság és a közlekedés fejlesztését (közutak, járdák, zebrák, kerékpárút), valamint az oktatás magas szinten tartását. - A tanyasi lakónépesség magas aránya. - A diákok és a lakosok válaszai szerint is a település egészségügyi helyzete fejlesztésre szorul. - A diákok közt jelentős szórakozási lehetőségek bővítésére való igény a lakosságnál is megjelent. - A fiatalok sportolási lehetőségei korlátozottak.

Környezet	▶ A település rendelkezik rekultivált hulladéklerakóval. ▶ A szelektív hulladékgyűjtéshez a lakosság pozitívan áll hozzá, egyre többen végzik ezt a tevékenységet. ▶ A légszennyező anyagok kibocsátása évről évre csökken. ▶ A megvalósult kerékpárút-fejlesztés következtében növekszik a kerékpárral közlekedők száma. ▶ A lakosság jó állapotúnak ítéli meg a helyi természeti környezet állapotát. ▶ A lakosok fontosnak tartják a természeti környezet, az erdők és a táj védelmét és megőrzését. ▶ Bordány, Forráskút, Üllés és Zsombó közös szennyvíztisztító telepének kiépítése jelenleg is zajlik.	▶ A fiatal lakosság alacsony érdeklődése a környezetvédelem kérdéseivel kapcsolatosan. ▶ A diákok szerint az utcák, terek, parkok állapota nem megfelelő, a személtelés jelentős probléma. ▶ A nagy számú külterületi mellékút állapota folyamatos állagmegóvást igényel. ▶ A külterületi burkolatlan utak magas aránya jelentős porterhelést okoz. ▶ A lakosság több ízben jelezte, hogy a Lápas-tó szennyezett és fontosnak tartanak az Ősláp védelmét is.
Gazdaság	▶ A lakosok optimistábban ítélik meg Zsombó gazdasági helyzetét. ▶ Szeged közelsége. ▶ Megfelelő víz, gáz, villamos energia-ellátás. ▶ Települési családi gazdaságok jó aránya, bio-termelés jó lehetőségei. ▶ A településen a pályázati kezdeményezések és sikeres pályázatok nagy száma az elmúlt években.	▶ A turizmus Zsombón visszaesett. ▶ Kevés a munkalehetőség a településen. ▶ Továbbra is kevés az olyan bolt, szolgáltatóegység, ahol a lakók dolgozhatnak. ▶ A lakosok szerint az ivóvíz biztosítása sürgető problémát jelent. ▶ A településen a környezetkímélő technológiák aránya alacsony. ▶ A helyi ipar fejlettsége alacsony.
LEHETŐSÉGEK		VESZÉLYEK

Társadalom	▶ A fiatalok ösztönzése arra, hogy Zsombón maradjanak (munkahelyekkel, a lakhatási gondok csökkentésével). ▶ A szegedi lézeres kutatóközpont megépítése középtávon számos munkahelyet teremt. ▶ A bölcsőde férőhelyeinek a bővítése. ▶ A települési gyalogos közlekedés, járdák, zebrák fejlesztése, valamint a kerékpáros közlekedés feltételeinek továbbfejlesztése. ▶ Belterületi utak igény szerinti felújítása. ▶ Lakossági tájékoztatók, vitafórumok rendezése. ▶ Véleménynyilvánítási lehetőség biztosítása a lakosok részére, a lakossági vélemények lehetőség szerinti figyelembe vétele a települési szintű fejlesztési döntésekben. ▶ A helyi lakosok szórakozási lehetőségeinek bővítése. ▶ Egészséges ivóvíz biztosítása. ▶ Folyamatos pályázatfigyelés és pályázati munka.	▶ A fiatalok elvándorlása. ▶ A születések számának a csökkenése. ▶ A népesség öregedése. ▶ A fiatalok esetleg nem Szegedet választják továbbtanulásuk során. ▶ Népességfogyás. ▶ Külterületi lakosság leszakadásának erősödése. ▶ A hagyományörzés háttérbe szorulása. ▶ A települési lakosok körében az életszínvonal romlása. ▶ A lakosok által sürgetőnek ítélt problémák kezelése hiányában a lakosok pozitív érzelmei csökkennek, melynek elvándorlás is lehet az oka.
Környezet	▶ A szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások számának a növelése. ▶ Megújuló energiaforrások hasznosítása, környezetbarát technológiák bevezetésének a támogatása. ▶ A közszolgáltatások színvonalának a növelése a Szegedi Kistérség Többcélú Társulással közösen. ▶ A helyi diákság körében a környezettudatos nevelés erősítése az iskolában. ▶ A fenntartható fejlődéssel kapcsolatos figyelemfelhívó rendezvények tartása a felnőtt lakosság számára. ▶ Zöldfelület-fejlesztés, rendezés (helyi zöldterületek tisztántartása). ▶ A kistérségi együttműködés erősítése. ▶ Csatornázás-fejlesztési projekt lezárása. ▶ Pályázati és egyéb külső források figyelése és bevonása a települési fejlesztésekbe.	▶ Az iskolai környezetvédelmi foglalkozások bevezetése nélkül a gyermekek környezettudatos nevelése elmarad, és nem alakul ki bennük a környezettudatosságra való igény. ▶ Erősödhet a települési fiatal lakosság érdektelensége a környezetvédelem iránt. ▶ Környezetterhelő tevékenységek betelepülése a térségbe. ▶ A helyi talajszennyezettség növekedése, a talajok fizikai és kémiai romlása. ▶ A légszennyezettség (elsősorban por és szén-oxidok) növekedése. ▶ Az allergén növények számának időszakos növekedése. ▶ A természeti értékek lepusztulása. ▶ A zaj-, levegő és talajszennyezéssel veszélyeztetett területek száma, nagysága nőhet. ▶ Nem megfelelő talajművelés következtében a talajok minősége romolhat (savanyodás, szikesedés).

Gazdaság	▶ A vízellátó rendszer fejlesztése a Tisza-Maros és Térsége Ivóvízminőség-Javító Projekt révén. ▶ A települési boltok és szolgáltatóegységek számának növelése, új vállalkozások betelepülésének elősegítése. ▶ A mikrovállalkozások támogatása. ▶ Turizmusfejlesztés. ▶ A helyiek a mezőgazdaság, a közlekedés és az oktatás fejlesztését szeretnék leginkább. ▶ Zsombó legnagyobb problémái a jövőben a megélhetés, a gyermekek jövője, valamint a betegségek, egészségügyi problémák lesznek. ▶ Az ökológiai adottságoknak legjobban megfelelő talajhasználat bővítése, fenntartható mezőgazdaság megvalósítása, terjesztése. ▶ Kiterjedt települési pályázati munka, külső források bevonása a fejlesztésekbe. ▶ Turizmus további fejlesztése, pályázatfigyelés. ▶ Turisztikai terv létrehozása a települési turizmus fejlesztésére. ▶ Helyi turizmusfejlesztési szervezet létrehozása. ▶ Új munkahelyek teremtése. ▶ A helyi falusi turizmus lehetőségeinek kihasználása.	▶ A mezőgazdasági termelés nem párosul környezetvédelmi beruházásokkal, a környezetvédelmi beruházások háttérbe szorulnak. ▶ A turizmus fejlesztésének hatására megnőhet a környezetszennyezés. ▶ A fiatalok elköltözése a településről. ▶ A munkanélküliség növekedése. ▶ A pályázati önerő előteremtésének egyre nagyobb nehézségei. ▶ A közlekedés fejlesztése hiányában Zsombó súlya a térség gazdaságában csökkenhet.
-----------------	--	---

IV. STRATÉGIA FELÜLVIZSGÁLATA

A helyi viszonyok javítására munkánk során olyan prioritási rendszer kidolgozására került sor, mely figyelembe veszi a települési speciális viszonyokat a fenntartható fejlődés elvének szem előtt tartása, valamint a vonatkozó nemzetközi irányelvek alkalmazása mellett.

E prioritások szintén, a már oly sokszor említett társadalom-gazdaság-környezet hármasság mentén jelölik ki azok fontos és követendő irányvonalakat, melyek mentén következtetéseink szerint a fenntartható fejlődés szerinti fejlesztések megvalósíthatók.

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezésének prioritásuk szerint kell történnie.

A **prioritások felülvizsgálata** fontos lépés a LA21 felülvizsgálatához kapcsolódóan. Az elmúlt időszak társadalmi, gazdasági és infrastrukturális változásai indokoltá teszik a prioritások átgondolását, és a kérdőívek vizsgálatán, elemzésén túl a helyzetértékelés felülvizsgálata is fontos útmutatást adhat a szükséges feladatokkal kapcsolatban. Az alábbi felsorolásban azokat az elemeket fejtjük ki részletesebben, ahol további intézkedések, javaslatok megfogalmazása indokolt.

Társadalom:

■ *Társadalmi szemléletformálás a fenntarthatóság jegyében:*

- 1) A társadalmi szemléletformálás: ismeretterjesztő előadások, lakossági fórumok szervezése a felnőtt lakosság számára környezetvédelmi témákban. A diákok szemléletformálása elsősorban az iskolában hatékony; javasoljuk a környezetvédelem oktatásának erősítését a tanórákon, és tanórán kívüli elfoglaltságok keretében egyaránt.
- 2) A környezettudatos életmód népszerűsítése: több kérdés is rámutatott arra a tényre, miszerint a diákok környezetvédelem iránti érdeklődése csökkent, ezért a jövőben kiemelten fontos feladatként jelenik meg a fiatalok szemléletformálásának és tájékoztatásának javítása. A szülők tájékoztatása e téren pedig azért fontos, hogy a diákok a családon belül is pozitív példát láthassanak.
- 3) Társadalmi fórumok, előadás szervezése a települési hulladék-elhelyezési lehetőségek témájában.
- 4) Szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése: Itt a célzott, eseti akciók helyett a tevékenység mindennapokba való beépítése a cél.
- 5) Kerékpáros közlekedés népszerűsítése.

■ *Vitaforumok tartása:*

- 6) A kérdőíves felmérés alapján a lakosság szívesen venne részt különböző témájú vitaforumokon, melyek lehetőséget adnak pl. az oktatás, az egészségügyi helyzet és a mezőgazdaság fejlesztési irányainak meghatározására és kijelölésére.

■ *Közbiztonság fejlesztése*

- 7) A probléma felmérése pl. lakossági kérdőívvel, majd célzott intézkedések foganatosítása.
- 8) A kerékpáros közlekedés feltételeinek továbbfejlesztése további kerékpárutak kiépítésével.
- 9) Belterületi utak igény szerinti felújítása.

A kapott válaszok alapján a diákok a legkevésbé a munkavállalási lehetőségekkel vannak megelégedve, ezt követik a szórakozási lehetőségek (mely igény a felnőtt lakosság körében is megjelent) és a tanulási, továbbtanulási lehetőségek. A kérdőíves lakossági felmérés alapján Zsombó legnagyobb problémái sorban a jövőben a megélhetés, a gyermekek jövője, valamint a betegségek, egészségügyi problémák lesznek.

■ *Megélhetés biztosítása:*

10)A munkanélküliségi adatokat figyelembe véve (a nyilvántartott munkanélküliek 71%-a fizikai foglalkozású volt 2012-ben) fontos prioritás a fizikai foglalkozású munkanélküliek számára a felnőttképzés/átképzés kapacitásainak és portfóliójának a növelése, elsősorban a térségben ismert hiány-szakmákra koncentrálva. Ezen prioritás megvalósításához civil és vállalati együttműködések kialakítása is elengedhetetlen. A pályakezdő munkanélküliek számára szintén megfelelő alternatívát kell kínálni, mely a település fiatalon tartása szempontjából is igen fontos lenne.

■ *A gyermekek jövője:*

- 11)bölcsődei férőhelyek növelése az igényeknek megfelelően: a Bóbita Bölcsőde kapacitáskihasználtsága jelenleg optimális, azonban a későbbiekben kapacitásbővítésre lehet szükség.
- 12)A sportolási lehetőségek növelése elsősorban a fiatalok körében jelentkező igény. A megújult Sport-és Szabadidőközpont ideális helyszín.
- 13)Az oktatási rendszer kihasználtsága folyamatosan romlott az elmúlt évek során. A kérdőíves felmérés alapján a lakosság és a fiatalok részéről is kifejezett igény mutatkozik az oktatás minőségének a magas szinten tartására és fejlesztésére.

■ *Egészségügyi helyzet javítása:*

- 14)A lakosság egészségüggyel kapcsolatos igényeit naprakészen felmérő lakossági fórum megtartása, a helyi egészségügyi ellátás további fejlesztési esélyeinek felmérése, majd ezek alapján az igények lehetőség szerinti fogyanatosítása.
- 15)„Egészséges Zsombó” (prevenció, betegségek megelőzése, idős, beteg lakosok segítésére), idősek orvosi ellátásának és gondozásának fejlesztése.
- 16)Az eseti jelleggel megrendezésre kerülő szűrések (fogászati, bőrgyógyászati, általános állapotfelmérés) szintén pozitív visszhangot válthatnak ki.
- 17)A lakosok egészségügyi helyzete szemléletformálással is javítható; a Zsombón rendelkezésre álló médián keresztül célszerű felhívni a figyelmet a helyes táplálkozásra, a rendszeres mozgás fontosságára és a káros szokások következményeire.

■ *Szórakozási lehetőségek bővítése:*

- 18)A Zsombón évente megrendezésre kerülő rendezvények népszerűsítése.
- 19)Kulturális élet fellendítése, hagyományörzés.

Környezet:

■ *A település környezeti állapotának feltérképezése*

- 20)Naprakész környezetvédelmi adatbázis létrehozása, karbantartása

■ *Környezet ismeret, környezettudatosság:*

- 21)A környezettudatosság fejlesztés a szemléletformáláson keresztül a legjobban megvalósítható. A környezeti és társadalmi szemléletformálást praktikus egy projektként kezelni.

- *Települési és épített környezet védelme.*
 - 22) Az utcák, parkok és terek állapotának javítása.
 - 23) Fa- és virágültetés önkormányzati erőforrásból.
- *Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése:*
 - 24) A települési közlekedés fejlesztésében a kerékpáros közlekedés fejlesztését célszerű kiemelten kezelni, továbbá érdemes minél nagyobb hangsúlyt fektetni a gyalogos közlekedés, járdák, zebrák fejlesztésére is.
 - 25) Az utak kátyúmentesítése.
 - 26) A település belterületén található földutak aszfaltozása.
 - 27) A külterületi utak karbantartása, szélességének megőrzése.
- *Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása:*
 - 28) Az energiafelhasználás csökkentése mind az intézményi mind a vállalati szegmensben elengedhetetlen. A vállalkozói fórumokhoz kapcsolódóan ezen prioritást erősíteni tudjuk. Intézményi vonatkozásban az önkormányzat fejlesztési szándéka a meghatározó.
- *Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása:*
 - 29) A lakossági kérdőív 38. kérdésnél a válaszadók az általunk adott nyolc lehetőség közül összesítve a természeti környezet, az erdők, és a táj védelmét és megőrzését jelölték meg a legfontosabbnak.
- *Hulladékgazdálkodás fejlesztésének folytatása:*
 - 30) A településen zajló szennyvízberuházás folytatása kiemelt fontosságú a település természeti környezetének megóvása szempontjából.
 - 31) A lakosság tájékoztatása a hulladék elhelyezési lehetőségekről, valamint a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése (társadalmi szemléletformálás keretében).

Gazdaság:

- *Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése*
 - 32) A településen a vállalkozások döntő többségét a mikro- és kisvállalkozások teszik ki, ebből is igen nagy számban az egyéni vállalkozások képviselik magukat. A vállalkozások az országos átlagnak megfelelően tökeszegények, kis alkalmazotti létszámúak. A vállalkozásfejlesztés mint prioritás igen fontos, azonban együttműködésekben alapul. Ehhez kapcsolódóan az oktatási-képzési lehetőségek fejlesztése, a tanácsadói lehetőségek fejlesztése, valamint a finanszírozási problémák megoldása egyaránt fontos. A vállalkozó szektor fejlesztéséhez és a pontos fejlesztési prioritások meghatározásához fel kell mérni az érintett vállalkozások igényeit és szükségleteit, majd ez alapján meghatározni a kitörési pontokat.
- *Pályázati források kiaknázása:*
 - 33) Pályázati monitoring rendszer kiépítése és fenntartása.
- *Ipar és mezőgazdaság fejlesztése:*
 - 34) Környezetbarát technológiák támogatása.
 - 35) Biotermesztés elősegítése, támogatása.
 - 36) Helyi kistermelők piaca.

- 37) Mezőgazdasági témájú fórumok rendszeres szervezése a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság problémáinak megvitatására, megoldási lehetőségek felkutatására.

A települési ipar fejlettsége a lakosság szerint a legkevésbé jó, a mezőgazdaságé pedig a legjobb, ennek ellenére a lakosság nagyobb arányban szorgalmazza a mezőgazdaság fejlesztését, mint az ipartelepítést.

■ *Kereskedelem, szolgáltatás fejlesztése:*

- 38) A 2011. évi, illetve a 2014. évi felmérés alapján a helyi boltok és szolgáltatóegységek 78%-ban többnyire kielégítik a helyi szükségleteket, de a megkérdezett lakosok 80%-a még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretne, ahol a lakók dolgozhatnak. Célszerű tehát a növekvő igény fényében a jövőben támogatni e terület fejlesztését a településen.

■ *Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése:*

- 39) Vadászturizmus, falusi turizmus, zöld turisztikai ágak, egészségturizmus fejlesztése.
40) Települési turisztikai fejlesztési terv létrehozása.

Zsombó Fenntartható Fejlődés Helyi Programja (Local Agenda 21) során következő felülvizsgálatának időpontja jelen, 2014-es Felülvizsgálat elfogadásától számított 2 év.

V. MEGVALÓSÍTÁS FELÜLVIZSGÁLATA

Az alábbiakban azok a prioritások elérésére megtervezett, konkrét települési projektek találhatók, melyeket a fenntartható fejlődés elérésére, a települési sajátosságokat figyelembe véve dolgoztunk ki 2011-ben. A következő táblázatok tartalmazzák a meghatározott programokra tett intézkedések ismertetését és a feladatok felülvizsgálatát.

5.1 Társadalmi pillér

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Társadalmi szemléletformálás	1. Ismeretterjesztő előadások, lakossági fórumok szervezése környezetvédelmi témákban	A településen évente közmeghallgatást tart az önkormányzat. Emellett 2011. és 2014. években falugyűlésre is sor került, az utóbbin a szennyvízcsatorna hálózat kiépítéséről volt szó. Ezeken túl a Zsombón működő civil szervezetek aktívan részt vesznek az egyes rendezvények szervezésében, illetve minden évben a képviselőtestület előtt adnak számot az előző évi tevékenységükről.	Folyamatos
	2. A környezetvédelem oktatásának erősítése a tanórákon, és tanórán kívüli elfoglaltságok keretében egyaránt	Az oktatási kérdőívek alapján a diákok elsősorban az iskolában szerzik a környezetvédelemmel kapcsolatos információkat, azonban a csökkenő érdeklődésük miatt a program megvalósítása kiemelt feladat.	Rövidtáv
	3. Társadalmi fórumok, előadás szervezése a települési hulladék-elhelyezési lehetőségek témájában, a szemetelés csökkentésére és megelőzésére, annak büntetése a lakosság kifejezett igénye alapján	2014. évben falugyűlésre került sor, melyen a szennyvízcsatorna hálózat kiépítéséről és annak társadalmi-természeti hatásairól volt szó.	Folyamatos
Önkormányzati ügyintézés és civil kapcsolatok javítása	1. Rendszeres lakossági vitafórumok megtartása a településfejlesztés aktuális kérdéseiben, kétirányú véleménynyilvánítási lehetőség a helyi lakosság és az önkormányzat kapcsolatának erősítésére, közös megoldások kidolgozására, a lakossági vélemények rendszeres és közös	A zsombói képviselőtestületi ülések nyilvánosak, a lakosság ezen alkalmakkor aktívan részt vehet a települési ügyek megvitatásában. Ezen felül a településfejlesztés aktuális kérdéseiben (pl. csatornahálózat kiépítése) külön lakossági fórumok kerülnek megtartásra. A faluban rendszeresen megtartott közmeghallgatásokon azonban csekély részvétel mutatkozik a lakosság részéről, mely a helyi ügyekkel való általános elégedettség jele.	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	megvitatása.		
	2. A civil szféra és az önkormányzat kapcsolatának erősítése, új civil szerveződések létrejöttének támogatása, a civil szervezetek pályázati munkájának segítése	A civil szféra és az önkormányzat kapcsolata jelenleg is erős, ezt mutatja a településen működő civil szervezetek nagy száma is (több mint 20 db).	Folyamatos
	3. Az e-ügyintézés bevezetése	Az e-ügyintézés a magyarorszag.hu ügyfélkapuja által biztosított, illetve az önkormányzatnál is lehet az ügyek intézését e-mailben kezdeményezni, ennek ellenére a személyes ügyintézés az általánosabb.	-
Egészségügyi helyzet fejlesztése	1. Egészségterv létrehozása, helyi egészségügyi tervezés aktualizálása	Az önkormányzat rendelkezik - 2013-ban aktualizált - Egészségtervvel.	Folyamatos
	2. A lakosság egészségüggyel kapcsolatos igényeit naprakészen felmérő lakossági fórum megtartása, a helyi egészségügyi ellátás fejlesztési esélyeinek felmérése, majd ezek alapján az orvosi rendeléssel kapcsolatos igények lehetőség szerinti foganatosítása	A kérdőíves felmérés alapján az idősök gondozásával nagyon elégedettek a zsombóiak, azonban a település jövőbeli problémái között a 3. helyen szerepelnek a betegségek, egészségügyi problémák. A KSH adatai szerint a háziorvosok körében jelentősen nőtt a lakáson történt látogatások száma, mely szintén pozitív. A településen évente megrendezésre kerül az Egészség hét, melynek keretében különböző szűrővizsgálatokon vehetnek részt a lakosok (szemvizsgálat, tüdőszűrés, fül-orr-gégészeti vizsgálat, az erek rugalmasságának vizsgálata, hallásvizsgálat).	-
	3. Akadálymentesítés az egészségügyben	Teljes - azaz infokommunikációs és fizikai - akadálymentesítés van a közösségi házban, az egészségházban és a szociális szolgáltató központban.	Megvalósult.
	4. Informatikai fejlesztés az egészségügyben	A vállalkozó háziorvosok a saját területük fejlesztését a saját szükségletük szerint elvégezték. Az önkormányzati alkalmazásban álló védőnők tevékenységét az elmúlt években az önkormányzat gépek, szakmai szoftverek és operációs rendszer biztosításával támogatta. Az egészségügyi szolgáltatások átfogó fejlesztésére 2012. évben került sor: a konstrukció célja volt, hogy minden lakos számára hozzáférhetővé váljanak a megfelelő infrastrukturális ellátottsággal rendelkező egészségügyi intézmények közszolgáltatásai,	Megtörtént.

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
		megvalósuljon az adott szolgáltatói szinten lehetséges definitív és minőségi ellátás biztosítása korszerű és hatékony feltételrendszerek (épület, gép/eszköz, IT) kialakítása, szolgáltatói együttműködések fokozása, a lakosság lakóhelyén működő alapellátások „szolgáltatói szerepének” megerősítése és a szolgáltatások minőségének javítása. A pályázati célok megvalósítására Zsombó 48.447.698 Ft európai uniós támogatást nyert. A megvalósítás teljes összege 53.830.776 Ft.	
A települési szociális helyzet fejlesztése	1. Szociális terület, infrastruktúra fejlesztés	2011. október 21-én átadták a zsombói szociális ellátások helyszínét biztosító új, korszerű Szociális szolgáltató központot. A 47,4 milliós pályázati forrásból felépült szociális szolgáltatóházba a település teljes szociális ellátórendszere beköltözött (házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő szolgálat). A pályázat keretében a SZKTT Egyesített Szociális Intézmény zsombói feladat ellátási helye számára új akadálymentes és minden igényt kielégítő épület megépítésére és tárgyi feltételeinek javítására került sor. Az új épület lehetőséget nyújt az idősek napközbeni ellátására is (közismert néven nyugdíjas klub). Jelenleg elbírálás alatt áll az a pályázat, célja, hogy a tervezett új gépjármű beszerzésével a tanyagondnoki szolgálat ellátása során javuljanak az ellátás feltételei.	Megtörtént.
Oktatás, képzés fejlesztése	1. Környezettudatos nevelés bevezetése, Zsombó	A településen működő óvodában és általános iskolában a szelektív hulladékgyűjtés, illetve az iskolában környezetvédelmi szakkör működését szorgalmazza az önkormányzat.	Folyamatos
	2. Iskolaépület karbantartása, további fejlesztése, pályázati munka	A Zsombó-Csólyospálos Községek Általános Iskolája, Óvodája és Alapfokú Művészetoktatási Intézménye néven működő intézményi társulás 2011. szeptember 1-jén megszűnt, ezután kezdte meg működését a Szent Imre Katolikus Általános Iskola. Alapítója a Szeged-Csanádi Egyházmegye, a fenntartói jogokat – és így a karbantartási feladatokat is – a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság gyakorolja.	-
	3. A lakosság oktatási színvonallal kapcsolatos igényeit felmérő lakossági fórum megtartása, önkormányzati vagy	Jelen dokumentum részeként elvégzett kérdőíves kutatás részben felmérte az oktatással kapcsolatos lakossági igényeket. A válaszolók véleménye szerint jó az oktatás színvonala, és igénylik is ennek megőrzését. A lakosság szerint a 3. legfontosabb fejlesztendő terület	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	iskolai szervezésben, az eredmények értékelése	az oktatásé, emellett mind a lakosság, mind a diákok a legkevésbé elégedettek – többek közt - a tanulási, továbbtanulási lehetőségekkel a településen.	
	4. A helyi oktatás fejlesztési esélyeinek felmérése a lakossági igények alapján, majd ezek alapján pályázati lehetőségek keresése, pályázati munka	Zsombó Község Önkormányzata 2011. évben pályázatot nyújtott be „A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése” kiírásra. Cél a Kós Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény informatikai infrastruktúrájának fejlesztése volt. Zsombó 1.566.600 Ft támogatást nyert. A kapott támogatás segítségével 1 db tantermi csomag (notebook, projektor, interaktív tábla), 1 db szavazó csomag (30 főre) és 1 db wifi csomag beszerzése vált lehetővé, valamint a beszerzett eszközök használatát segítő képzés is megvalósítható az uniós támogatásból.	Megtörtént.
	5. Települési óvodai és bölcsődei ellátás bővítési lehetőségeinek felmérése	Zsombó pályázatával 149.822.403 Ft-os, vissza nem térítendő támogatásban részesült (az önerő 18.898.964 Ft volt). A projekt tartalmazta Zsombó, Béke utca 4-6. szám alatti ingatlanon egy 30 férőhelyes bölcsőde megépítését, és a működés megkezdéséhez szükséges eszközökkel történő ellátását. A bölcsődét 2011. szeptember 27-én adták át.	Megtörtént.
	6. Az „ÖKO iskola” programban való részvétel megfontolása	Az iskola működésének szervezése nem önkormányzati feladat.	-
	7. „Környezettudatos életmód” iskolai rendezvény megtartása		
Települési közbiztonság fejlesztése	1. Lakossági Önkéntes Őrszolgálati Program – a Zsombói Polgárőr Egyesület közreműködésével, a gyermekek körében tapasztalható közbiztonsági igények alapján	A településen működik a Közbiztonságáért Alapítvány, illetve a Zsombói Polgárőr Egyesület. A 2014. évi kérdőíves felmérés alapján a település közbiztonsága lakossági megítélés alapján megfelelő, azonban a diákok a terület fejlesztését szorgalmazzák.	-
Kulturális élet fellendítése	1. „Zsombói Hagyományok” - Települési rendezvények megtartása	Zsombón az alábbi rendezvények évente kerülnek megrendezésre, melyek a helyi szokások, ünnepek köré szerveződnek: Zsombói Farsang és Szomszédoló, Zsombói Ki-Mit-Tud (Villantó), Zsombói Hétpróba, Gyermekek- és Ifjúsági Nap, Arató Ünnepe, Katalini Táncbázis,	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
		Adventi Készülődés, Falukarácsony.	
	2. „Zsombói Nyár” rendezvénysorozat	Zsombón szinte egész évben – az előzőekben taglalt évente ismétlődőeken túl - számos rendezvény kerül megrendezésre, melyek közül a nyári hónapokra a Falunap és Péter Páli Arató ünnep esik.	Folyamatos
	3. „Mozgó Zsombó” - Sporttal foglalkozó rendezvények megszervezése a településen, a meglévő kezdeményezések folytatása mellett	A 2014. évi rendezvénynaptár sporttal kapcsolatos eseménye a novemberi Mozgásos játékos családi délelőtt. A sporttal kapcsolatos rendezvények köre bővítésre szorul.	Folyamatos
	4. „Ünneplő Zsombó” kiállítások – gyermekek és fiatalok alkotásai a szabadtéri közösségi előadó csarnokban	Június hónapban kerül megrendezésre a Művészeti Iskola év végi kiállítása. A kiállítások köre bővítésre szorul.	Folyamatos
	5. Fiatalok szórakoztatására szolgáló rendezvények megszervezése a településen	A kérdőíves felmérés alapján a fiatalok szórakozási lehetőségeinek köre bővítésre szorul, azonban az elmúlt években történtek fejlesztések a területen: 2013-ban Zsombó Község Önkormányzata 17.981.000 Ft pályázati támogatást kapott. A támogatás és az azt kiegészítő önerő terhére a Zsombó Sport- és Szabadidő Központ felújítási, fejlesztési munkálatai valósultak meg: öltöző épület korszerűsítése, akadálymentes parkoló kialakítása, pályavilágítás korszerűsítése, labdafogó hálók telepítése, lelátó fedésének és padjainak cseréje, újrafüvesítés, öntözőberendezés telepítése, futópálya kialakítása, szabadtéri közösségi építmény építése, fűnyíró beszerzése. Ezen túl a rendszeresen megrendezett kulturális fesztiválok várják a kikapcsolódásra, sportolásra, szórakozásra vágyó fiatalokat.	Folyamatos
	6. Települési hagyományőrző találkozók rendszeres (éves) megtartása	Zsombón az alábbi rendezvények évente kerülnek megrendezésre, melyek a helyi szokások, ünnepek köré szerveződnek: Zsombói Farsang és Szomszédoló, Zsombói Ki-Mit-Tud (Villantó), Zsombói Hétpróba, Gyermekek- és Ifjúsági Nap, Arató Ünnep, Katalini Táncház, Adventi Készülődés, Falukarácsony.	Folyamatos
	7. Helyi felnőtt lakosság rendszeres összejövetelét szolgáló alkalmak megszervezése a	A település számos eseményt magába foglaló rendezvénynaptárral büszkélkedik, mely révén a felnőtt lakosság számára egész évben biztosítottak az összejöveteleket szolgáló alkalmak.	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	településen	A közösségi ház rendszeres programja, illetve a zsombói színházi események megtalálhatók a www.kultura.zsombo.hu honlapon, valamint a településen működő számos civil szervezet biztosítja a programokat.	
	8. Községi programok megrendezése a Faluházban		
Esélyegyenlőség biztosítása	1. A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása, lehetőségek felmérése	2011. október 21-én átadták a zsombói szociális ellátások helyszínét biztosító új, korszerű Szociális szolgáltató központot. A pályázat keretében a SZKTT Egyesített Szociális Intézmény zsombói feladat ellátási helye számára új akadálymentes és minden igényt kielégítő épület megépítésére és tárgyi feltételeinek javítására került sor. Az Egészség ház felújítására 2013-ban került sor, mely során az épület akadálymentesítése és bővítése is megvalósult.	Megvalósult.
	2. Fogyatékkal élők segítése		
	3. Intézmények akadálymentesítése, pályázati munka	Teljes - azaz infokommunikációs és fizikai - akadálymentesítés van a közösségi házban, az egészség házban és a szociális szolgáltató központban. Részlegesen akadálymentesített az óvoda és iskola épülete, itt csak a földszint akadálymentesítése készült el. Az iskola emeletének akadálymentesítését a következő tanév elejéig biztosítani kell, mivel az iskolába jár egy mozgássérült tanuló, akinek az emeletre feljutását elő kell segíteni. A Polgármesteri Hivatalban nincs mentesítés, de itt az épület adottságai miatt kevés az akadály.	Középtáv
A helyi közlekedés fejlesztése	1. A települési biztonságos kerékpáros közlekedés megteremtése	2011. évben egy pályázat keretében Zsombón 3,5 kilométernyi kerékpárutat építettek mintegy 100 millió forintból. A kerékpárút az 5405. számú út 54+610 – 57+250 km szelvényei között fut. 2013-ban Zsombó Község Önkormányzata Forráskút településsel konzorciumi megállapodás alapján pályázatot nyújtott be a két települést érintő kerékpárforgalom fejlesztését szolgáló kerékpárutak megépítésére. A tervezett kerékpárút hossza: 6 166 méter, jelenleg a projekt tartaléklistás.	Rövidtáv
	2. A települési biztonságos gyalogos közlekedés megteremtése zebrák létesítésével, járdaépítéssel, gyermekek zebrán való biztonságos áthaladásának	A jelenleg zajló szennyvízcsatorna beruházást követően van lehetőség új járdaszakaszok kiépítésére. A beruházás után sávós úthelyreállítás valósul meg, az országos főközlekedési útvonalon pedig felpályás helyreállítás lesz. A kérdőíves felmérés alapján a felsorolt közlekedési területek közül a lakosság leginkább a gyalogos közlekedés feltételeit fejlesztene.	Rövidtáv

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	segítése		
	3. Parkolók kialakítása a településen	Az elmúlt évben (2013.) sor került a település központjának fejlesztésére, mely során – többek között - a Béke utcában, Mária téren, Alkotmány utcában parkolóhelyek kiépítése történt (63 db). A kérdőíves felmérés alapján azonban a program további megvalósítása nem feltétlenül szükséges.	Megvalósult.
	4. A települési utak jó általános járhatóságának megteremtése, megőrzése, rendszeres kátyúzási munka	A tervezett szennyvízberuházás kivitelezése során az önkormányzati kezelésű utak esetében aszfaltfelbontására kerül sor. A beruházás kivitelezésének költségvetése tartalmazza az utak sávós helyreállítását, valamint 5 cm-es vastagságban új aszfaltszőnyeg készítését. Az országos főközlekedési útvonalon félpályás helyreállítás lesz.	Folyamatos, rövidtáv
	5. A jobb települési buszközlekedés megteremtése sűrűbb buszjáratokkal, a környező települések, Szeged és Mórahalom irányában	Hat kistérségi települést összefogva nyert támogatást 2013-ban a Szegedi Kistérség Többcélú Társulása - mint kedvezményezett - a közösségi közlekedés feltételeinek javítására. Zsombó esetében a beruházás az előző pályázatban nem érintett autóbuszöblök- és megállók fejlesztését jelenti, összesen 9 helyszínt érintve. A kérdőíves felmérés alapján a lakosság és a diákok is elégedettek a tömegközlekedés helyzetével.	-

5.2 Környezeti pillér

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Naprakész környezeti adatbázis létrehozása	1. A Kistérség Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata	A Környezetvédelmi Program felülvizsgálata nem történt meg. A felülvizsgálatot a jogszabályi változások következtében a 2015. év elején induló 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019 alapján kell elvégezni.	Rövidtáv
	2. A helyi hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálatában foglaltak alkalmazása	A hulladékgazdálkodási tervben foglaltak alkalmazása a település aktuális lehetőségei mentén valósulnak meg: legfontosabb fejlesztés a település belterületének szennyvízcsatorna-hálózattal való ellátása, mely révén a folyékony hulladék kezelése megoldottá válik.	Folyamatos
	3. A települési hulladékgazdálkodás helyi szabályozásának aktualizálása	A 2012. évi CLXXXV. törvény - a hulladékról előírása alapján a településnek nem szükséges hulladékgazdálkodási tervet készíteni, de a hulladékgazdálkodás helyi szabályozását a jogszabályi változások szerint el kell végezni.	
	4. Környezetvédelmi kommunikációs terv elkészítése	Nem készült el, azonban a település KEOP-os pályázatainak kommunikációs terve részletesen szabályozza a környezetvédelmi kommunikációval kapcsolatos feladatokat.	Folyamatos
Települési és helyi épített környezet	1. Települési zöldterületek körütekintő fenntartása	A kérdőíves felmérés alapján a lakosság elégedett a települési zöld területek állapotával, azonban a diákok szerint fejlesztések szükségesek. Az Önkormányzat által foglalkoztatott közmunkások rendszeresen elvégzik a területek takarítását és karbantartását, illetve szükség esetén a fák metszését is.	Folyamatos
	2. Természetes élőhelyek védelme	Zsombó külterületén számos un. természeti terület - általában gyepek, nádasok, vízállások - található meg. Fontos a Zsombói Ósláp és a Zsombói Erdő területe. A településen tevékenykedik az Őszezék és Környéke Földtulajdonosok Vadászegyesülete, illetve a Wesselényi Népfőiskola és Tájvédelmi Egyesület.	Folyamatos
	3. Építészeti értékek rekonstrukciója	A 2013-ban megvalósuló projekt keretében a József Attila közösségi ház külső, belső felújítása, a helyszínhez	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Levegő, víz, zaj		kapcsolódó kisléptékű infrastruktúra fejlesztése, eszközbeszerzés és működési költségek kerültek támogatásra. Ezen túl a Királyszéki iskola felújítása is zajlik: A projekt keretében az épület megjelenésében és befoglaló méreteiben az eredeti állapot megóvása miatt nem történik változás, csak a helyiségek használata módosul, valamint azok felújításra kerülnek. Az átalakításnak köszönhetően az épület alkalmassá válik közösségi funkciók ellátására (oktatási- és ifjúsági közösségi tér-használat). A településen az Élő Kövek Közhasznú Alapítvány a Zsombói Kisboldogasszony Plébániáért alapítvány tevékenykedik.	
	4. A közterületek jó állapotának megóvása, új szemetesek kihelyezése, szemetelés büntetése, rendszeres takarítás, szemétszedés	A 2013. évi beruházás során sor került – többek közt - pihenőpadok- és hulladékgyűjtők kihelyezésére, azonban az Önkormányzat által foglalkoztatott közmunkások rendszeresen elvégzik a területek takarítását és karbantartását.	Folyamatos
	5. Tájvédelmi szabályozás	Szabályozás nem történt, hiszen csak helyi védetségű terület esetén kell kezelési tervet készíteni.	-
	1. Az élhető, egészséges falusi környezet fenntartása, a települési lakosság kiemelkedően jó véleményének megőrzése	A kérdőíves felmérés alapján a lakosság pozitívan vélekedik a településről, valamint a tanulók 94%-a nyilatkozott úgy, hogy szereti ezt a környéket. A kérdőív alapján a tanulók leginkább a levegő tisztaságával elégedettek, míg a felnőtt lakosság nagyon szereti a sok zöld teret.	Folyamatos
	2. Parlagfű-mentesítési projekt	A lakosság számára saját ingatlanukon kötelező a parlagfű mentesítés végrehajtása. Az önkormányzati kezelésű területek parlagfű-mentesítése – a zöld területek karbantartásával párhuzamosan – folyamatosan zajlik.	Folyamatos
	3. „Pormentes utakért” projekt	Zsombó területén az elmúlt években – pályázati lehetőség hiányában - a földutak egyike sem kapott szilárd burkolatot. A szennyvízcsatorna beruházást	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
		követően BM-, vagy egyéb pályázati kiírás esetén valósulhat meg a földutak pormentes burkolattal való ellátása.	
	4. Zajforrások megszüntetése	A település zajterhelése alacsony, a legfőbb zajterhelés az átmenő forgalomból adódik.	-
Infrastrukturális fejlesztés	1. Települési járdák további fejlesztése	A jelenleg zajló szennyvízcsatorna beruházást követően van lehetőség új járdaszakaszok kiépítésére. A kérdőíves felmérés alapján a felsorolt közlekedési területek közül a lakosság leginkább a gyalogos közlekedés feltételeit fejlesztené.	Folyamatos , rövidtáv
	2. A tanyasi közlekedés fejlesztése	A külterületi utak karbantartása folyamatos.	Folyamatos
A jobb energiafelhasználás lehetőségei	1. Előadások tartása az energiafelhasználásról	A kérdőíves felmérés során a válaszoló lakosság nagy része (75%-a) - a 2011. évi felméréssel egybecsengően - tudja azt, hogy mennyi villanyt, gázt és vizet fogyaszt otthonában, s nagyon nagy arányuk (95%) hajlandó lenne a jövőben jobban takarékoskodni fogyasztásával, ezért az előadások megtartása célszerű.	Középtáv
A helyi zöldterületek védelme	1. Települési közparkok, fasorok ápolása, a természeti területek jó állapotának fenntartása	Az Önkormányzat által foglalkoztatott közmunkások rendszeresen elvégzik a területek takarítását és karbantartását.	Folyamatos
	2. A hatályos szabályozásnak megfelelő játszótér kialakítása, játszóterek állapotának javítása	A nevezett játszóterek elkészültek, azonban az intézmények belső udvarában lévő játékok korszerűsítésre szorulnak.	Középtáv
	3. Közterületi faültetés, virágosítás közösségi megszervezése, rendszeres jelleggel	A lakosság kifejezetten elégedett a települési zöld területek számával és állapotával, azonban a diákok szerint az utcák, terek, parkok állapota fejlesztésre szorul. Felmérésünk alapján közösségi közterületi faültetésre, virágosításra nincs a lakosság körében hajlandóság.	Folyamatos
A hulladékgazdálkodás fejlesztése a településen	1. Települési hulladéklerakó megszüntetése, rekultivációja	A program megvalósult.	Megtörtént
	2. Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás	A terület fejlesztése nem történt meg.	-
	3. A hulladékgyűjtő udvar népszerűsítése,	A településen házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés	Rövidtáv

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	a hulladékok szelektív gyűjtésének ösztönzése	történik. Ennek ellenére a kérdőíves felmérés alapján a szelektív hulladékgyűjtésben a megkérdezett lakosság nagy része biztosan nem-, vagy nem valószínű, hogy részt venne. Az eredmények ismeretében a hulladékszigetek és a házhoz menő szelektív gyűjtés népszerűsítése kiemelkedő prioritással bír.	
	4. Szemléletformálás a hulladékgazdálkodásban		

5.3 Gazdasági pillér

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Az Önkormányzat és intézményeinek gazdaságos működése	1. Gazdaságos önkormányzat	A települési KEOP-os pályázatok keretében vállalt „Zöld Iroda” program megvalósult.	Folyamatos
	2. Pályázati monitoring rendszer	A településen működik az Összefogás Zsombóért egyesület, mely pályázatfigyelési feladatokat is ellát.	Folyamatos
A helyi ipar fejlesztése	1. Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése	Nincs ilyen program a településen.	Középtáv
	2. Környezetbarát technológiák alkalmazása (jó lakossági hajlandóság)		
Mezőgazdaság	1. Biotermesztés elősegítése	A TÉSZ létrejöttét az önkormányzat nem szorgalmazza.	-
	2. Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése		
	3. Helyi kistermelők piaca – Őstermelői árubemutató és kiállító csarnok jó kihasználása	Zsombón heti 2 alkalommal működik a helyi piac, emellett – a termelők alacsony hajlandósága ellenére – a szombati piac bevezetése célszerű lenne.	Megvalósult
	4. Mezőgazdasági témájú vitafórumok rendszeres szervezése a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság problémáinak megvitatására, megoldási lehetőségek felkutatására	A településen a mezőgazdaság helyzete megfelelő, azonban a lakosság véleménye szerint további fejlesztések szükségesek, így a nevezett fórumok megtartására igény mutatkozik.	Rövidtáv
Helyi kereskedelem és szolgáltatások	1. Marketingstratégia kidolgozása	A termelők önálló működésre törekednek, ezért önkormányzati marketingstratégia kidolgozására nincs igény.	-
	2. Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, új kereskedelmi egységek létesítésének elősegítése	A kérdőíves felmérésünk alapján a válaszoló lakosság 80%-a még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretne, ahol a lakók dolgozhatnak. A településen az iparűzési adó mértéke a környező településekéhez képest alacsony, mely ösztönzőleg hat a vállalkozások betelepülésére.	Középtáv
	1. Vadászturizmus, falusi	A területen működik az Őszeszék és Környéke Földtulajdonosok	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Turizmus fejlesztése	turizmus, zöld turisztikai ágak, egészségturizmus fejlesztése	Vadászegyesülete, mely tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosít, valamint vadgazdálkodási és természetvédelmi feladatokat lát el.	
	2. Települési turisztikai fejlesztési terv létrehozása	Nem történt meg, azonban az önkormányzat elkötelezett a terv létrehozása iránt.	Középtáv

VI. MONITORING FELÜLVIZSGÁLATA

A fenntartható fejlődés érdekében megfogalmazott projektek végrehajtása révén az alapállapothoz képest a települési jellemzők bizonyos mértékben módosulnak, ezen változások kimutatását szolgálja a monitoring is. A monitoring célja tehát adatszolgáltatás a változások rövid és hosszú távú optimalizálásához, miközben feladatunk különböző mérések végrehajtása, az adatok rögzítése és értékelése is.

A monitoring tevékenység lényege esetünkben az, hogy a fenntartható fejlődés elérésére megtervezett projektek valós eredményeit felmérje. Ezen eredmények ismeretében nyílik lehetőségünk arra, hogy a tervezett és valós adatok közötti eltérések összehasonlítása nyomán esetleges változtatásokat hajtsunk végre a fejlesztéseink körében, a lehető leghatékosabb célok elérésére.

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok, **indikátorok** szükségesek, amelyek segítségével értékelhetők a bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti-, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelveinek érvényesülése érdekében. A **fenntartható fejlődés három pillérén** - társadalmi, gazdasági és környezeti - bekövetkezett változásokat kell nyomon követni. A meghatározott mutatók hatás-ellenhatás párokra épülnek, melyekkel szemben a fő követelmények:

- ✓ alkalmas az eredmények mérésére,
- ✓ specifikus, konkrét,
- ✓ mérhető,
- ✓ elérhető, rendelkezésre áll,
- ✓ releváns, reális,
- ✓ időponthoz kötött.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Hangsúlyozni kell, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítani kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

6.1 Cselekvési terv

A monitoring az a felülvizsgálati tevékenység, mely során a fejlesztések mérhetővé válnak, és így a további munkafolyamatokra vonatkozóan iránymutatásul szolgálnak.

A monitoring tevékenység elvégzésére cselekvési terv létrehozására, helyi munkatársak, lehetőleg önkormányzati dolgozók vagy csoport kijelölésére kerülhet sor, akik rendszeresen koordinálják a fenntartható fejlődés elérésére megalkotott programok végrehajtását. Az ő illetékességi körükbe sorolható a továbbiakban jelen fenntarthatósági terv felülvizsgálatának elkészítése is.

Jelen terv felülvizsgálatát célszerű kétéves rendszerességgel elvégezni.

6.2 Indikátorok

Jelen terv felülvizsgálata objektív eredmények elérésére konkrét mérőszámokkal, lehetőleg lakossági véleményfelméréssel kiegészített módon történjék. Az eltérések elemzésével változtatásokra kerülhet sor települési fejlesztési prioritásaink kijelölésében.

A változások nyomon követése és trendvizsgálat végzése érdekében célszerű az indikátorok körét azonosnak venni.

Módszertan:

- A KSH Tájékoztatási adatbázis területi statisztika munkalapjáról 2010. évtől kezdődően azonos mutatók kijelölésével lehet lekérni a rendelkezésre álló adatokat. Azon mutatók esetében, ahol csupán 2010-2011. évekre találhatók adatok, a továbbiakban el lehet tekinteni.
- A mutatók megjelölése a környezet, gazdaság, társadalom szempontjából lényeges adatok kiválasztásával történt meg.
- A trendvizsgálatot a jelentős változást tartalmazó mutatók esetében célszerű elvégezni.

6.2/1 táblázat: az indikátorok és értékei 2010-2012. időszakban

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
1.	A település területe (km ²)	26,89	26,89	26,89
2.	Állandó népesség száma (fő)	3511	3515	3503
3.	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	81	88	86
4.	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	113	102	87
5.	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	328	319	316
6.	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	41	46	44
7.	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	152	135	133
8.	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	2182	2188	2165
9.	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)	614	637	672
10.	Állandó népességből a 3 évesek száma (fő)	28	24	31
11.	Állandó népességből a 6 évesek száma (fő)			48
12.	Élveszületések száma (fő)	31	22	26
13.	Halálozások száma (fő)	21	20	24
14.	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (eset)	146	185	152
15.	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (eset)	143	178	212
16.	A helyi önkormányzatok saját folyó bevételei (1000 Ft)	74158	85041	
17.	A helyi önkormányzatok helyi adó bevételei (1000 Ft)	36114	42332	

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
18.	Az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő (forráshiányos) helyi önkormányzatok támogatása (1000 Ft)		8520	
19.	A helyi önkormányzatok tárgyévi bevételei (1000 Ft)	702598	934279	
20.	A helyi önkormányzatok rendelkezésére álló forrásai (1000 Ft)	702598	934279	
21.	A helyi önkormányzatok helyi adó bevételeiből az iparüzési adó (1000 Ft)	34777	40464	
22.	A helyi önkormányzatok által nyújtott támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások (1000 Ft)	31156	35927	
23.	A helyi önkormányzatok által nyújtott társadalom- és szociálpolitikai jutattások (1000 Ft)	27053	30221	
24.	A helyi önkormányzatok finanszírozási műveletek nélküli kiadásai (1000 Ft)	654327	906001	
25.	A helyi önkormányzatok tárgyévi kiadásai (1000 Ft)	653218	898435	
26.	A helyi önkormányzat kiadásai összesen (1000 Ft)	683593	903705	
27.	Kiskereskedelmi üzletek száma (db)	22	24	25
28.	Üzemanyagtöltő állomások száma (db)	1	1	1
29.	Hasznáلتcikk-szaküzletek száma (db)	1	1	2
30.	Gépjármű-szaküzletek száma (db)	1	1	1
31.	Gépjárműalkatrész-szaküzletek száma (db)	1	1	1
32.	Élelmiszer vegyesüzletek és áruházak száma (db)	6	7	7
33.	Vegyesiparcikk-üzletek és áruházak száma (db)	1	1	1
34.	Zöldség-, gyümölcs-szaküzletek száma (db)	2	2	2
35.	Ruházati szaküzletek száma (db)		1	2
36.	Festékek, vasárúk, barkács- és építési anyagok szaküzleteinek száma (db)	3	3	2
37.	Nagykereskedelmi raktárak száma összesen (db)	3	4	4
38.	Mezőgazdasági termék nagykereskedelmi raktárak száma (db)	1	1	1
39.	Élelmiszer-nagykereskedelmi raktárak száma (db)	1	2	2
40.	Gép, berendezés nagykereskedelmi raktárak száma (db)	1	1	1
41.	Vendéglátóhelyek száma (db)	7	9	7
42.	Italüzletek és zenés szórakozóhelyek száma (db)	5	7	5
43.	Éttermek, büfék száma (db)	2	2	2
44.	Lakásállomány (db)	1362	1394	1397
45.	Épített lakások száma (db)	10	3	3
46.	Az év folyamán kiadott új építési engedélyek alapján létesítendő lakások száma (db)	5	6	4
47.	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m3)	108,9	125,9	121,8
48.	Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	36,6	44,5	44,5
49.	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m3)	108,9	130,1	130,8
50.	Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	1171	1177	1177
51.	Az év folyamán a közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)		6	
52.	Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db)	1951	1947	1954
53.	A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	5253	5109	5472
54.	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	2030	2029	2039

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
55.	Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	8241	8154	8593
56.	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	1120	1108	1079
57.	Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m3)	2682,9	1314,2	1689,9
58.	Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m3)	1376,9	824,9	1114,2
59.	Összes gázfogyasztók száma (db)	1211	1194	1163
60.	A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma (db)	1033	1021	992
61.	Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	869,4	961,4	755,6
62.	A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	641,2	727,4	590,1
63.	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	1203	1166	1199
64.	Szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	920	920	865
65.	A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	18,5	16	21
66.	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont üdülők száma (db)			64
67.	Összes zöldterület (m2)	5912	5912	5912
68.	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma (db)	3	3	3
69.	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek területe (m2)	5912	5912	5912
70.	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	16	16,2	16,2
71.	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	72	71,6	71,6
72.	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km)		3	3
73.	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	7	7,1	7,1
74.	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	14	16,5	16,5
75.	Önkormányzati kiépített út és köztér területe (1000 m2)	64	64,3	64,3
76.	Állami közutak hossza (km)	2,144	2,144	2,144
77.	Állami közutak területe (1000 m2)	12,864	12,864	12,864
78.	Működő háziorvosok száma 12.31-én (fő)	1	1	1
79.	Működő házi gyermekorvosok száma 12.31-én (fő)	1	1	1
80.	Háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónők száma (fő)	2	2	2
81.	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	15766	16007	16454
82.	A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	6957	7188	6905
83.	Megjelenési esetek száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adat (eset)	2066	1995	1954
84.	Beavatkozások száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adatok) (db)	5305	5155	5301
85.	Teljesített évi szakorvosi munkaórák száma a járóbeteg szakellátásban (szék (óra)	1512	1481	1464
86.	Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)		26	38
87.	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)			36
88.	Bölcsődei gondozónők száma (fő)		5	6
89.	Bölcsődék száma (db)		1	1
90.	Szakképzett bölcsődei gondozónők száma (fő)		5	6
91.	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma (db)		26	38

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
92.	Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)	2	2	2
93.	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (db)	20	24	10
94.	Családi napköziben gondozott gyermekek száma (fő)	18	16	
95.	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (fő)	12	4	8
96.	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (fő)	59	44	43
97.	Gyermekjóléti szolgálatok száma (db)	1	1	1
98.	A gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)	82	38	37
99.	Önkormányzati bölcsődék száma (db)		1	1
100.	Családi napközik száma (db)	3	4	
101.	Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	117	73	78
102.	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	40	26	26
103.	Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak száma összesen (fő)	3	3	3
104.	Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak közül ápolási, gondozási munkát végzők száma (fő)	3	3	3
105.	A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	200	239	35
106.	Fiókgyógyszertárak száma (humán) (db)	1	1	1
107.	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (fő)	379	383	378
108.	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (fő)	476	468	459
109.	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (fő)		232	241
110.	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (fő)		221	235
111.	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő férfiak száma (fő)		90	83
112.	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma (fő)		112	101
113.	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	1	1
114.	Óvodai férőhelyek száma (gyógyyped. neveléssel együtt) (fő)	140	140	140
115.	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	123	119	110
116.	Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (db)	5	6	6
117.	Óvodapedagógusok száma (gyógyypedagógia neveléssel együtt) (fő)	11	13	13
118.	Számítógépek száma az óvodai feladatellátási helyeken (db)	1	1	1
119.	Internettel ellátott óvodai feladatellátási helyek száma (db)	1	1	1
120.	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (fő)			13
121.	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógyypedagógiai oktatással) (db)	1	1	1
122.	Általános iskolai osztálytermek száma (gyógyypedagógiai oktatással együtt) (db)	9	13	13
123.	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógyypedagógiai oktatással együtt) (db)	11	11	12

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
124.	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	251	224	221
125.	Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai előkészítő osztályok tanulóival együtt) (fő)	30	30	33
126.	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)	61	69	100
127.	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	25	24	24
128.	Más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	16	5	6
129.	Általános iskolában tanuló 5-8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	127	110	104
130.	Számítógépek száma az általános iskolai feladatellátási helyeken (db)	25	43	43
131.	Számítógépet használó tanulók száma az általános iskolai feladatellátási helyeken (fő)	251	224	221
132.	Internettel ellátott általános iskolai feladatellátási helyek száma (db)	1	1	1
133.	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	30	32	26
134.	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)			47
135.	8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	32	26	36
136.	Számítógépek száma a közoktatási intézményekben (az intézmény székhelye szerint) (db)	112	117	117
137.	Számítógéppel ellátott közoktatási intézmények száma (az intézmény székhelye szerint) (db)	1	3	3
138.	Tornatermek, tornaszobák száma a közoktatási intézményekben (intézmény székhelye szerint) (db)	5	5	3
139.	Tornateremmel, tornaszobával ellátott közoktatási intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (db)	1	3	2
140.	Számítógéppel ellátott óvodai feladatellátási helyek száma (fő)	1	1	1
141.	Számítógéppel ellátott általános iskolai feladatellátási helyek száma (fő)	1	1	1
142.	A települési könyvtárak száma (db)	1	1	1
143.	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)	370	402	418
144.	Közművelődési intézmények száma (db)	1	1	
145.	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)	805	462	
146.	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma (fő)	582	5009	
147.	Kulturális rendezvények száma (db)	112	55	
148.	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)	11720	10720	
149.	Alkotó művelődési közösségek száma (db)	16	10	
150.	Alkotó művelődési közösségek tagjainak száma (fő)	169	124	
151.	Rendőrőrs (körzeti megbízott) léte (igen-nem)		1	
152.	Helyközi autóbusz-megálló léte (igen-nem)		1	
153.	Postahivatal /fiókposta/ léte (igen-nem)		1	
154.	Benzinkút /üzemanyagtöltő állomás/ léte (igen-nem)		1	

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
155.	Bankfiók léte (igen, nem)		1	
156.	Ruházati szaküzlet léte (igen-nem)		1	
157.	Iparcikk jellegű üzlet és áruház léte (igen-nem)		1	
158.	Közüzem vízhálózat léte (igen-nem)		1	
159.	Járóbeteg szakellátás léte (igen-nem)		1	
160.	Gyógyszertár léte (igen-nem)		1	
161.	Bölcsőde léte (igen-nem)		1	
162.	Háziorvosi szolgálat léte (igen-nem)		1	
163.	Házi gyermekorvosi szolgálat léte (igen-nem)		1	
164.	Családi napközi léte (igen-nem)		1	
165.	Óvoda léte (igen-nem)		1	
166.	Általános iskola léte (igen-nem)		1	
167.	Települési könyvtár léte (igen-nem)		1	
168.	Közművelődési intézmény léte (igen-nem)		1	
169.	Sportcsarnok, sportpálya léte (igen-nem)		1	
170.	Egyéni gazdaságok száma (db)	508		
171.	Egyéni gazdaságoknál munkát végző családtagok száma (db)	967		
172.	Egyéni gazdaságoknál állandó alkalmazásban állók száma (db)	10		
173.	Egyéni gazdaságok irányítását főfoglalkozásban végzők száma (db)	95		
174.	Egyéni gazdaságok használatában lévő összes földterület (m2)	19341657		
175.	Egyéni gazdaságok használatában lévő szántó területe (m2)	11290838		
176.	Egyéni gazdaságok használatában lévő gyümölcsös területe (m2)	2444053		
177.	Egyéni gazdaságok használatában lévő szőlő területe (m2)	244567		
178.	Egyéni gazdaságok használatában lévő gyepterülete (m2)	2493110		
179.	Egyéni gazdaságok használatában lévő erdő területe (m2)	1482631		
180.	Egyéni gazdaságok használatában lévő művelés alól kivett földterület (m2)	1202747		
181.	Egyéni gazdaságok használatában lévő saját tulajdonú földterület (m2)	18429238		
182.	Egyéni gazdaságok használatában lévő bérelt földterület (m2)	380000		
183.	Egyéni gazdaságok szarvasmarha-állománya (db)	170		
184.	Egyéni gazdaságok tehénállománya (db)	98		
185.	Egyéni gazdaságok sertésállománya (db)	789		
186.	Egyéni gazdaságok anyakoca-állománya (db)	39		
187.	Egyéni gazdaságok juhállománya (db)	373		
188.	Egyéni gazdaságok lóállománya (db)	40		
189.	Egyéni gazdaságok tyúkállománya (gyöngyös nélkül) (db)	25563		
190.	Egyéni gazdaságok libaállománya (db)	126		
191.	Egyéni gazdaságok kacsállománya (db)	25321		
192.	Egyéni gazdaságok pulykaállománya (db)	124		
193.	Egyéni gazdaságok házinyúl-állománya (db)	299		
194.	Egyéni gazdaságok méhcsaládjainak száma (db)	20		

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
195.	Egyéni gazdaságok használatában lévő konyhakert területe (m2)	123361		
196.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)	5		
197.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő összes földterület (m2)	890823		
198.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő szántó területe (m2)	163937		
199.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő gyümölcsös területe (m2)	109800		
200.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő erdő területe (m2)	592086		
201.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő művelés alól kivett földterület (m2)	25000		
202.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő bérelt földterület (m2)	592086		
203.	Regisztrált korlátolt felelősségű társaságok száma (db)	89	91	101
204.	Regisztrált szövetkezetek száma - GFO'11 (db)		4	3
205.	Működő vállalkozások száma (vállalkozási demográfia szerint) - GFO'11 (db)		242	234
206.	Működő jogi személyiségű vállalkozások száma (vállalkozási demográfia szerint) - GFO'11 (db)		72	82
207.	Működő szövetkezetek száma (vállalkozási demográfia szerint - GFO'11 szerint (db)		2	2
208.	Megszűnt vállalkozások száma (db)			26
209.	Működő jogi személyiség nélküli vállalkozások száma (vállalkozási demográfia szerint) - GFO'11 (db)		170	152
210.	Működő társas vállalkozások száma összesen (vállalkozási demográfia szerint) - GFO'11 (db)		114	121
211.	Regisztrált betéti társaságok száma (db)	56	54	50
212.	Regisztrált vállalkozások száma - GFO'02 (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt) (db)	787		
213.	Regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma - GFO'02 (átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt) (db)	95		
214.	Regisztrált szövetkezetek száma - GFO'02 (db)	5		
215.	Regisztrált jogi személyiség nélküli vállalkozások száma - GFO'02 (megszűnő gazdálkodási formákkal együtt) (db)	692		
216.	Regisztrált önálló vállalkozók száma (db)	635	651	663
217.	Regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'02 (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt) (db)	152		
218.	Működő vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	252		
219.	Működő jogi személyiségű vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	75		
220.	Működő korlátolt felelősségű társaságok száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	72	69	76
221.	Működő részvénytársaságok száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	1	1	4

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
222.	Működő szervezetek száma (vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	2		
223.	Működő mezőgazdasági szervezetek száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	1	1	
224.	Működő jogi személyiség nélküli vállalkozások száma (megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	177		
225.	Működő betéti társaságok száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	45	42	39
226.	Működő egyéni vállalkozók száma (vállalkozási demográfia szerint) (db)	132	128	113
227.	Működő társas vállalkozások száma összesen (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	120		
228.	Regisztrált részvénytársaságok száma (év végén) (db)	1	1	4
229.	Regisztrált közkereseti társaságok száma (év végén) (db)	1	1	1
230.	Regisztrált mezőgazdasági szervezetek száma (év végén) (db)	3	2	1
231.	Regisztrált főfoglalkozású önálló vállalkozók száma (db)	278	273	290
232.	Regisztrált mellékfoglalkozású önálló vállalkozók száma (db)	165	182	182
233.	Regisztrált nyugdíjas önálló vállalkozók száma (db)	192	196	191
234.	Regisztrált egyéni vállalkozók száma (db)	159	168	162
235.	Regisztrált főfoglalkozású egyéni vállalkozók száma (db)	95	93	90
236.	Regisztrált mellékfoglalkozású egyéni vállalkozók száma (db)	43	52	52
237.	Regisztrált nyugdíjas egyéni vállalkozók száma (db)	21	23	20
238.	Regisztrált őstermelők száma (db)	377	416	429
239.	Regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)		802	822
240.	Regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma - GFO'11 (db)		96	108
241.	Regisztrált jogi személyiség nélküli társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)		55	51
242.	Regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)		151	159
243.	Működő főfoglalkozású egyéni vállalkozók száma (vállalkozási demográfia szerint) (db)	83	72	56
244.	Működő mellékfoglalkozású egyéni vállalkozók száma (vállalkozási demográfia szerint) (db)	32	40	42
245.	Működő nyugdíjas egyéni vállalkozások száma (vállalkozási demográfia szerint) (db)	17	16	15
246.	10-19 fős létszámú működő vállalkozások száma (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	4		
247.	20-49 fős létszámú működő vállalkozások száma (megszűnt és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	2		
248.	50-249 fős létszámú működő vállalkozások száma (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO'02 (db)	1		

Ssz.	Mutató/Időszak	2010.	2011.	2012.
Társadalom - Gazdaság - Környezet				
249.	10-19 fős létszámú működő társas vállalkozások száma (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO\02 (db)	4		
250.	20-49 fős létszámú működő társas vállalkozások száma (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO\02 (db)	2		
251.	50-249 fős létszámú működő társas vállalkozások száma (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO\02 (db)	1		
252.	10-19 fős létszámú működő jogi személyiségű vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO\02 (db)	3		
253.	20-49 fős létszámú működő jogi személyiségű vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO\02 (db)	2		
254.	50-249 fős létszámú működő jogi személyiségű vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, vállalkozási demográfia szerint) - GFO\02 (db)	1		

6.3 Kommunikáció

Zsombó település fenntartható fejlődési tervének kommunikációs lehetőségei igen sokrétűek lehetnek. A települési hírekről a lakosság több csatornán keresztül is rendszeresen értesülhet, így jó arányban biztosított a lakosok helyi információkhoz való hozzájutása. Javasoljuk tervünk legalább egyszeri megismertetését a helyi médiumokban (pl. újság, televízió), illetve a webes felületeken.

Javasoljuk jelen terv tartalmának egyszeri, valamint a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos hírek és összefoglalók rendszeres (heti, havi, féléves és éves) szerepeltetését a helyi médiumokban, s emellett szintén rendszeres konzultációk lebonyolítását (éves szinten) a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról a helyi önkormányzat és a lakosság részvételével.

FORRÁSOK

A Zsombó települési LA21 felülvizsgálat elkészítése során megismert dokumentumok és felhasznált források:

Dokumentumok:

- Zsombó települési LA21 (2011.)
- Kérdőíves lakossági és oktatási felmérések - LA 21 terv keretében végzett felmérések eredményei (2014.)

Honlapok:

- ▶ Zsombó település honlapja (www.zsombo.hu, kultura.zsombo.hu)
- ▶ Zsombó Községi Ház Facebook oldala (https://www.facebook.com/kozosseghaz.zsombo?fref=ts&ref=br_tf)
- ▶ <http://www.delinapfeny-turizmus.hu/zsombo.html#gazdasgi>
- ▶ A Szegedi Kistérség hivatalos honlapja (<http://www.kisterseg-szegedi.hu/tobbcelutarsulas.php?page=zsombo>)
- ▶ A Homokháti Kistérség hivatalos honlapja (www.homokhat.hu)
- ▶ <http://forras4.hu/>
- ▶ <http://www.tiszarosivoviz.hu/>
- ▶ <https://www.alfoldviz.hu/>
- ▶ <http://szegedma.hu/hir/szeged/2011/09/atadtak-a-zsomboi-bolcsodet.html>
- ▶ <https://www.teir.hu/>
- ▶ <http://www.enfo.hu/gis/korinfo/>
- ▶ <http://okir.kvvm.hu/>
- ▶ http://www.ksh.hu/interaktiv_grafikonok
- ▶ <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/index.jsp>

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Lakossági kérdőív
2. számú melléklet: Oktatási kérdőív